

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Vakáció.

Budapest, június 27.

Királyi kézirattal három hónapra elnapolták ma az országgyűlést. Királyi kézirattal azért, hogy ellenzéki szóval meg ne zavarhassák a munkapárt nyári nyugalomát, melyet keserves munkájával „jól megérdemelt”. A munkapárt megéljenzte a szünetet és helyéből felugorva, perczekig állva tüntetett a király mellett. Azt hisszük, ez igazán őszinte munkája volt a nemzeti munkapártnak. Talán az egyetlen őszinte munkája, melyet az utolsó időkben szíve szerint végezhetett. Eljenzett a pihenőnek, melyet kapott és tapsolt a királynak, kinek kegyelméből feltámadt és tovább élhet a munkapárt. Hát ez az eljenzés és ez a taps igazán őszinte lehetett.

De tapsolt az utolsó ülésben Tisza Istvánnak is a munkapárt. Melyik Tisza Istvánnak? Annak-e, aki a hónap elején az egyesült ellenzék részéről felajánlott béke lehetőségét hetykén felrugta, vagy annak a másik Tisza Istvánnak, aki ma, dúló csaták és kieroszakolt győzelmek után a béke szükségességéről beszélt? Mert vagy az egyik, vagy a másik Tisza István érdemtelien a munkapárt tapsaira. Az erőszakra kivezényelt többség tapsolhat az erőszak nagymesterének, miután az erőszak, egyelőre legalább, sikerült, de ugyanaz a nagymester aztán

nem beszélhet a béke szükségességéről, mert ez legalább is illetlenség. A földrengés lerombol mindent, ami kerületébe esik, de a földrengés nem is mondja aztán, hogy legyen vége a földrengésnek. Ezt az áldozatok mondják, akik buzgón imádkoznak, hogy pusztuljon a nagy pusztító. És Tisza István, ha azt mondja, hogy jöjjön el valahára a béke és nyugalom, vagy a saját pusztulását kívánja, vagy illetlenül gunyolódik. S ha volna a munkapártban érzék az illendőség iránt, nem tapsolhatott volna annak a Tiszának is, aki az erőszakot elkövette és annak a Tiszának is, aki leromboltán maga körül minden lerombolható, a béke szükségességéről szavalt.

Ez a Tisza-féle békeszózat különben félreismerhetetlenül magán viseli a Tisza-gyár bélyegét. Ebben hazafias munkának mondatik az is, amit erőszakban produkáltak és hazafias kötelességnek mondatik az is, amit a hazafias erőszak hazafias elkövetői az ország minden hazafias faktorától a béke helyreállítására érdekében elvárnak. Hazafias munka volt, hogy az egyesült ellenzék békeajánlatát feborították, hogy a házszabályokon keresztül gázoltak, hogy az ellenzékét karhatalommal kiszorították a parlamentből, hogy törvényeket hoztak ellenőrzés nélkül, szűk családi körben, szuronyok oltalma alatt, hogy megadtak egy szemhunyorítás nélkül

mindent Ausztriának, hogy a lekenyerezés megszégyenítő bélyegével hullatták a manna-javaslatokat a kultúra és a társadalom és az adminisztráció koldusainak: szóval hazafias munka volt, amit az erőszak művelt. Mihelyt pedig az erőszak elvégezte feladatát, hazafias kötelességgé válik az ország minden faktora részéről, hogy ne nehezeltjen tovább, hagyja jóvá mindazt a jóváhagyhatatlant, amit az erőszak elkövetett s tegye lehetővé azt a rendet és nyugalomát, melyet épen a farizeus békehangozatók borítottak fel. Az embernek akaratlanul is eszébe jutnak a középkori rablólovagok, akik előbb kiszorították az egész környéket s mikor minden pinczéjük megtelt, törvényt sürgettek a tulajdon szentségéről.

Hát így semmieséire sem alkuszunk. Mások a rombolók és mások a békecsinálók. Tiszák odaadhatták magukat a rombolásra, de békecsinálóknak ők válnak be legkevésbé. A béke útja csak ott kezdődhetik, ahol a béke elvégződik. Messinát akkor kezdték ujjaépíteni, mikor a földrengés elmúlt s építőmesterek nem a földrengést hívták meg. Tiszák elvégezték a rombolást s akik jönnek, ha jönnek, békecsináló szándékkal, azok elsősorban Tiszákkal fognak szembenállani. Az ő elítélésüket fogják követelni. Mert ha sokat abból, ami megtörtént, nem is lesz már lehetséges visszacsinálni, de sokat viszont okvet-

Saját szoba.

Írta: dr. Irsai Artúr.

— Nos, mi lesz, Lonczi kisasszony? Fölkel, vagy nem kel föl?

— Hát hány óra már?

— Hány óra, hány óra! Ha az óra szerint volna, már régen kinn kellene lennie. De belátásom volt, mert ma vasárnap van s tegnap maga oly rosszul volt. Most azonban mindjárt tíz óra lesz; takaritanom kell s a Miczi völegénye is mindjárt itt lesz. Hová ültessen? A konyhában is minden össze-vissza van.

Juli néni, az érdemes kvártélyos asszony, aki leányával, a Miczivel, szerényen csak a konyhát lakta, amíg a szobát Lonczi kisasszony, a divatárúsnő, a két Molnár-nővér, a fehérvarrónők és a Szatocsa-házaspár, aki a gyárban volt alkalmazva, bérelte, kimerítette beszédének folyamát. A konyha felém, ahonnan már erős hagymaszag áradt be s az ajtót erősebben csapta be, mint ahogy arra szükség lett volna.

Lonczi felült az ágyban s fáradt szemekkel nézett körül. A láz után, amely tegnap rázta, szinte összetörve érezte magát. Igen nagyon szeretett volna még néhány óráig az ágyban maradni. Tagjai fájtak s mindig dagadt lábait, amelyek miatt csak legutóbb két hónapot a kórházban s egy hónapot az üdülőhelyen töltött, sehogy sem akartak engedelmessé válni. De mit lehetett tenni?

A szobára szükség volt; ezt belátta. Hisz

nem volt igénye a szobára; csak az ágyra, amelyért heti négy korona bért fizetett. De ennek fejében három havonként egyszer tiszta áthuzatot kapott az ágy.

Igy hát Lonczi, miután mást nem tehetett, kivonszolta magát az ágyból; bepólyázta a lábait; mosakodott, fésülködött s fejét rázogatva nézegette a tükörben halvány arcát s szemkarikáit, amelyeket a láz emlékül hagyott hátra.

Juli néni néhányszor türelmetlenül nézett be a szobába, mert a völegény minden perczben hazajöhetett. S hová dagták volna, ha a szobában még minden össze-vissza volt, mint a zsibvásáron?

Juli néni szemrehányó pillantásai megtették a kívánt hatást Loncziára. Nemesak sietett elkészülni, de önként ajánlkozott segíteni a takarításban, amit különben a kvártélyos asszony el is várt látszott. Valami nagyon keveset szellőztettek is; nem sokat, mert a tüzelőanyag drága volt; a szobát animalikus meleggel lakályos, gőzszerű hőfokra emelték; künn éppen három fok hideg volt; így hát valóban pénzpazarlást jelentett volna az ablak kitérása. Az ágyakat betakarták, összetolták, összeillesztették szerkezetük szerint, amint nappal divánt, kerevetet, mosóasztalt, vagy tisztességes ágyállványt reprezentáltak.

Az utolsó párnát még valahová begyömöszölték, amikor már Miczi kisasszony a völegényével, aki szabólegény volt, de nem sokára (amint ezt Miczi minden ágyrajárónak külön elmondta) szalont fog nyitni, ha-

zatért. Lakást keresett és talált. Szobát, konyhát.

— Nagyon esines; nagyon jó fekvésű; közel a műhelyhez és nem nagyon drága. Egyébiránt csak addig tartjuk meg, amíg a Feri a műhelyben dolgozik. Ha megcsinálja majd a szalont, bemegyünk a városba, talán a Váci-, vagy a Semmelweis-utczába...

A hangja majd eleskült a kevélységtől, amikor a szalontól s azokról az előkelő utczákról beszélt.

Lonczi odakünn ült a konyhában a személtládán s gondolkodott, amíg a jegyospár ott benn szerelmeskedett.

— A Miczinek hát most saját szobája lesz. Szobája, amelyben zavartalanul mosakodhatik s öltözhetik s az ágyban fekehetik, ha betegnek érzi magát; szobája, amelynek minden butodarabja az övé lesz.

Saját szobája!

Már akkor álmodott erről Lonczi, amikor még egész kési lány volt s mint ilyen, szüleivel s testvéreivel egy szobában lakott. Csak ezt az egy dolgot akarta elérni; ezt az egy dolgot. Ezért dolgozott még tudócn is s még késő esti órákra is munkát vállalt. De ugy látszott, nem éri el. Alig takarított meg valamit, valami közbejött s a pénz megint oda volt. Előbb az anyja volt soká beteg s azután meghalt, aztán ő maga került kórházba. S most újra kezdhetne.

Nagy keserűség sarjadt föl benne s törkén dagadt, mint valami nagyon nagy falat. Nem! Soha sem fogja elérni; soha!

Az üdülő otthonban volt valaki; egy ir-

lentül vissza kell csinálni. S mentül igazabb, hogy bizonyos dolgokon már nem lehet változtatni, annál igazabb, hogy lakolnia kell annak, aki ilyen helyzetet teremtett. Azt az eljárást tehát, hogy a béke szükségességét éppen az erőszak nagymestere hangoztatja: csak újabb erőszakosságnak minősíthetjük. Erőszak a józóság és erőszak a legelemibb emberi érzések ellenében. Mert amit Tisza István ma csinált, az hasonlít a legutolsó fiskális-tempóhoz, mikor ugyanaz a fiskális vállalkozik mindkét pörös fél ügyének vitelére.

De azért csak a Tisza-féle béke ellen van kifogásunk. Magát a békét, annak szükségességét természetesen mi is elismerjük. De ennek a békének előkészítésén igazán a hazafias faktoroknak kell dolgozniuk. Nem a hazafias erőszaknak, hanem a hazafias bölcsességnek. S hogy az ország nyugodalma érdekében a jog rendjének helyreállításával vakami békeutalástassék: az ennek a nyárnak legfontosabb feladata. S azért úgy véljük: ez a három hónap csak vakáció jelent, de nem pihenést. Az igazi munkának éppen most kell megindulnia.

Budapest, június 27.

A vezérkari főnök Romániában. Bukaresti jelentés szerint Schemua Balázs vezérkari főnök a hét végén Romániába érkezik és hétfőn kihallgatáson jelenik meg Sinajában Károly király előtt.

Mozgolódik a román nemzetiségi párt. A román nemzetiségi párt több vezető tagja érkekezletre jött össze Aradon, hogy megbeszéljék a nemzetiségi párt állásfoglalását a jelenlegi politikai helyzetben. Az érkekezletről kiadott kommuniké szerint szükségesnek látják a román nemzeti komité összehívását, hogy a párt magatartását végleg megállapítsa. A komité gyűlését július 15-ére hívták össze. Elhatározták ez alkalommal azt is, hogy a románok lakta vidékeken népgyűléseket fognak tartani a nép felvilágosítása céljára.

Azokat beszélt neki az ő szobájáról. De az keresett is havonként ötven forintot s nem volt senkije; nem kellett se gyereket, se senkit eltartania. Az megengedhetett ilyen magának. A szobájában madara is volt s egy kívánja. Mindent leirt neki s azt mondta: látogassa meg. De ezt nem tehette. Az oly szinten tünt volna föl . . . oly különös színben. Azután azt mondta, hogy majd ő látogat el hozzá: de ezt elutasította. Szégyellte volna magát a szobában, ahol oly sokan voltak; vagy éppenséggel a konyhában. Mégis: szeretett volna vele még egyszer beszélni. Oly jó, nyugodt ember volt.

— Lonczi kisasszony, levél — szolt be a levélhordó.

— Levél? Nekem? . . .

Ki irhatott neki? Az ég! A divatárúsnő csak nem mondott fel, amiért az utóbbi időben annyit mulasztott! . . .

Reszkető kézzel bontotta föl a borítékot, amelyen szép, gömbölyű, kaligrafikus írással az ő címe volt olvasható. Azután elolvasta a levelet, amely ilyenképpen szolt:

„Kedves Lonczi kisasszony! Ösmeretségnök rövid volt ugyan, de mindamellert megszerettem magát. Nem sokat nyujthatok s azonkívül nyomorék vagyok. De tisztességes és szolid ember vagyok s jövedelmem az utóbbi időben naponként két forinttal nagyobbodott. Maga is keres, mint mondta, negyven forintot. Havonként száz forintból már tarthatunk egy csinos, kis lakást. (Már van is egy kilátásban.) És egyébként is tisztességesen megélhetünk. Ha nincs ellenve-

jából. Meg akarják győzni a románságot, hogy csakis a nemzetiségi párt köré csoportosulhat és hogy a nemzeti komité az egyetlen fórum, amely a román nép nevében politikai kérdések megoldására hivatva van. Ugyancsak akcióba lépnek a román egyetemi hallgatók is, akik a nyári szünet alatt az egyes falvakba mennek szét a nép felvilágosítása céljából.

Változások a főrendek névjegyzékében. A főrendiház 1912. évi június 26-án tartott 29. ülésében az igazoló bizottság jelentése alapján a főrendek névjegyzékén a következő változásokat eszközölte: gróf Cziráky József, gróf Festetics Sándor és báró Tallián Béla örökös jogu főrendiházi tagok nevei — az utóbbi azon megjegyzéssel, hogy ezidőszerről képviselő — beiktattattak.

A jegybank helyzete.

Budapest, június 27.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma Bécsben ülést tartott, melyen Pranger vezértitkár beszámolt a jegybank félévi üzleti eredményéről. Az idén eddig elmúlt hat hónapnak jövedelme a legnagyobb a jegybank fennállása óta. A tavalyi 13.118.000 koronával szemben 20.697.000 korona. Az emelkedés tehát 7.790.000 korona, azaz 53.84 százalék.

Ez a pénzdrágasággal függ össze, mert hisz a jegybank az egész idő alatt 5 százalékos kamatlábal dolgozott. Más időkben a kamatlábelmelés a hitelügyek csökkenését eredményezi, ezúttal azonban ez az eszköz hatástalan maradt, s a vezértitkár a jelentésében kiemeli, hogy az igények szokatlanul nagyok voltak, sőt a deviza-szükséglet az utóbbi időben annyira emelkedett, hogy a jegybank az utolsó három héten 24 millió koronával volt kénytelen az aranykészletét csökkenteni, azonkívül 29 millió korona értékű aranykövetelést adott tovább. De mindez nem használta. A deviza-árfolyamok most is igen magasak, s ez az oka annak, hogy a kamatlábelváltozás kérdése a mai tanácsülésen nem került szóba s előreláthatólag az őszig nem is kerül szóba.

A magas kamatláb miatt a jegybankot

tése, jövő hónapban házasságot köthetünk. Ha akarja, holnap, vasárnap elmegyek magához, amikor is mindent megbeszélhetünk. Öszinte hive, Horváth Nándor.”

Lonczi ott ült a szemetes lánán a levéllel kezében s szeméből patakzott a könny. Nem tudott hinni ennyi boldogságnak. Egy ember, akinek tisztességes jövedelme van, ime, házassági ajánlatot tett neki! Olyan ember, akinek saját szobája van s most saját lakása is lesz! . . .

Lonczi hirtelen felállt; megtörölte a szemét s olyan hangon, amelyet hiába akart megszilárdítani, odaszolt a kvártélyos asszonynak:

— Juli néni, jövő hónap 15-ikére felmondom az ágyat.

— Maga felmond? — válaszolt ingerületen az asszony — és miért, ha kérdeznem szabad? Talán meg van sértve, hogy már tíz órákor föl kellett kelnie? Vagy egyébként mi nem tetszik itt magának? Szóljon; beszéljen!

Mikor azután lélekzetet vett, Lonczi kijátszhatta a tromfját, amennyiben röviden, látszólagos egykedvűséggel, magától értetődően szolt:

— Minden tetszik nekem; csak azért teszem, mert férjhez megyek és saját szobámban fogok lakni. És azután — tette hozzá, mialatt bátorsága és önérzete fölébredt — szeretnék benn, vagy a konyhában felöltözni, mert völegényem délután meglátogat.

— No de ilyet! — csodálkozott Juli néni . . . S azután Lonczi a boldogságnak uszva fogadta a gratulációkat.

nem érheti vád, sőt bármínó ellentmondásnak látszik is, a magas kamatláb most egyenesen érdeke az országnak. A jegybankot sok mindennel jogosan meg lehet vádolni, de azazal, hogy a maga érdekeit a monarchia érdekei fölé helyezné, nem lehet. Nem volt még arra eset, hogy az Osztrák-Magyar Bank azért emelte volna fel a kamatlábat, vagy azért tartott volna fenn kelletlenül hosszabb ideig magas discontot, mert ebből nagyobb a jövedelme. Hisz ha ez így volna, akkor minden egyes esetben, amikor adóköteles bankjegyek kerülnek forgalomba, a jegybank fel emelné a kamatlábat, mert a bankjegyadó öt százalék, tehát ha ennél alacsonyabb a hivatalos ráta, akkor a jegybank effektíve rúfiztat az üzleteire. Pedig számtalanszor volt rá példa, hogy a jegybank kamatlába adóköteles bankjegyforgalom mellett is megmaradt 4—4½ százalék. Sőt azt lehet mondani, hogy egyetlen egyszer sem emelte a jegybank a kamatlábat amiatt, mert adóköteles bankjegyek voltak forgalomban.

A kamatlábelmelésnek, s a magas kamatlábnak mindig egészen más motivuma van. Első sorban az, hogy a külföldi tőkét az országba vonzza. Mert ha a külföldi tőkepenzes látja, hogy pénze nálunk nagyobb kamatot hajt, mint a saját hazájában, inkább hajlandó azt nálunk elhelyezni. Nálunk is egyik főindok ez volt az 5 százalékos kamatláb fentartására. Ezúttal azonban nem lehetett ezélt érní, mert a külföldi tőke következetesen elkerült bennünket. Az egész világon drága volt a pénz, sőt Németországban még ma is oly drága, hogy az ultimópénz 6 százalék, s hogy a Seehandlung egyáltalán nem számított le váltókat. Az ultimón tul néhány napig igénybeveendő pénzek ára nagyon magas volt Berlinben még tegnap is, s háromnapos pénz 23 százalék, tíznapos pénz 11 százalékos volt csak kapható.

Ilyenkor igazán nem lehet számítani arra, hogy külföldi pénz olyan tömegben jöjjön az országba, ami a jegybank váltóállományára és bankjegyforgalmára befolyást gyakorolhatna. De külföldi pénz mégis jött be az elmúlt héten, és pedig függetlenül a jegybank kamatlábatól, a fővárosi kölesön révén. Ennek volt is hatása a hazai pénzpiacra. Ezt maga Pranger is kiemelte ma, mikor azt mondta, hogy a váltótárcza a budapesti főintézetnél egy hónap alatt 37.7 millió koronával csökkent, míg a bécsi főintézetnél csak félmillió korona volt a csökkenés.

De mint mondtuk, nemcsak a hitelszükséglet nagysága az oka annak, hogy a jegybank kénytelen magas kamatlábal dolgozni, hanem az is, hogy a deviza-árfolyamok igen kedvezőtlenek, azaz, igen magasak. Az Osztrák-Magyar Bank deviza-politikája példászerű, s a jegybank igen nagy áldozatokat hoz, hogy a piacnak a kellő deviza-mennyiséget rendelkezésére bocsáthassa. Pranger azt mondta, hogy több, mint 24 millió korona effektív aranyat, s 29 millió koronányi aranykövetelést áldozott fel a jegybank a devizaállomány kiegészítésére, de ez nem használ semmit, s a deviza-szükséglet ma is épp akkorra, mint volt. A magas kamatláb tehát már csak azért is fentartandó, hogy a deviza-árfolyamokat kedvezőbbé tegye, s a jegybank most, hosszú idő óta először van ismét abban a kényszerhelyzetben, hogy a magas kamatlábat egyenesen aranyának védelmére kelljen fentartania.

Hazamentek!

— Szeptember 17-ig szünet lesz. —

Tisza István békeszólamai.

— A két Ház záróülése. —

Budapest, június 27.

Tisza István az alkotmányrombolás nagy munkája után három hónapi vakációra küldte el csüggedt hivatát és a halálra fáradt katonaságot. Ma — a közvélemény nagy megkönnyebbülésére — az országgyűlés mindkét házában kihirdették az elnapoló királyi kéziratot, amely után szabadabban lélegzik mindenki, mert legalább szeptember 17-ig a képviselőházban nem lesznek erőszakos rendőrszékandáriumok és újabb alkotmánytiprások.

Mielőtt azonban a munkapárt önhatalmulag bezárta volna a csonka parlament kapuit, gróf Tisza István bucsúbeszédet tartott, amelyben feladta az ország ezine elé távozó híveinek az utolsó kenetet. Elmondta nekik mindazt, amit egy munkapárti képviselő mentességül felhozhat, majd, — hogy a befőzés stíluszerű legyen — cleresztett egy-két békegalambot is, amelyek azonban a katonai kordonon át nem tudtak a nemzet hangulatához elrepülni.

Tisza békeszólamai különben egészen gróf Tisza Istvánra vallanak. Nincs bennük semmi komoly hajlandóság a békére, csak csupa gög, hatalomvágy és pöffeszkedés. A békét most is csak úgy képzeli el Tisza, hogy miután az ellenzék brutális inzultusoknak tette ki, jogait elkobozta és végül rendőrséggel huzeltatta ki a képviselőházból, majd az ellenzék fog előállni az őszön a békejobbal és majd az ellenzék fog bünbocsánatért eedekelni Tisza lábainál.

Nem! Ebből Tisza István sem az őszön, sem azután nem eszik. Ezt tudja ő is, mert hisz csak nem hiszi az ellenzékét, — amely ellen egy egész hadsereget kellett mozgósítania, — annyira jellemgyöngének, hogy ilyenre képes legyen. Nem is ezért röpitette fel Tisza István a békegalambokat, hanem azért, mert igen jól tudta, hogy mindenféle béke létrejöttének éppen az ő személye a legerősebb akadály és addig, amíg ő a politikai élet homlokerében ott van, békéről egyáltalában szó sem lehet. Ennek a helyzetnek a vizsgálatalan szigorúságán akart enyhíteni Tisza az ő békegalambjaival, de konstatálhatjuk, hogy nem használt magának velük, hanem csak ártott.

Mialatt a Házban Tisza bucsúztatta a munkapártot, azalatt az ellenzék ismét megkísérelte, hogy bejusson a parlamentbe, de a katonai kordon a már megszokott módon feltartóztatta. Az ellenzéki képviselők erre megismételték nyomatékos tiltakozásukat a katonai erőszak ellen és együttes értekezletre vonultak vissza a néppárti körbe.

Délután a főrendiháznak volt záró ülése, amelyen szintén kihirdették az elnapoló királyi kéziratot. Ezzel a Tisza-féle alkotmányserítés első fejezete lezárult.

A két Ház üléséről és az azzal kapcsolatos eseményekről részletes tudósításunk a következő:

A kordon előtt.

Az ellenzéki képviselők ma reggel az Országgyűlési épületben gyülekeztek és onnan vonultak fel együttesen a parlament elé. A felvonuló csoport élén gróf Károlyi Mihály, Holló Lajos és Molnár János prelátnak haladtak. Időközben a képviselők sorában kivált Kovácsy Kálmán és Sümegei Vilmos.

Elhatározták, előresietnek és megpróbálják beengedni őket. Kovácsy Kálmánnak különben már lejárt a kitiltása. Sietve közeledett a rendőrtisztek elé, akik feltartóztatták.

— Képviselő ur nem mehet be! — szólott reá Gersich felügyelő.

— Dehogyan nem, hisz képviselő vagyok. Kiltva se vagyok, — felelt Kovácsy.

Ekkor ért oda Dessesffy Arisztid, képviselőházi elnöki tanácsos és felvilágosította a rendőrtiszteket, hogy Kovácsy Kálmán bemehet.

— Ezek után nem megyek — szót ekkor emelt hangon Kovácsy. — Nem kérek senki kegyelméből.

Sümegei Vilmos így rivelt a rendőrtisztekre: — Miért nem engednek be bennünket, hiszen az a bolond nem is elnöke a képviselőháznak.

Ekkor Preszly Elemér pártönkivüli függetlenségi képviselő ért a csoporthoz. Dessesffy Arisztid kérdésként nélkül megszólalt:

— Preszly képviselő ur bemehet!
— Nem kérek a maga kegyelméből — felelte Preszly.

Az ellenzéki képviselők egész csoportja ott volt már ekkor a rendőrök előtt. Károlyi Mihály gróf megkérdezte Gersich felügyelőt:

— Még mindig ugyanaz az utasítása van!
— Igenis.

— Utojárja, a leghatározottabban tiltakozunk ez ellen a hallatlan injuria ellen. Kijelentem a ki nem zárt képviselők nevében, hogy nem megyük be a Házba, mert nem engedünk magunk között válogatni. Egyenlők vagyunk valamennyien.

— Szégyenletes, hogy magyar képviselőket rendőrök válogatnak — kiáltotta Nadányi Gyula. Molnár János prelátnak szólalt meg ekkor.

— Az egész ellenzék nevében tiltakozom — mondotta — az önök eljárása ellen. Aki a parancsot adta, hogy ellenzéki képviselőt ne bocsássanak be, jogbitorló!

— Kérem képviselő ur — szolt közbe Köpf parancsnok-helyettes — a ki nem tiltott képviselők bemehetnek.

— Dehogyan engedik be. Engem sem engedtek be.

— Mert nem a rendőr-kapun jelentkezett.

— Én népképviselő vagyok. Akkor és ott megyek be a képviselőházba, amikor és ahol nekem tetszik.

A két rendőrtisztviselő egymásra nézett és nevetett.

— Röhögnek a gazemberek — kiáltott felindultán sárvári Huszár Károly.

— Kérem, csak értekezünk egymással — védekezett Gersich és megint mosolyogva nézett Köpfre.

— Már megint röhögnek!
Holló Lajos szólalt most meg.

Tiltakozom az ellenzéki képviselők nevében az erőszakos, törvénytelen feltartóztatás ellen. Reméljük, hogy hamarosan vége szakad a jogbitorlók garázda uralmának és az igazság uralma következik. Akkor majd elveszik méltó büntetésüket, akik a törvény ellen vétettek.

A képviselők ekkor megfordultak és kocsin hajtottak a néppárti körbe, ahol értekezletet tartottak.

Bucsuzik a munkapárt.

Ezalatt a képviselőházban bucsúülésre jött össze a munkapárt.

Gróf Tisza István az ülést tíz óra után pár perccel nyitotta meg. Bejelentette a főrendiház üzenetét, a letárgyalt és megszavazott törvényjavaslatokról, amelyeket már most királyi szentesítés alá terjesztettek.

Lukács László miniszterelnök ekkor így szólott: Van szerencsém a legfelsőbb királyi kéziratot bemutatni. Kérem felolvasását.

Vermes Zoltán jegyző olvasni kezdte a királyi következő leiratát:

Mi I. Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya stb. Magyarország apostoli királya. Hü Magyarországunk és Társországi Zászlósainak,

egyházi és világi Főrendeinek és hü képviselőinek, akik általunk 1910. évi június hó 21-re Budapest székesfővárosunkban összehívott országgyűlésen egybegyűlvék Királyi üdvözlötünket!

Kedves Híveink! Magyar minisztériumunknak előterjesztésére a jelen országgyűlés üléseit folyó hó 27-ik napjától folyó évi szeptember hó 17-ik napjáig ezennel elnapoltnak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandóak maradunk.

Kelt Bécsben, 1912. évi június hó 24-én.

Ferencz József s. k.

Lukács László s. k.

A Kézirat tartalmát a Ház tudomásul vette és átküldötte a főrendiházhoz.

Gróf Tisza István fölhatalmazást kért, hogy ha a szünet alatt ennek szüksége merülne fel, a megüresedett kerületekben az új választás iránt intézkedhessék s hogy augusztus 18-ikán, a király születése napja alkalmából a Ház üdvözlötét tolmácsolhassa. A Ház ehhez hozzájárult.

Ezután az ülést öt perccel felfüggesztették, a melynek leteltével hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét.

Gróf Tisza István a jegyzőkönyv hitelesítése után a következőket mondotta: T. Ház! A mai ülés tendói is be lévén fejezve, a t. Ház hosszú fárasztó és enéménydus ülésének után nyári pihenőre térhet. Hosszu volt az ülés, talán a leg-hosszabb, amelyet a magyar parlament története fölmutat, mert hiszen tulajdonképpen két esztendő óta nem volt pihenője a Háznak. És eseménydus is volt. Eseménydus két irányban. Egyfelől, azért, mert talán egyszer sem öltött az utóbbi évtizedek magyar parlamenti történetében a fájdalom, krónikussá vált betegség, a parlament munkáját megakasztó obstrukció olyan nagy mérvet, mint ezen ülésszak alatt. (Igaz! Ugy van!) De másfelől azért is, mert az obstrukció ezen szerte-lensége megteremtette saját orvosságát és a Ház bölcsesége eltalálta az utat és módot arra, hogy biztosítsa a magyar parlament munkaképességét (Élénk helyeslés, éljenzés és taps. Felkiáltások: Eljen Tisza!) a jelen feladatainak megoldása és a jövő munkájának terén. És ma, t. Ház, az elvégzett munka tudatában azzal a felemelő érzéssel mehet a Ház minden tagja nyári pihenőre, hogy nem dolgozott hiába, hogy nagy szolgálót tett a nemzet veszélyeztetett érdekeinek. (Helyeslés.) Ezek a nagy eredmények nem érhettek el nagy küzdelmek nélkül. Csak természetes dolog, hogy a küzdelmek szenvedélyeket váltottak ki és hogy ma is magasra csapkodnak fel a szenvedélyek felkorbácsolt hullámai. De bizunk a magyar nemzet politikai belátásában, bizunk a magyar közélet minden faktorának hazafiai kötelességérzetében, hogyha beáll a nyugalom, be fog állni a megfontolás is és a szenvedélyek hangján fölül fog emelkedni a hazafiai belátás, a hazafiai kötelességérzet. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) T. Ház! Azok az eredmények, amelyek nehéz küzdelmek által elérték, nem egyeseké, nem pártoké; az egész magyar nemzeté; a magyar nemzet részére kell azokat biztosítani és azokat veszélyeztetni, újból kockára tenni nem szabad. Ercken a keretekben belül, ezek a határokig mindenkinél, pártkülönbség nélkül, el kell mennie, hogy megtalálja a további nyugodt, békés, a magyar nemzet politikai jó hírnevét és tekintélyét helyreállító, megerősítő és felemelő parlamenti működésnek a föltételeit. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) Én annak a reménynek kifejezésével zárom szavaimat, hogy ha majd az őszszel visszajövünk, hogy kipihenve s a folyót eseményeket végiggondolva, felvegyük az újabb parlamenti működés fonalát, akkor igenis a közélet összes tényezőinek minden más tekintetét, minden szenvedélyt, minden az elmúlt küzdelmekből meríthető bármiféle jogosult keserű emléket félreterő, hazafias tevékenysége meg fogja találni a nyugodt, eredményes, sikeres parlamenti működésnek azokat a föltételeit, amelyekre a magyar nemzetnek életben szüksége van. (Élénk tetszés, helyeslés és éljenzés.) Abban a reményben, hogy a nyári pihenés ezt a korszakot fogja előkészíteni, kívánok a t. Ház tagjainak nyugodt, derült pihenést és jó egészséget. Az ülést lezárom.

Az ülés tíz perccel tizenegy óra után végződött.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délután rövid, alig néhány perccel tartó ülést tartott, amelyen szintén kihirdették a képviselőházban ma délelőtt felolvasott királyi kéziratot, amelyet a főrendek tudomásul vettek.

Lefujták a manővert.

— Az ellenzék nyári programja. —

Kormánytámadás a sajtó ellen.

— Hírek a politikai harcstérről. —

Budapest, június 27.

A munkapárti nagymanőver ma véget ért. Tisza lefuvatta a hadijátékokat és erre szeptemberig bezárták a törvényhozás csarnokának kapuit. Megkezdődnek a nyári vakációk, de ez a szünet a küzdő pártokra nézve korántsem lesz a pihenés évadja, mert a harczi zaj és fegyveresörtetés azért nem fog elesittulni az országban. Különösen az ellenzéki pártok harczi készülődése nagyon erős.

A nyári szünet alatt a szövetszert ellenzék az ország valamennyi választókerületében rendez négygyűléseket, hogy felvilágosítsa a választópolgárságot azokról a törvény- és alkotmánytiprásokról, amelyeket a Lukács-kormány és a képviselőház elnöki székéből gróf Tisza István a munkapárttal elkövetett. Az a lelkesedés, amely az eddig megtartott négygyűléseken megnyilvánult, valamint az a körülmény, hogy az ország minden részéből egymásután jelentik be a tiltakozó négygyűlések megtartását, amelyekre képviselők kiküldetését kérik a szövetszert ellenzéki pártok végrehajtó bizottságától és végezetül az a tény, hogy a munkapárti kerületek is megmozdultak és sorra bizalmatlanságot szavaznak képviselőiknek, egytől-egyig azt bizonyítja, hogy a nemzet közvéleménye elítéli a parlamentben elkövetett erőszakosságokat.

A munkapárt is érzi, hogy az országnak növekvő ellenzéki hangulatával szemben nem maradhat tétlen és a munkapárt képviselői is beszámoló körutakra készülnek kerületeikben. Ettől azonban hihetőleg hamar el fog menni a kedvük és valószínű, hogy a legtöbb munkapárti képviselőnél csak jámbor szándék marad ez a hirtelen feltámadt beszámolási készség. Egyelőre a munkapárti képviselők nem tesznek semmit és beérik azzal, hogy ma a képviselőház pénztáránál augusztusi negyedik fizetésüket is felvették. Ez nekik eléggé vigasztaló auspicium a nyárra.

A munkapárti képviselőknél azonban sokkal nehezebb a kormány helyzete, mert az ország felizgatott közhangulatával szemben neki a kormányzás teendőit mégis csak el kell végeznie. Ez pedig a jelen helyzetben nem irigylendő feladat. Különösen a sorozás okoz nagy gondot a kormánynak, amelynek megkezdését — hír szerint — július 20-ára tervezik.

A kormánynak a kormányzat teendői mellett gondolnia kell az özre is, hogy mi lesz majd akkor, ha a parlament újból megnyílik? A kormány tehát preparálni iparkodik az ország hangulatát pénzzel — szép szóval és ahol ez nem elég — erőszakkal. Különösen a kötelezettségét híven teljesítő sajtót szeretné elhallgattatni és e szándékában még attól sem riad vissza, hogy új ellenőrző közegeket zudíton rá a sajtóra a finánczok személyében, akik a trafikosokat procszionálják arra, hogy ne árusítsák többé a kormánynak nem tetsző lapokat. Az a legujabb kormány-manőver különben még sokat fog beszéltetni magáról, mert a fináncz-hadsereg rázudítása a lapok elárúsítására az egész ujságírói karban mély megütközést keltett.

*

A mai nap politikai eseményeiről híreink a következők:

A miniszterelnök Bécsben.

Lukács László miniszterelnök július hó 4-én Tátralomniczról Bécsbe utazik, hogy az ott tartandó közös miniszteri értekezleten részt vegyen. Valószínű, hogy ez alkalommal a miniszterelnök megjelenik a király előtt is, hogy jelentést tegyen az ülészak befejezéséről.

Az ellenzék akciója.

A nyári szünet előtt csütörtökön délelőtt tartotta utolsó ülését a szövetszert ellenzéki pártok intéző bizottsága Zichy Aladár gróf elnöke mellett. A néppárt körhelyiségében megtartott értekezleten, mely délelőtt féltizenegytől félegyig tartott, megjelentek a függetlenségi és 48-as párt részéről Földes Béla és Holló Lajos alelnökök, Bakonyi Samu, a 48-as függetlenségi Kocsuth-pártból: Tóth János, Désy Zoltán, Sággy Gyula, Zlinszky István, a néppártból Zichy Aladár gróf, Molnár János, Zboray Miklós, Szmracsányi György, a pártönkivüli függetlenségiak közül Károlyi Mihály gróf, Károlyi József gróf.

Elhatározta a szövetszert ellenzéki pártok intéző-bizottsága, hogy a nyár folyamán is permanenciában marad, úgy, hogy a megkeresések, vagy szóbeli érintkezések a néppárt körhelyiségében (IV. Ferencz József-rakpart 27.) az érdeklődőknek rendelkezésére fognak állani. Egyben megbizattak az intéző-bizottság Budapestben lakó tagjai, hogy fontosabb dolog esetén a bizottság többi tagjait Budapestre felhívassák.

Örömmel látja az intéző-bizottság, hogy az ügyvédi kamarák hazafias és tiszteletreméltó álláspontot foglalnak el a törvényesértékek és alkotmányesértékekkel szemben, valamint megbotránkozással látja a kormány részéről folyó sajtóüldözést és abbéli törekvést, hogy anyagilag megkárosítsa a lapokat. Ezért felkéri a pártok tagjait, nemkülönben a vidéki pártzervezeteket, hogy lassanak oda, hogy a küzdelmet támogató sajtót ők is anyagilag támogassák, azokra előfizessenek és a kormány által megfizetett ujságokat bojkotálják.

Örömmel látja az intéző-bizottság a hazafias törvényhatóságok megnyilatkozását a nemzeti küzdelem mellett, de különben is örvendetes híreket hall az egész országból oly irányban, hogy mind élénkében nyilvánul meg a törvénytiprások elleni küzdelem és a vágy, hogy a jogfolytonosság és a restitucio in integrum megtörténjen. Alapfeltétele azonban ennek a békének mindenesetre — az intéző-bizottság nézete szerint — s addig minden békehíresztelés daczára szó sem lehet békéről, — hogy Lukács László miniszterelnök és gróf Tisza István elfoglalt helyüket elhagyják.

Tiltakozik végül az intéző-bizottság minden olyan tendenciózus híresztelés ellen, mintha az a választójogi törvénytervezet, melyet az ellenzéki pártok elfogadtak, nem volna komoly és mintha ezt a szövetszert ellenzék nem akarná megvalósítani teljes erővel.

Politikusok nyaralása.

Lukács László miniszterelnök holnap családjával Tátralomniczra utazik és ott tölti a nyár első részét, augusztusban pedig Gasteinba szándékozik utazni a rendes gyógyhelyére. A miniszterelnök lenniczi üdülése és gasteini kurája alatt is intézi a miniszterelnökség dolgait és Lenniczról minden alkalommal, ha annak szüksége mutatkozik, Budapestre jő.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke tornovai birtokára utazott, ahonnan holnap visszaérkezik a fővárosba. Budapestben csak egy napot fog tölteni és innen Karlsbadba utazik, ahol négy hétre tervezett kuráját fogja megkezdeni.

Gróf Tisza István, a képviselőház elnöke ma este Gesztre utazott és a nyarat Geszten tölti családjával. Hazai Samu honvédelmi miniszter néhány nap múlva Karlsbadba utazik több heti kurára. Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter, gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter birtokaikra mennek és ott töltik a nyarat, míg Beöthy László kereskedelmi miniszter Budapestben marad.

Tisza István agitál.

Beavatott forrásból jelentik, hogy gróf Tisza István a parlamenti szünet első napjaiban nyílt levelet intéz választókerületébe: Arad választóihoz. Gróf Tisza nyílt levelében részletesen kiterjeszkedik a közelmúlt politikai eseményekre és megokolja eljárásának szükségszerűségét. Hír szerint a nyílt levélben Tisza felteszi azt a kérdést is, hogy választói helyeslik-e eljárását.

Az ellenzéknek nyári agitációját a munkapárt azzal akarja ellensúlyozni, hogy a vezetőség a munkapárti kerületekben szintén négygyűléseket tartat, amelyeken munkapárti képviselők beszámolnak a politikai helyzetről. (Ha ugyan mernek?!)

A legelső munkapárti négygyűlést Ugrán tartják. A kerület képviselője, Böllöny József ez alkalommal tartja meg beszámolóját. Gróf Tisza István ezt az alkalmat is felhasználja, hogy nagyobb politikai beszédben igazolja eljárását.

Tiszának különben, hír szerint, az a szándéka, hogy bihari hiveinek beszámolóján mindenütt megjelenik és részt vesz az agitációs körutban. (Valószínűleg úgy fog járni, mint az 1905-ös választási mozgalmak idején, amikor mindenütt meg akarták kövezni s csak esendőrohtalom mellett, zárt helyen, megbizható kineztári publikum előtt beszélhetett.)

A pénzügyminiszter a sajtószabadság ellen.

A kolportázs-jog megvonása és a vasutakról való kitiltás után a kormány ma egy új fegyvert alkalmazott a sajtószabadság ellen. Az összes Budapesti trafikokban megjelentek ma a pénzügyörök és egy felelőbb helyről jött rendeletet mutatva elő, azt követelték a trafikosoktól, irjanak alá egy nyilatkozatot, amelyben kijelentik, hogy a Népszavát és a Napot többé nem fogják a trafikban árulni. A pénzügyörök kijelentették mindenütt azt is s erre vonatkozólag rendeletet is mutattak elő, hogy amely trafikos vonakodik a rendeletnek eleget tenni, attól rögtön elvonják a trafikjogot. A trafikosok közül sokan vonakodtak aláírni a nyilatkozatot, de a pénzügyörök fenyegetése hatott, s végül mégis csak aláírták valamennyien.

A pénzügyminiszternek a sajtószabadság ellen intézett eme támadásával azonban mégse érnek el eokat, mert mikor ennek a híre elterjedt, már estig mintegy száz progresszív érzelmű kiskereskedő, hentes, tejszarnokos, borbély stb. jelentkezett s vállalkozott önként az üldözött lapok elárúsítására, s ha a munkásság is ez irányban agitációt kezd, csakhamar, sokkal több helyen ársítják majd a trafikokból kitiltott lapokat, mint ahány trafikban árulták eddig.

A munkapárt pamflettja.

Brassó törvényhatóságának szerdán délután megtartott ülésén Zakariás János volt képviselő napirend előtt interpellációt intézett dr. Schnell Károly polgármesterhez, a munkapárt által a választópolgárok részére küldött röpirat ügyében, melyet a városi rendörök kézbesítettek ki az illetőknek. Minthogy az olyan nyomtatványnak, melyen sem a szerző, sem a kiadó, sem a nyomda megnevezve nincs, terjesztése sajtórendőri kihágás, Zakariás János a következő interpellációt intézte a polgármesterhez:

— Van-e a polgármesternek e nyomtatványok szétosztásáról tudomása? Ha igen, ki rendelte azt el és ki vállalja érte a sajtórendőri felelősséget? Hajlandó-e a polgármester az iránt intézkedni, hogy a rendörök kötelességeiket teljesítsék és ne csapjanak fel zngnyomtatványkinördőknak?

Schnell Károly polgármester azonnal felelt az interpellációra. Kijelentette, hogy a szóbanforgó nyomtatványból 3000 példányt a megyeházáról küldöttek át a tanácshoz. A nyomtatványok szétosztását a főispán telefonon rendelte el, mire ő írásban utasította a rendőrfőkapitányt, hogy a felsőbb-ség három nap alatt kivánja a nyomtatványok szétosztását eszközölni.

Zemplén vármegyéből szintén vannak adatok arról, hogy a főispán a fenn leirt módon árasztja el varmegyéjét a kormányt magasztaló és a nemzeti ügyért folytatott ellenzéki küzdelmet piszkoló szenyiratekkal. Zemplénben még ezidőig semmi baj nem történt a közigazgatási posta szolgálat teljesítésé körül.

Tolna megyében a dunaföldvári járáshoz tartozó Néneskér községből a jegyző közszolgálati üg-

ként kezeli a röpirat dolgot s hivatalos szám s hivatalos pecsétek alatt küldötte *Kistápéra* az épületes nyomtatványokat. A küldemény borítéka így néz ki:

1867/1912.

Községi pecsét: Postai helyegző
Tolna vármegye Némethér
Némethér község 1912. jun. 13.
1903. körirattal.

Igy terjeszti a kormány a neki szolgáló szennyveszélyes ponyvatermékeket, míg a becsületes sajtót gyökerében próbálja megtámadni s megfélemlíteni, — de persze siker nélkül.

Tovább a lejtőn.

A *Münchener Neueste Nachrichten* kétségtelen magyar félhivatalos sugalmazásra a következő lehetetlenségeket írja: „Az ellenzéki képviselők nyújtotta szinjáték, a naponta kétszer való felvonulás a parlament elé, s a tiltakozás utáni elvonulás kezd unalmas lenni és az emberek már annyira megszokták, hogy nem is törődnek vele. Különben az országban is igen szánalmas visszhangra találtak az ellenzék tiltakozásai. A megyék és a törvényhatóságok többsége a kormány és Tisza eljárását helyeselte. Az ellenzéki gyűlések a vidéken nem tették forradalmárokká a választókat. Pedig az ellenzék a legerősebb eszközökkel dolgozott és egyebek közt azt is állította, hogy a korona is helyteleníti a kormány eljárását. Hogy ez nem igaz, azt bizonyítja Lukács és Tisza minapi audienciája. Ha az ellenzék ősszel sem akar nyugodalmat, a választói reformot nélküle kell majd megcsinálni. Azt hiába reméli az ellenzék, hogy a botrányok folytatása által kicsikarja a Ház feloszlását. Az új választások majd csak a választási reform alapján lesznek. Ebben is megegyezett a korona és a kormány.”

Rakovszky Béla rendőr-afférja.

Tulvaevően *Rakovszky* Béla néppárti képviselő, noha nem volt kitiltva az ülésekről, a minap a rendőrök nem engedték be a képviselőházba. A mikor ezért egy tisztviselőnek panaszkodott, azt felelte neki, hogy semmi köze hozzá. A főkapitány sajtóirodája viszont hivatalosan az adta ki az incidens magyarázatát, hogy az illető tisztviselő, aki így teljesítette kötelességét, látogatóban lévő rendőrtiszt volt.

Rakovszky ez ügyben ma a következőleg nyilatkozott:

— *Nevetséges az az állítás, hogy én vidéki rendőrtisztviselővel beszéltem volna. Azon a napon is, mint máskor, az Akadémia-utcán keresztül akartam a parlament elé jutni. Mikor az Akadémia-utca végéhez értem, a palament előtti torkolatánál egy rendőr feltartóztatott. Azt mondta, hogy erre nem lehet járni. Erre én felvilágosítottam, hogy országgyűlési képviselő vagyok, mire tovább engedett. Alig mentem azonban néhány lépést, egy másik rendőr ismét feltartóztatott. Ennek is megmondtam, hogy országgyűlési képviselő vagyok, mire ez azt felelte, hogy neki semmi köze elhez, ő nem enged tovább. Kioktattam, hogy ő ezzel mentelmi jogomat megsérti és megmondtam, hogy feljelentem. A rendőr nem jött zavarba, sőt hetykén felemelte az övét, hogy lássam a számát. A 918-as számú rendőr volt, aki ellen meg is tettem a feljelentést. A 918-as számú rendőrrel történt összeszólalkozásom után a kordon előtti vilamos megállóbódéhoz mentem, ahol egy kótesillagos rendőrtisztviselő állt. Előadtam neki, hogy panasgom van és azt is, hogy beszereznék jutni a Házba, mert én nem vagyok kitiltva. Az illető tisztviselő erre udvariasan azt válaszolta, hogy neki a villamos megálló előtti térség a rayonja, neki a villamosra kell ügyelni. Látva, hogy nem juthatok be a Házba, eltávoztam — Az edőadottakból egészen világos, hogy én budapesti rendőrtisztviselővel beszéltem, hiszen ő maga mondotta, hogy melyik a rayonja. Hogy a vidéki rendőrtisztviselővel nem beszéltem, az viszont abból is kiviláglik, hogy ő a kordon mögött állt, ahova én el nem juthattam.*

Hajdumegye a kormány ellen.

Abaujtorna után ma az ország másik legkuruczabb vármegyéje, *Hajdu* tört palczát a parla-

menti csiny fölött. Mint Debreczenből jelentik, a rendkívüli közgyűlésen *Domahidy* Elemér főispán elnökölt. *Dávidházy* Sándor főjegyző az állandó választmány javaslatát terjesztette elő, amely tiltakozik a parlamenti erőszak, a karhatalom alkalmazása, az elkövetett törvénysértések ellen és *bizalmatlanságát* fejezi ki a kormányval szemben, egyúttal megjelöli a kibontakozás módját: az *általános, egyenlő, titkos választójog* sürgős megalakítását.

Veszprémi István képviselő ezzel az — ellenzéki fölfogás szerint — *enyhe* javaslattal szemben azt indítványozta, hogy a megye ítélje el a június 4-ike óta elkövetett törvénytípást, alkotmányrombolást és *Tisza* István erőszakos, hazafiatalan eljárását, fejezze ki *legnagyobb fokú bizalmatlanságát a kormány ellen*; öhajítja a törvényes rend helyreállítását és már most kijelenti, hogy a *netán törvénytelenül hozott törvények végrehajtására vonatkozó közreműködését meg fogja tagadni és tisztviselőinek is ezt meg fogja tiltani.*

Óriási éljenzés fogadta a javaslatot. Csak egy volt munkapárti képviselőjelölt, *Szabó* Lajos hajduböszörményi ügyvéd kiáltott közbe:

— *Éljen Tisza* István!

Izsony kavarodás támadt. Perczekig nem lehetett folytatni a tárgyalást.

— Szégyelje magát! Mungó! *Éljen a köztársaság!* — kiáltották a függetlenségek.

Veszprémi István utóbb módosította indítványát s kifejtette, hogy a *vármegyei tisztviselőknek a nemzeti ellentállásban való részvételét nem kívánja*, mert esetleg fegyveres erőszakot alkalmazhat a kormány. *Szabó* Lajos akart beszélni ezután, de nem akarták meghallgatni. Végül azt mondta, hogy a *Tisza* Istvánt élető kiáltását visszavonja, ellenben benyújt egy indítványt, amely bizalmat szavaz a kormánynak. Az abuzogolás után *Lenyel* Imre volt táblabíró az általános, egyenlő, titkos választójogra nézve adott be pótllást *Veszprémi* indítványához.

A közgyűlés 106 szóval 24 ellen elvetette az *állandó választmány javaslatát*. Azután a *Veszprémi* féle *megbélvessző*, de a tisztviselőkre nem vonatkoztatott *indítványt* 109 szóval 23 ellen elfogadták, a *választójogi pótllással* együtt. Az ellenzék lelkes hangulatban oszlott szét.

Törvényhatóságok állásfoglalása.

Besztercebányáról jelentik, hogy *Zólyom* vármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén 88 szavazattal 23 ellenében *bizalmat szavazott a kormány*nak és az obstrukciót élesen elítélő határozati javaslatot fogadott el. A megye egyúttal *Tisza* István grófot is üdvözölte.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága ma 165 szóval 24 ellen elfogadta a városi tanács javaslatát, amely „az érdemleges munka visszaállítása körül szerzett érdeméért a *kormány és Tisza* István gróf házelnök iránt *bizalmának ad kifejezést és bízva* egy a kormány, mint a házelnök és a képviselőház tagjainak böleségében és hazafiasságában, abban a reményben van, hogy a pártok közt jelenleg dúló viszályt a haza iránt való szeretet és az egymást megértés erényévé fog változni és ily módon az ország fejlődését és haladását előző zavartalan törvényhozási munka állandósulni fog.”

Nyiregyházáról jelentik: *Mezőssy* Béla, *Moskó* László országgyűlési képviselők, *Mogyorósi* Géza, *Somogyi* Gyula, *Haas* Ignác, *Hrabovszky* Guidó, dr. *Murányi* László és *Géczy* Géza bizottsági tagok a következő indítványt nyújtották be *Szabolcs* vármegye törvényhatóságának:

„A véderőjavaslatoknak a házszabályok számos rendelkezési ellenére ugyanegy ülésben a második és harmadik olvasás mellőzésével előző nyilatkozattal elfogadottnak való kijelentése, a képviselőknek az ülésekről rendőrökkel történt eltávolítása, a katonai haderő kirendelése és több más flagrns házszabálysértés és végül a házszabályoknak ezután történt megváltoztatása az önkénynek mind oly szomorú jelenségei, amelyeket a vármegye közönsége határozottan rosszal elítél és azok végrehajtói, tehát gróf *Tisza* István és Lukács László kormányával

szemben érzett *bizalmatlanságát határozatilag kimondja.*”

Szolnokdoboka megye mai rendkívüli közgyűlésén a parlamenti helyzetet tárgyalva a kormány ellen gróf *Esterházy* Gyula, báró *Horváth* Emil, dr. *Torma* Miklós, *László* László és *Biró* István, mellette pedig *Desbordes* országgyűlési képviselő szóltak. Végül 131 szóval 38 ellen a kormánynak bizalmat szavaztak.

Miskolc városa ma báró *Vay* Elemér főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen a városi tanács bemutatta a Lukács-kormány kinevezéséről szóló leiratot. A pártok előleges megegyezése alapján a közgyűlés egyszerűen tudomásul vette a *leiratot.*

A véderőjavaslatok Ausztriában.

Mint Bécsből jelentik, a *Reichsrathban* a *Landwehr*javaslatok folytatólagos részletes tárgyalása során *Fresl* és *Habermann* kisebbségi előadók beszéltek. Dr. *Sommer* előadó zárószava után következett a szavazás. A Ház változatlanul fogadta el a javaslat szakaszait egészen a 8. szakaszig. A 8. szakasznál váratlan események léptek előtérbe. A szakasz bizottsági tárgyalásánál ugyanis elfogadták *Maczoh* képviselőnek azt a módosító indítványát, hogy a *Landwehr* a polgári hatóságokkal való érintkezésben köteles azok anyanyelvét használni. *Georgi* landwehrminiszter a szakasznak ebben a szövegezésben való elfogadásához nem járult hozzá és még akkor kijelentette, hogyha a részletes tárgyalásnál is elfogadják a *Maczoh* indítványát, akkor ő levonja ebből a konzekvenziákat. A miniszternek ezzel a nyilatkozatával szemben annál feltűnőbb tehát a lengyel-klubnak tegnapi állásfoglalása, amelyben *Maczoh* módosításának védelmére sietett. Ennekfolytán ma a kormány kénytelen volt tárgyalásokat kezdeni a lengyel-klubbal, amely csak a kormányválsággal való ismételt fenyegetésre volt hajlandó tegnapi határozatát odamódosítani, hogy tagjainak szabad kezét engedte a *Maczoh* szövegezés feletti szavazásban. A lengyel klub tagjainak többsége ma abszontálta magát a szavazásnál és így *Maczoh* módosítását szótöbbséggel elvetették. Ezután változatlanul elfogadták a javaslat többi szakaszait és a harmadszori olvasást a holnapra ülésre halasztották. A Ház ezután megkezdte a költségvetési provizorium tárgyalását.

Az osztrák *Urak-háza* is ma kezdte meg a véderőjavaslatok tárgyalását. A vita során *Schönburg* herceg konstatalja, hogy az urakháza, amely annak idején felállította a követelést, hogy a hadsereg kifejlesztése esetén a korona minden jogát óvják meg, e tekintetben *teljes győzelmet aratott*. Az osztrák népképviselő belátása minden feltétel nélkül teljesítette a kormány kívánalmát. Magyarországon is, hála két férfi erélyének minden konzesszió nélkül megvalósították a véderőjavaslatokat. E férfiak egyike gróf *Khuen-Hédervary*, aki megteremtette a munkapártot és a másik gróf *Tisza* István, aki a *pártot felhasználta*. Nem mehetünk el ez esemény mellett anélkül, hogy e feletti nagy örömmünknek ne adjunk kifejezést. *Georgi* landwehrminiszter köszönetet mond a háznak a haderőnek adózott elismeréséért és kijelenti, hogy a hadsereg fíradhatatlan buzgalommal lesz azon, hogy a legfőbb hadur teljes megalégedését kiérdemelje. A javaslatot további vita nélkül a részletes tárgyalásnál elfogadják. Az utolsó, 88. szakaszánál gróf *Schönburg* utal arra, hogy a közös ügyekre vonatkozó törvények helyenkénti szövegbeli *különbözöskéket* érintenek fel. Azt indítványozza tehát, hogy *e törvények benyújtásával egyidejűleg a magyar törvények hiteles fordítása is a Ház tudomására hozassék*. *Georgi* miniszter kifejti, hogy amennyiben az ő resszortja jó tekintetbe, szívesen felel meg e kezdeményezésnek és alkalom adtán amennyiben közös ügyről lesz szó, a magyar javaslat hiteles szövegét is tudomására hozza a két háznak. A kezdeményezést a legközelebbi minisztertanácson előterjeszti és nem kételkedik abban, hogy minisztertársai készek lesznek annak megfelelni. A javaslatot ezután harmadik olvasásban egyhangulag elfogadták. Legközelebbi ülés holnap.

KÜLFÖLD.

Harc az elnöki székért.

— Roosevelt agitál. —

Budapest, június 27.

Az Amerikai Egyesült Államok elnökségeért folytatott párviadal, kezd hármasküzdetemmé átvadlni. Az a felfogás, hogy Roosevelt és Taft fogják eldönteni egymás között a küzdelmet, Bryan előtérbe nyomulásával tarthatatlannak bizonyult, sőt a két vetélkedő közül a harmadik lehet a nyertes.

Roosevelt, mint önálló jelölt vonul a választási küzdelembe. Kettéválasztotta a republikánus pártot és nem törődve a konventtel, maga útján Van valószínűség rá, hogy ő lesz az elnökjelölt, mert olyan ember, aki mestere a választási agitációnak.

Ere vonatkozólag jellemző epizódokat közöl róla egyik barátja, Robert Lee Dum, aki gyakran kísérté őt kortesutjára és így közvetlen közelből volt alkalma megfigyelni. Ez a barátja „Teddy, mint agitátor” címen cikket írt róla és ebben sok pajkos jelenetet mesél el, amelyek kortesutait tarkították. Különösen a legutóbbi kampányban Teddy sokszor került olyan helyzetbe, amelyek ninesen bizonyos kórikum híjján. Így például, amikor a nyugaton, füstös termekben beszélt, akár-hányszor megtörtént, hogy egy nyers hang közbekiáltotta:

— Hangosabban! Hangosabban!

Erre Roosevelt a beszéd hevében, anélkül, hogy félbeszakította volna, felugrott a mellette levő asztalra és élők gesztusokkal onnan folytatta beszédét. Közben az asztal alaposan inogni kezdett és három-négy szenátornak ugyanez erőlködni kellett, hogy megakadályozzák az asztalnak a felborulását.

Egyszer egy cowboy, akiket az egykori rough-rider még mindig pajtásainak tart és akiket különösen kedvel, tréfát engedett meg magának Roosevelttel szemben. Mialatt ugyanis Roosevelt egy kocsi hátsójáról beszédet tartott, egy hatalmas alak cowboy közeledett feléje, hogy kezét fogjon vele. Roosevelt gyanútlanul nyújtotta jobbát, a melyet a cowboy annyira kezdett szorongatni, hogy Roosevelt jajgatva kérte, bocsássa el a kezét. A hallgatóság erre kacagni kezdett és Roosevelt nagyon restelte a dolgot, de csakhamar feltalálta magát. A beszéde végén ismét magához hívatta a cowboyt és kérte, jöjjön fel a kocsijába. Ez fel is mászott a kocsiba, mire Roosevelt egy dsiudzsiezu fogással leterítette az ülésre és addig el nem eresztette, amíg a cowboy jajgatni nem kezdett és kegyelemért nem könyörgött. Erre a nevetők természetesen Roosevelt pártjára álltak, éljenezni kezdték és a nimbusz meg volt mentve.

Ezeket a kortesutakon kevésbé kellemes, de nem kevésbé tréfás intermezzók is előfordultak. Második elnöksége előtt, amikor Bryan volt az ellenfele, Coloradoban tartott körutat vonaton és a vonat lépcsőjéről tartotta kortesbeszédeit. Ezeket a beszédeket rendszeren így végezte:

— Hogy miért nem volt a spanyol-amerikai háború nagy háború? . . .

Erre egy kis művészi pauza következett, aztán pátoszszal folytatta:

— Azért, mert egy szempillantás alatt végeztünk vele.

Ez nagyon tetszett az amerikai közönségnek és ezért Roosevelt minden beszédét ezzel végezte. Egy coloradói állomáson szintén ezzel akarta végezni beszédét és amikor azt kérdezte, hogy miért volt a spanyol-amerikai háború kis háború, a tömegből valaki belevágott:

— Azért, mert egy szempillantás alatt végeztünk vele.

Rooseveltet ez annyira zavarba hozta, hogy elcsapadt és nem tudott mit szólni. Azután dühbe jött és odakiáltott a tömeg közé:

— Ha azt fiésköt megkaparintom, majd megmutatom. . .

Erre a tömegből ezt kiáltották vissza:

— Hát gyere csak közénk és próbáld meg!

Roosevelt le is akart ugrani, de barátai viszatartották, mire meggyomta a kocsijában lévő jelzőgombot és elrobogott.

Utazása közben Roosevelt csaknem minden állomáson virágot és bokrétát kapott. Egyszer a vonat éppen indulóban volt, amikor kis meztelbás fiú törtetett át a tömegen és nagy virágbokrétaival integetett Roosevelt felé. Roosevelt meglátta.

— Ezt a kis fiút csak nem sérthetem meg! — mondta Roosevelt — és megállította a vonatot.

A kis fiú lélekszakadva odaérkezett a kocsihoz, átadta a bokrétát Rooseveltnek, aki viszont egy dollárt adott az udvarias gyereknek. A vonat tovább haladt és Roosevelt arca egyre komorabbá vált.

— Ejnye, ejnye, — mondta kiséőőinek, — mintha csupa hervadt virág lenne! Ugy látszik, nagyon sok idő kellett annak a kis fiúnak, míg a tömegen áthaladhatott!

Erre mosolyogva megszólalt kíséőőének egyik tagja:

— Nem úgy van a dolog! Hanem a gyerek a földről szedte föl a bokrétát. Három napig ott hevert már a kocsiban és én dobtam ki belőle!

Mit felelt Roosevelt erre a megtiszteltetésre, arról nem szól a krónika.

Baltimoreból jelentik, hogy Parker bíró programbeszéde a demokraták nemzeti konventjének elnöki székében éles támadással kezdődött Roosevelt ellen, akinek hatalomvágya és zabolátlan beszéde, ugymond, az egész világ népuralmának kárára van. Roosevelt féktelen dühében mindent leigazolna, csak hogy harmadszor is magához ragadja a gyeplőt. Ez nála csezárománia, amelyet mindenáron lehetetlenné kell tenni, éppen ezért ő (Parker) rajta lesz, hogy a törvényhozás akképp módosítsa az alkotmányt, hogy senki se lehessen másodsor elnöke az Uniónak. A trösztörői enyhén, bátoratlanul szólt Parker, de ha nem is támadta őket, mégis fejtegette azt a tételét, hogy a trösztalakulások az okai az Egyesült Államokban monden bajnak, az élelmiszerdérágaságnak; a nagy vámtarifa idézte elő a washingtoni korrupciót, ahol a republikánusokat megvesztegették az érdekszövetkezetek és segítők ezt a pártot, hogy hatalmon maradjon s aztán együttes erővel kizsákmányolhassák a dolgozó osztályokat.

A demokrata konvent tegnapi ülésén, amelyen különben a rendőrség is kénytelen volt közbelépni. Bryan vereséget szenvedett ugyan, de a konzervatív szárnyról is elmaradt 149 szavazat, ugy, hogy az elnökjelöléskor Bryan hívei fogják eldönteni a kandidációt, Parker tegnap a nagy izgalmak miatt nem fejezhette be beszédét.

Izgalmas ülés a bajor képviselőházban. Müncheni tudósítónk jelenti, hogy a bajor képviselői kamara tegnapi tanácskozásait rendkívül viharos jelenetek zavarták meg. A belügyi költségvetés tárgyalásánál ugyanis Segitz szocialdemokrata képviselő a kormány eljárását alkotmánysegőnek monadta és minthogy ismételt rendreutasítás után se volt hajlandó szavait kimagyarázni, Frank alnök megvonta tőle a szót. Az egész baloldal óriási zajban tört ki erre. Élőnken tiltakoztak az elnök önkényeskedése ellen, Segitz pedig magára a kamarára hivatkozott; amelyben abban az időben véletlenül a baloldali pártok voltak többségben. A cenzurpártiak azonban utóbb nem ismerték el érvényesnek ezt a szavazást és az időközben beérkezett párthívek bevonásával névszerinti szavazást provokáltak, amelynél 54 szavazattal 42 szó ellen lesavazták Segitz indítványát.

A luxemburgi eskütétel. Brüsszellel jelenti: Európa legfiatalabb uralkodója, a 18 esztendő Mária Adelaide nagyhercegnő, akit csak nemrég nagykorusítottak, néhány nappal eblött tette le esküjét trónralépe alkalmából Luxemburg állam fővárosában. A képviselő-kamarának gazdagon díszített karzatain megjelentek Adelaide nagyhercegnő, az ifjú uralkodó anyja, továbbá Mária-Anna nagyhercegnő, azután az öt ifjú nagyherceg, valamint a badeni nagyherceg és felesége, végül a belga király küldöttsége és az idegen államok képviselői. A nagyhercegnő

megérkezését ágyulövésekkel jeleztek. Mária Adelaide nagyhercegnő, akit a képviselők lelkes evációval fogadtak, láthatólag izgatottan foglalt helyet a pompásan feldíszített trónszéken, majd lassu, víbáló, de azért tisztán érthető hangon kezdte meg a trónbeszéd felolvasását.

— Nagy megindultsággal küzködöm — így kezdte beszédét — amikor az ország uralkodója gyanánt első ízben szólok népemhez. Végtelenül sajnálom, hogy atyám nem vezetett be az államügyek intézésébe. Remélem azonban, hogy hűséges tanácsadóim vezetése és a kamara támogatása mellett mihamar méltónak fogok bizonyulni az uralkodás nehéz feladatára.

Az ifjú nagyhercegnő ezután letette az esküt az alkotmányra, majd a kormányzat új tervei és kilátásait ismertette, azután meleg szavakkal fogadkozott az államérdekek védelmére és kijelentette, hogy minden igyekezetével arra fog törekedni, hogy az országnak jó, figyelmes és résztvevő uralkodója lehessen. A beszédet így folytatta:

— A mai nappal az ország sorsának intézőse egy fiatal leány kezébe került. A zászlót magasan akarom tartani és annak, Isten segítségével, dicsőséget akarok szerezni. Mint a nassau uralkodóház leánya, őseim dicső jelszava szerint kívánok élni és országomat megoltalmazni.

Az idegenek helyzete Kinában. Pekingből táviratozzák, hogy az idegenellenes mozgalom egyre terjed és az európaiak élete veszedelemben van. A kínai főváros borzasztó események előtt áll. Az idegenellenes mozgalom folytonosan terjed. Az európaiak nem hagyhatják el városrészüket. A köztársasági elnök és a kormány végképp tehetetlen. A katonák és a rendőrök felülkerekednek. A birodalom minden részéből zavargást jelentenek. A köztársaság eleddig egyáltalán nem tudott megerősödni. A miniszterelnök — ugyszólván — megszökött és a régi rend és új rend hívei igen kemény ellentétben vannak egymással. Aggodalommal tölti el tehát az európai hatalmakat ez a hír. Előreláthatólag az európai dreadnoughtok nemsokára megjelennek Peking előtt.

Az új portugál kormány. Mint Lisszabonból jelentik, az új portugál kormányt bemutatkozásakor nagyon lelkesen fogadta a képviselőház, úgy hogy egyelőre nem kell aggodni sorsa miatt. Számolni kell azonban azzal az eshetőséggel is, hogy ez a szép egyetértés nem tart sokáig, mert a Vasconcellos kormány négy nappal a kamara bizalmi nyilatkozata után bukott meg. A kormány három radikálisból, két evoluzionistából, függetlenből és egy unionistából áll. A nyolcz miniszter közül négyen még nem voltak aktív politikusok, azt mondják, hogy intelligens emberek, de Correia de Lemos kivételével nines meg a hivatásos képzettségük állásukra. Legjobban fogja ezt érezni Ferrara pénzügyminiszter, mert a portugáliai pénzügyek ma oly ziláltak, hogy azok egy amatőr tehetségével alig rendezhetők. Ma már elárulják, hogy az új pénzügyminiszter ezt belátja és hogy erélyesen tiltakozott a pénzügyi tárcza átvétele ellen, de végre is engedett barátai unszolásának. A szenátus nem fogadta el barátánságban az új kabinetet mint a képviselőház. Bernardino Machado, a radikális szenátorok vezére inparlamentárisnak monadta az új kormányt. Machado azt remélte, hogy az ideiglenes kormány új kiadása kerül kormányra az ő vezetése alatt, de ez a terv nem valósult meg. Machado, ugy látszik, örökre eljártszotta politikai szerepét. Machado nyilatkozataival szemben fureső hangzik az a hír, hogy Oportóban államcsínyt szerveztek, amelynek ezőlja volt diktatura felállítás egy ideiglenes kormány alatt. Lisszabonban már hetekkel ezelőtt emlegették ezt a tervet. Ugy látszik, ezuttal komoly esetről volt szó, csak az új kormány gyors megalakulása akadályozta meg a köztársasági államcsínyt. De csak egyelőre és Portugália népét az a veszedelem fenyegeti, hogy egy szép reggelen ágyudőrej fogja felbreszteni.

A francia tengerészek sztrájkja. Párisból táviratozzák: A mai minisztertanácsban David kereskedelmi miniszter közölte, hogy a hajótulajdonosok a Messageries Maritimes kivételével elutasították a választott bíróság létesítésére vonatkozó javaslatot. Steeg miniszter meg fogja kérdezni a lajstromozott tengerészeket, hogy elfogadják-e egy választott bíróságot, köztük s a Messageries Maritimes között. A Jules Michelet páncélos ezirkáló történt szerencsétlenségre vonatkozólag Deleassé miniszter jelenti, hogy egy ágyu áttűzésedése folytán támadt a tűz. Három matröz belehalt sérüléseibe. A közmunkaügyi miniszter és a kereskedelmi miniszter jelenti, hogy 40.000 tonna gabonát bocsátottak a fogyasztók rendelkezésére és hogy to-

vábi 100.000 toona hajórakomány várható gabonában. A francia hajótulajdonosok bizottsága közölte a kereskedelmi miniszterrel, hogy nem fogadják el a választott bíróság létesítésére vonatkozó javaslatot.

A háború.

— Kormányválság Törökországban. —

Budapest, június 27.

Az albán lázongás mind komolyabb mérvéket ölt. A török belügyminiszter az albán fölkelésről szóló hírek vétele után valamennyi miniszterrel a nagyvezérhez ment, akivel közölte, hogy a lázadás veszedelmes mérvéket öltött. *Said* pasa nagyvezér erre kijelentette, hogy abban az esetben, amint biztos tudomást ezerezer arról, hogy az albániai elégedetlenségnek a jelen kormány az oka, kötelezi magát arra, hogy lemond állásáról és visszavonul a politikai életről, mert nem akarja hazáját egy külső háború mellett egy belső háborúnak is kitenni. A belügyminiszter erre megjegyezte, hogy a nagyvezér lemondása nem lenne kívánatos a jelen helyzetben, mert könnyen adhatna okot félremagyarázásra, miután olyan ezekben tüntetné fel a dolgokat, mintha a kormányt terhelné valamely mulasztás. A kabinet tagjai ezután minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács rendkívül viharos volt és több, mint hét óra hosszat tartott. A kiadott jelentés szerint *Said* pasa nagyvezér ragaszkodik lemondásához, minek következtében a minisztertanács fel fogja szőlítani *Hilmi* pasát, vagy *Haki* pasát a nagyvezérség átvételére.

Jellemző a háború uottegására az, hogy alig jönnek hírek a háborús események felől. Az általános érdeklődés az albánok felé fordult, de most megpihent annál a világhistóriai ténynél, amely szerint egy csoport török sziget függetlenítette magát és Aegéi állam néven Görögországhoz csatlakozott.

Távirataink a törökországi nagy eseményekről következők:

Az albán lázongás.

Szaloniki, június 27. Az albánok egyszerre több puccsot terveznek. A lázítók azt a hirt terjesztik, hogy Montenegró tizenkétezer katonát és ágyut bocsát az albánok rendelkezésére.

Konstantinápoly, június 27. A belügyminiszter megegyezte a hirt, hogy a fölkelők a monasztiri katonai parancsnokot és a vált elvitték a hegyek közé.

Szaloniki, június 27. Hat albán tiszt és hetven katona elhagyta Dibrát és a monasztiri zendülőkhez csatlakozott.

Konstantinápoly, június 27. Kormánykörökben komolyan aggódnak a monasztiri események miatt. A konstantinápolyi városi parancsnok 150 katonával este Monasztirba utazott, hogy a katonaszökevények ellen eljárjon. A minisztertanács a mai ülésen foglalkozott a monasztiri afférrel és intézkedéseket határozott el ebben az ügyben.

Üszküb, június 27. Az albániai veszedelem sokkal nagyobb, semmint a hivatalos jelentések beismerik. A lázadó albánok általános ferdadalmát akarnak előidézni. Az agitátorok azt híresztelik, hogy Montenegró 12.000 főnyi katonasággal és ágyukkal készül bevonulni Macedóniába.

Konstantinápoly, június 27. Nem erősítik azokat a híreszteléseket, hogy négy zászlóalj megszőkött volna Monasztir környékén. A tegnapi jelentések szerint Monasztirban 4 tiszt és 180 katona szökött meg. Perlepében 2 tiszt és 35 katona, Okridában 2 tiszt és 35 katona. A monasztiri hadtestparancsnok, aki Istibben tartózkodott, visszavért. Nem erősítik meg azt a hirt sem, hogy a hadtestparancsnokot visszahívták volna. *Niazi* bej örnagy, aki monasztir közelében tartózkodik, állítólag megbízást kapott, hogy interveniáljon a szö-

kevények között. Tegnapelőtt az ifju-török bizottság vezetőikára *Szabri Eud* örnagy is elutazott, hogy tárgyaljon a szökevényekkel. Egybehangzó információk szerint a szökevények a belügyminiszterium kivételével új kormányt akarnak és az ifju török bizottság fölösztatását, illetve purifikálását. Török forrásból származó hír szerint az itteni ifju-török bizottság hajlandó a kormány egy részét feláldozni, de a kamarát nem. A kormány kebelében állítólag két irányzat van. A miniszterek egyrésze különösen a belügyminiszter békés megoldás mellett foglalnak állást, a többiek pedig szigorú represzszállítást követelnek.

Megalakult az aegéi állam.

Athén, június 27. A Havas-ügynökség jelenti: A patmosi kongresszusról terjesztett hamis híresztelésekkel szemben a valódi tényállás a következő: Az olaszok által megszállott szigetek meghatalmazottai a „*Patris*“ hajóval e hó 15-én Patmosba érkeztek, ahol az olasz tisztek kívánságára igazolták magukat és felmutatták meghatalmazásukat, mire az olaszok nem zavarták tovább őket. A kongresszus e hó 16-án ült össze és csak tíz szigetbeli meghatalmazottból állott. A rhodosi küldött részt vett a tárgyalásokon, de a szavazásban nem. *Sopulus*, tekintettel Szamosz szigetén előbb elfoglalt magatartására, lemondott a kongresszuson való részvételről. Valótlan állítás, hogy egy görög hivatalnok részt vett volna a kongresszus munkálataiban. A meghatalmazottak rövid tanácskozás után a következő határozatot hozták: Az olaszok által megszállott Aegéi tengerbeli szigetek küldötteinek kongresszusa az olasz testvéremzetnek határtalan háliját fejezi ki az ottománok elviselhetetlen igája alól való felszabadításukért, hangsúlyozza a keresztény szigetek lakosságának szilárd elhatározását, hogy minden áldozatra készek, hogy ne kerüljenek tek lakosságának azon Aegéi tengeren levőmfwp vissza a török zsarnoksák alá, proklamálja az Aegéi tengeren levő szigetek lakosságának azon évszázados óhaját, hogy a görög anyaországgal egyesüljenek, és kimondja a felszabadított szigetek teljes autonómiáját Ameglio tábornok, valamint a hatalmas olasz flotta tengernagyjainak és parancsnokainak hivatalos cselekményei és nyilatkozatai alapján. A muzulmán iga alól kikerült országnak nem szabad többé ezen iga alá visszatérnie. A kongresszus a szigetek összességének „*Aegéi állam*“ nevet adja, nemzeti zászlóul kék alapon fehér keresztet állapít meg, elrendeli, hogy e szabad görög testvérek törvényeivel együtt szokásaik is meghonosítandók és kéri ezen határozatoknak Olaszország és a többi civilizált hatalmak által való jóakaratu elfogadását. A kongresszus három küldöttet biz meg azzal, hogy e határozatokat a rhodoszi olasz csapatok főparancsnokával közölje azon kérelemmel, hogy azokat az olasz királynak, kamarának és népnek tolmácsolja. A határozatok másolatát a többi hatalmasságnak fogják megküldeni.

Június 19-én reggel a meghatalmazottakat albán a kolostorban, ahol el voltak szállásolva, olasz karabélyosok felkeltették, akik felszólították őket, hogy a konakba jöjjenek. Az olasz tisztek itt vizsgálatoi ejtettek meg rajtuk. A meghatalmazottak megismertették a kongresszus működését és a hozott határozatokat. Erre a tisztek sajnálatukat fejezték ki az incidensen, mely azon rágalmra állott elő, hogy a kongresszus az ifjutörökök bujogtatására ült volna össze. A tisztek kijelentették, hogy a meghatalmazottak szabadon cselekedhetnek. Ugyanaznap délután egy olasz postagözös fedélzetén a rhodosi polgármester ért Patmosba, meghozva Ameglio tábornok levelét, mely elrendeli a kongresszus résztvevőinek Rhodosba való szállítását. A legtöbb küldött már elhagyta a szigetet. Kos sziget képviselői a még jelenlevő küldöttekkel és Sepulusal Rhodosba mentek. Mint a *Patris* hajó kapitánya jelenti, Ameglio tábornok a kongresszus résztvevőinek letartóztatását szintén a fentemlített rágalmazások alapján rendelte el. Amidőn a tábornok értesült a kongresszus igazi céljáról, azonnal elrendelte a meghatalmazottak szabadonbocsátását.

Matinéek.

— Párisi csevegés. —

Páris, június havában.

Ujabb odahaza is sűrűn hallható a „matinée“ kifejezés. Emlékszem még arra az időre, amikor nyelvújítók, szógyártók „reggély“-re magyarosították. Mert hát ha a soirée lehet „estély“, miért ne lehetne a matinée-ból „reggély“. No de, szerencsére, sem a közönség, sem a sajtó, sem a matinée-rendezők nem kapták föl az új szót, s egyelőre megmaradtunk a francziánál.

Párisban a matinée a társadalomból Kisarjad-zott intézmény és a szórakozások sorozatában nagyon jelentékeny szerep jut neki. Szó szerint a reggeli, illetőleg a délelőtti órák összefoglalatát jelenti, ellentétben a matinél, mely csupán a reggel szükén vett napszakára vonatkozik.

A francia azt mondja „*demain matin*“ (holnap reggel), ellenben „*nout pattens la matinée*“ (eltöltjük a délelőtti) miáltal az így nevezett társadalmi alakulást az első és a második defeuner közötti időre vonatkoztatja.

De a matinéeket később tartják a színházakban, hangversenytermekben stb., még pedig délután egy és öt óra között. A leggyakoribb napjai a vasárnap és a csütörtök, mert az iskolás ifjuság e szünnapjain alkalmat akarnak nyújtani, hogy e szabad idejüket tanulságosan vagy tisztességes szórakozással tölthessék. Különösen az állami szubvencionált színházakban, a Theatre Francaisban, Odeonban, s az Opera Comiqueban is, rendszeren vasárnap és csütörtökön olyan matinéeket rendeznek, melyek távol a pedagógiáskodástól izlésnemesítőleg és ismeretterjesztőleg hatnak az ifjuságra. Corneille, Racine, Molière van ilyenkor műsoron, de szinre kerülnek az ujabb színműíródalom értékes művei is. És a fiatalság nagy áhítattal hallgatja a nemzet klasszikusait, s kitörő derültséggel jutalmazza a kómikusok játékát.

Érdekes e klasszikus matinéek női közönsége. A „*mère de famille*“ — a családi anya — és védőszárnyai alatt a serdülő leánykák... „*fillette*“-ek. Utóbbiak külön matinée-öltözékben jelennek meg, melyek valóságos remekai a félig érett bájok érvényesítésének és a még hiányzó leplezésének. A gondorított, hosszan leomló hajfürtöket úgy rendezik el az ügyes anyai kezék, hogy a nyak és váll soványságát elfödjék. A derék állig csukott, rüssökkel és fodrokkal, legtöbbször Maria Antoinette-szabásu fichu-vel van díszítve. A keztyűt és lábbelit is nagy gonddal válogatták össze, s a szoknya kurtaságát nem csupán a leány kora, hanem a még fiatalos mama kaczerkodása is szabja meg. A mamák is alkalmazkodnak nem csupán a matinée jellegéhez, de a leányuk korához is, kerülve minden feltűnő, kihívó, világias eleganciát.

A fiuk az intézetük egyenruháját viselik. És aszerint, hogy a jezsuita collégium, a Madrid, vagy a Vaugirard-utezai, a Louis le Grand, a Jansen vagy más nevelőintézetben meritik tudományuk anyagát, azt is elárulják, hogy családjuk milyen politikai iránynak a hive.

Kevésbé rátartósak, de szintén a fiatalságukat szánvák a czirkuszbeli matinéek, melyek programmjában különösen a lires *Footit* és *Chocolate* bohócok számíthatnak harsogó nevetésre s falrengető tapsokra.

A hangversenyek és a különféle felolvasások kevésbé vonzanak. Különösen a fiuk kerülnek ezeket. A leánykák szerényebbek. Ha választásuk van az otthonmaradás és egy nagyon unalmas felolvasó-matinée között — az utóbbit választják. Ha nem is érdeklő tulságosan a felolvasó ur vagy hölgy száraz előadása, de legalább lát másokat és jól esik az a tudat, hogy őt is látják.

Azután meg megvizsgálásul kecsgetti a „*conférence*“ után programmon levő uzsonna. Hozzátartozik ugyanis a matinée programmjához, hogy utána valahova betérjenek falatozni. Párisnak czukrásboltja — budapesti értelemben — nincs. Ezt pótolja a *patisserie* — a süteményes bolt, — ahol csokoládé és édes bor is kapható; valamint

a közismert *crémérie*, ahol kitünő tejeskávé s hozzá való sütemény kapható.

Csütörtök és vasárnap délután a *patisserie*-ket és a *crémérie*-ket előzöni a matinék fiatal közönsége: rendkívül bájos az az élénkség, melyet a csalogás közben mo'ra falatozó leány- és fiusereg e helyiségeknek kölcsönöz. Persze a Luxembourg és a Montmartre szomszédságának egyszerű üzleteinek látogatói merőben különböznek a Rue royale és a Faubourg Saint Honoré fényes Five o'Clock-jai elegáns közönségétől, de a fiatalok étvágya nem sokban különbözik.

Uj regényünk.

BENYOVSZKY EZREDES ELTÜNÉSE.

Történelmi regény az alkotmányosság második évéből.

Irta: Déri Gyula.

Az 1863-ik évben egy napon futótüzként terjedt el a fővárosban egy rejtelmes eset híre: Benyovszky Lajos honvédezedes nyomtalanul eltűnt.

Az ezredes a legérdekesebb emberek közé tartozott. Daliás, szép ember volt, alul az ötvenen, a szabadságharcban, mint egészen fiatal ember vett részt és ezredességig vitte, hét évig raboskodott, résztvett az Almássy-összeesküvésben, amiért halálra ítélték, de husz évre megkegyelmeztek neki. 1865-ben kiszabadult, akkor képviselővé választották, és első dolga volt: újra megszervezni a 48-49-iki honvédhadsereget. Akkor még éltek mintegy 80.000-en a régi honvédek közül. Ezeknek Benyovszky mintegy felét a honvédségélyző egyesületekben egyesítette. Mindez szemet szurt — Bécsben, és az akkori magyar kormány szinte kétségbeesett, ha arra gondolt, hogy ez a mozgalom valami pucssal fog végződni, aminek beláthatatlan következményei lehetnek.

És az a férfi, aki e mozgalom élén állott — egyszerre eltűnt. Eltűnt a legkülönösebb körülmények között: egy rövid levelet kapott, abban egy haldokló honvéd nevében sürgős találkozásra hívták a budai lánchidfőhöz, honnan esti kilenc órákor egy másik volt honvéd tovább fogja vezetni, és a birtokába juttatja nagyjelentőségű iratoknak...

Ez volt a levélben; Benyovszky gondtalanul belement a kelepcezőbe; két képviselőtársa a pesti hidfőig kísérte, ott elváltak tőle, és sohasem látták többé.

Mindezt lázas izgalommal tárgyalta a főváros, sőt az egész ország lakossága hónapokon át; gyanússá lett mindenki, aki élt, óriási apparátussal nyomoztak mindenfelé, a kormány becsületkérdéssé tette a gyilkosok kinyomozását, de mindhiába: a rejtély mai napig földéretlen maradt.

Csak hosszú negyven év múlva, az új század első éveiben fedeztek föl egy lebontásra került régi ház pinczejében egy csontvázat és sikerült egy embert kinyomozni, aki e leletről némi fölvilágosítást tudott adni.

A történet, mely ez eltűnéshez, a holttest vándorlásához és megtalálási helyéhez fűződik: a legérdekesebb regény. Az írónak semmit sem kellett hozzátennie: csak leírta az eseményeket, úgy amint egymásba fonódnak.

Uj, szenzációs fordulatokkal teli regényünket szombati számunkban kezdjük meg.

UJDONSÁGOK.

Huszonöt százalék.

— A szarvasi érettségi-botrány. —

* * *

Szinte csodálkozást keltett, hogy az idén még nem érkeztek hírek azokról a speciális drámákról, amelyeket gyűjtőnéven „matura-drámák”-nak neveznek. Aránylag kevés abiturientiens szánta magát halálra. Ezt abból lehet következtetni, hogy érettségiző nem lötte még eddig agyon magát, jóllehet minden esztendőben megteszi ezt nem egy végsőig elkeseredett ifju.

Ehelyett megszületett az első nagystilű matura-botrány. A szarvasi főgimnáziumban az érettségi vizsga után kiderült, hogy az érettségiző ifjak közül nem kevesebb, mint huszonöt százalék megbukott, ami igazán megdöbbentően nagy százalék és az iskolára igen csunya árnyékot vet.

A kérdés azonnal magától előtérbe tolt: milyen professzorok lehetnek azok, akik egy tanítanak, hogy a tanulók huszonöt százaléka felbukkan? Micsoda szisztéma szerint tanítottak? Hol van a lelkiismeretük? S egyáltalában tanítottak-e?

A választ hamar meg lehet kapni, ha összevetjük ezt az eseményt a nagyváradi kereskedelmi iskola maturájának eredményeivel. Ott a diákoknak még nagyobb százaléka bukott meg. Kiderült, hogy az omnipotens kormánybiztos a professzori kar szándékaival ellentétbe helyezkedett s az elégséges kalkulációkat elégtelen osztályzatokra változtatta. Miért? Valószínűleg mert magát kormánybiztosnak érezve, a hatalmát éreztetni akarta, megrabolván az ifjakat életüknek egy esztendejétől.

Nyilván így volt Szarvason is. A következménye az volt, hogy a szerencsétlen sorú diákok tüntettek; beverték annak a háznak az ablakait, ahol a kormánybiztos lakott. A rendőrség kivonult. Két rendőr a revolverét is rácsütötte az ifjakra, de szerencsére egyik golyó sem talált. Szóval: a megbukott ifjak ellen valósággal hajtóvadászatot indítottak; fegyveres évek élé állították őket s kicsi hija, hogy sor-tüzet nem adtak ellenük.

Ezek valóban csinos dolgok. Fölmerül a nagy és súlyos kérdés: mire való a kormánybiztos az érettségi vizsgán?

Nem a tanári karral szemben tanusított bizalmatlanságnak a kifejezése-e a kormánybiztos? Tessék elképzelni: valamely középiskolában a tanárok nyolcz esztendőn át foglalkoznak a diákokkal. Nyolcz esztendő nagy idő. Ez alatt megismerkedhetnek a professzorok minden egyes tanulóval a kvalitásaival, szellemi színvonalával, képességeivel. Be koldus-szegény az a professzor, aki még az érettségi eredményét is azoktól a számoktól teszi függővé, amelyeket a sokszor emlegetett, átkozott noteszbe ír bele. De még az érettség adandó feleletektől sem szabad igazságosan függővé tenni az érettségi bizonyítványt. Mert lehet, hogy a tanuló elfogódott, zavarban van s nem felel úgy, amint ez előmevetelének és intelligenciájának megfelel. Azért van ott legnagyobb ösmerője és megfigyelője, a tanár, hogy mindig a diák szellemi színvonalát szerint osztályozzon.

Ámde a kormánybiztos az megjelenik. A diákokat nem volt alkalma megfigyelni; ilvenformán nem is ösmerheti azokat. Mindent attól tesz függővé, hogy a véletlenségből, taláalomra kikapott kérdésekre hogyan válaszol a tanuló. S ha a professzori kar véleményére a kormánybiztos nem ad semmit, akkor az érettségi egyszerűen átváltozik szerencsejátékká, amilyen a lóvereeny, a lutri, vagy a nasi-vasi.

Hogy azután a tanuló az iskolába vett hite megrendül, hogy lázadóvá lesz s az iskola elveszti tekintélyét, az természetes. S nagy botrány is sarjadzik ki belőle, amilyen Szarvason is lefolyt.

Sok ilyen botrányra volna szükség. Akkor talán megszabadulnának a középiskolák attól az átktól, amelyet az egyes kormánybiztosok képviselnek.

(t.)

NAPIREND: Naptár. Péntek, június 28. — Róm. kath.: Leo p. — Prot.: Irén. — Görög-orosz: június 15. — Zsidó: Thamuz 13. — A nap kel reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órákor. — A hold kel este 7 óra 52 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 26 perczkor. A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4-kor. Náray Szabó Sándor és Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órákor.

Némethy Károly belügyi államtitkár fogad délben 12-2-ig.

A posta- és távirada vezérigazgatója fogad délben 12-2-ig.

A főváros pénzügyi bizottságának ülése délelőtte 10 órákor.

Országos dalosverseny délelőtt 11 órákor és délután 5 órákor.

A Sportkedvelők Körének évi rendes közgyűlése a Gresham-Venezia kávéház különtermében este 9 órákor. — Bemutatóelőadás a Budai Szinkörben este fél 8-kor. — Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj ninesen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10-2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10-2-ig. — Fővárosi Múzeum 9-1-ig. — Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9-12-ig és 6-8-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Néprajzi Múzeum 3-7-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9-12-i és 6-8-i. — Ernszt Múzeum (Nagy-mező-utca 8.) 9-6-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3-7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9-6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9-12-ig és 6-8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9-2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9-4 óráig. — Statisztikai Könyvtár 10-1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Vegyes kiállítás a Kényves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37-39.) Nyitva 9-7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Művész-ház kiállítása (Kristóf-ter 2.) Nyitva 10-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10-2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10-2-ig.

— **A király.** Ischli jelentés szerint eddigi rendelkezés szerint a király július elsején érkezik ide. Egyébként Bécsből azt jelentik, hogy a király ma délben egy órákor megjelent a miniszterelnöki palotában és meglátogatta gróf *Stürgkh* miniszterelnököt, akinél hosszabb ideig maradt.

— **A romániai miniszterelnök Bécsben.** Dr. *Majoreszku* Titu román miniszterelnök és külügy-miniszter tegnap Bécsbe érkezett s a legközelebbi napokban meg fogja látogatni gróf *Berchthold* külügyminisztert. Valószínű, hogy a király is kihallgatáson fogadjja a román minisztert.

— **Vilmos császár utazása.** Berlinből jelentik: Vasárnap utazik el a császár a Hohenzollern Kéltől Danzigba, onnan pedig kedden este, vagy szerdán indul el az Északi tengerre, hogy a finn vizeken találkozzék a cárral.

— **Az orosz trónörökös állapota.** Berlini jelentés szerint az orosz nagykövetség megczáfolja azt a hírt, hogy az orosz trónörökös csont-tuberkulózisban szenved.

— **Abdul Hamid halálhíre.** Az egész világsajtóban *Abdul Hamid*nak, a szaloniki fogoly exszultánnak halálhíre terjedt el. E szenzációs hírszótéletről most Rómából a következőket jelentik: Több lap értesülése szerint Törökország különböző részeiben az a hír van elterjedve, hogy *Abdul Hamid volt szultán meghalt*. Ezt a hírt megczáfolják. Az igaz, hogy a volt szultán nagyon beteg és hogy állapota aggodalomra ad okot.

— **Küüntetés.** A hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja, hogy a király *János* Károlynak, a Magyar Tudományos Akadémia gondnokának ezen intézet anyagi érdekeinek gondozása körül huszonöt évi buzgó és odaadó munkálkodással szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Robbanás egy francia hadihajón.** Franciaország hadihajóit állandóan üldözi a balsors. Ma egy párisi távirat jelenti, hogy Jules Michelet panczéloshajót érte szerencsétlenség. Toulon közelében végzett lögyakorlatokat a panczélos és ez alkalmával egy löveg, miközben betolták az ágyu csövét, felrobbant. A robbanás öt matrózt súlyosan, huszat pedig könnyebben megsebesített. Egy matróz meghalt. A francia tengerészeti minisztérium kommunikéje szerint a Jules Michelet panczéloshajón történt baleset egy ágyu-ternyben keletkezett, ahol egy töltény a töltés pillanatában felrobbant. Husz ember megsebesült, kéztük öt súlyosan. — Guio hajóhadnagy a Jules Michelet panczélos czirkáló balesete alkalmával szenvedett sérüléseibe behalt.

— **Érettségi botrányok Szarvason.** A szarvasi főgimnáziumban tegnap vlt az érettségi vizsgálat, s mivel a diákok *huszonöt százaléka elbukott, nagy botrány kerekedett* a dologból. A diákok éjjel *beverték követ a kormánybiztos ablakát, összetűztek a rendőrséggel* s végül csak úgy lehetett véget vetni a tüntetésnek, hogy *négy diákot bekísértek.*

Ez esetről félhivatalosan a következőket jelentik: A szarvasi főgimnáziumban tegnap ért véget az érettségi vizsgálat. Kormánybiztosul *Hornvánszky Gyula* budapesti főgimnáziumi igazgató volt kiküldve. A kormánybiztos rendkívül szigorú volt a növendékekkel szemben, ami nagy elkeseredést keltett az egész városban. Tegnap este hirdették ki az eredményt, amely szerint *a diákoknak huszonöt százaléka elbukott.* Az eredmény kihirdetése után a kormánybiztos *Wünschendorfer Aladár* tanár lakására ment. A diákok éjjeltájban nagy tömegben a tanár lakása elé mentek és előbb megabuzgolyva a kormánybiztos, valóságos *középpont zúdították a lakására.* A tüntetés közel *egy óráig* tartott. Az elősiető rendőrség képtelen volt a diákokat eltávolítani a lakás elől és *kénytelen volt a diákság ellen revolverét használni.* Két lövést tettek, de szerencsére senkit sem találtak. *Négy diákot letartóztattak.* A ma estére tervezett érettségi bankettet az igazgató a rendőrség útján megtiltotta és ha mégis megtartanák, *karhatalommal fölcsatolják.* A főgimnázium igazgatója telefonon tett jelentést a kultuszminiszternek az esetről. *A vidéki diákok még ma estig kötelesek hazautazni; bizonyítványukat utánuk küldik.* A szarvasiak bizonyítványukat pénteken reggel kapják meg. — Egy másik forrásból származó szarvasi tudósítás szerint a szarvasi gimnázium diákjai között több a duhaj természetű fiatal gyerek. Eljárnak mulatni esténként s már nem egyszer gyűlt meg a bajuk a rendőrséggel, mert éjszaka házatérve, énekelnek, lármáznak, beverik a lámpákat és kitördelik a fákat. Ha nagyobb csapat diák jön össze mulatni, a rendőrség mindig már előre vigyáz. Az érettségi vizsgálat balsikere után körülbelül huszan az Árpád-szálló éttermében ültek el vacsorázni. Izgatottan tárgyalták a dolgot, és végül összesugtak-bugtak. A rendőrség rosszat sejtve, figyelt. A diákok már kissé bortól hevülten, tizenkét óra után fölkerelkedtek és megindultak a kormánybiztos lakása felé. A rendőrök mintegy nyolcvan lépésnyi távolságból csendesen *kövezték* őket. Látták, hogy a diákok a szálló közelében köveket szedtek fel az ut széléről. A ház elé érve, éktelen lármával *beztúrták a követ az ablakokat.* A rendőrség nekik *rontott, mire futásnak eredtek.* A hajszában aztán *két rendőr, hogy megállásra bírja őket, kétszer elsütötte a revolverét, de csak a levegőbe.* A diákok közül erre négyen megálltak. Ezeket nyomban elfogták és bekísérték a rendőrségre. A négy diák: *Wolff Gyula, Makay István, Szántó János és Ágoston Gyula.* A két utóbbi szarvasi fiú, a másik kettő csak tanuló jött oda. A rendőrségen tagadtak, mindent, de amikor reggel a csendőrség is nyomozást indított és újra elfogta őket, akkor megvallották, hogy ők verték be az ablakokat. A szarvasi érettségi vizsgálatok kormánybiztosa, *Hornvánszky Gyula,* aki ma Buapestre érkezett, azt mondja, hogy a diákok különösen a latin nyelvből árultak el *nagy készültségét.* Ezért kellett elbuktatni huszonöt százalékat a jelelték közül.

— **Hollandus világvándorok.** Érdekes utasok jártak tegnap Szabadkán: Gerardus Perfrós hágai hírfelirő és fiatal felesége, Mária Zavarts iróné. A hollandi újságíró hiteles okmányokkal igazolta személyazonosságát és elmondta, hogy feleségével világhörüllő utra indul — gyalog. Mind a ketten egy hágai lapnak munkatársai és most nészuton vannak. Utazásuk előreláthatólag nyolc évig tart és az összegyűjtött néprajzi adatokat egy nagy-szabású irodalmi műben fogják feldolgozni. A föld körül gyalog nászutázó pár a múlt és július tizenhatodikán indult el Amsterdemből.

— **Herveies Ivót megoperálták.** Zágrábból jelentik, hogy *Heroviec Ivó* beteggyánál ma este orvosi tanácskozás volt, amelynek eredményeképpen *Heroviec* agyából éjjel eltávolították a golyót. A műtét eredménye ismeretlen.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Julius elsejével **negyvennyolczadik évfolyamának második felébe lép az Egyetértés,** amely immár csaknem félszázados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszázad esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicsőségesebb, ragyogó alakja: **Kossuth Lajos** az irott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhez s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: **Kossuth Ferencz,** a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szünő elvűséggel volt szószólója az Egyetértés mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vindikál magának az Egyetértés. Azt azonban nyugodt önértettel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

A **negyvennyolczadik évfolyamát** élő „Egyetértés“ nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művészenek és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes műmellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „Egyetértés“ kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja“ ezimű melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés“ előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor.	—	III.
Félévre	14	„	—
Negyedévre	7	„	—
Egy hónapra	2	„	40

— **Az angolországi sztrájk.** Londonból táviratozzák: A Great Eastern vasut és a London Tilbury and Southend vasut alkalmazottai tegnap este gyűlést tartottak. A hétfőn Stratfordban hozott határozatokkal szemben a vezetők nyomtatékosan lebeszéltek őket arról, hogy a kikötőmunkások támogatására beszüntessék a munkát. Közölték egyúttal, hogy tegnap beszélgetést folytattak Asquith miniszterelnökkel, aki kérte őket, hogy a kikötőmunkások sztrájkjának elrendezését ne akadályozzák. A sztrájk amugy is rövidesen véget ér. Az általános vasutas-szövetség intézőbizottsága felhívásban figyelmeztette a szövetség tagjait ezen kötelezettségekre, hogy a vállalatokkal kötött szerződéseket betartsák. Ez az állásfoglalás a gyűlésen résztvevő kikötőmunkások körében nagy izgalmat keltett. Tillet munkásvezér beszédet mondott, amelyben a vasutasoknak gyávaságot vetett szemére. Kijelentette, hogy a szállítómunkásokat ez a viselkedés nem fogja megtántorítani és folytatni fogják a sztrájkot. Montreálból táviratozzák: A londoni kikötősztrájk folytán 3 millió bushel gabonát, amely hajókon és elevátorokban fekszik, visszatartottak az ottani kikötőkben. A hajók vonakodnak gabonaküldeményeket átvenni. Az Afkara gőzös gabonarakományyal visszatért Londonból, ahova két hét előtt indult és nem rakodhatott ki.

— **Kémkedő orosz kapitány.** A berlini Tageblattnak jelentik Pétervárról: Hivatalos részről közlik, hogy a Berlinben kémkedés gyanuja miatt letartóztatott *Kostevics* kapitány a tüzérségi főparancsnokság megbízásából utazott Berlinbe, miután előzetesen a pétervári külügyminisztérium értesítette a német hadügyminisztériumot, hogy *Kostevics* tüzérkapitányt vegyészeti tanulmányokra küldték ki, egyben az orosz kormány azt is kérte, hogy engedjék meg a tanulmányutonlevő kapitánynak az állami és katonai vegyészeti gyárak látogatását. A német kormány ezt a kérést udvariasan bár, de kerekén visszautasította. Mivel tehát a német hatóságoknak hivatalos tudomásuk volt az orosz tüzérkapitány berlini tartózkodásáról és annak céljáról, az orosz kormány nyomban letartóztatása után követelte, hogy bocsássa szabadon. *Kostevics* kapitánynak pedig megengedte, hogy kártérítési pert indítson a német kormány ellen. Az orosz tisztikar válaszul a jogtalan letartóztatásra, megpendítette a lapokban azt az eszmét, hogy az orosz kormány tartóztassa le a német tiszteket Oroszországban, a tanulmányozásra jövő német tiszteknek pedig minden módon gördítsen akadályokat céljuk elé.

— **Rémes tüzeset.** A szabadkai határban Halbrohr Adolf bakovapuzsai gazdaságában az éjjel a disznóól kigyuladt és 90 hizott disznó bennégett. A tűz hírét ma Halbrohr kocsisa, Szabados Imre hozta a városba, kinek utközben lovai megbokrosodtak és elgázolták Pintér Mária asszonyt, ki súlyos sérüléseket szenvedett. A megvadult lovak beestek a nyitott árokba és annyira összetörték magukat, hogy mind a két lovat le kellett löni. A kocsis megmenekült.

— **A dühös suffragette.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap Walesben, ahol jelenleg az angol királyi pár tartózkodik. A királyi pár tegnap a híres székesegyházba ment, hogy megnézze nevezetességeit. Egyszerre hozzájuk toladott egy elegáns nő és hangosan kiabálva gyalázta a minisztereket, különösen az igazságügyminisztert. Azt mondta, hogy ártatlan nők gyilkosa és kínzója s egyenesen a királynéhoz fordult s felszólította, hogy valljon színt a nők szavazójoga dolgában. A királyi pár kísérete és detektívek odasiettek, de az izgatott nő kétségbeesetten ellenül szegült, folytonosan kiabált s csak nehezen tudták őt a templomból kivinni. A rendőrségen azt vallotta, hogy Crayg Ellennek hívják, Londonból való és huszonöt éves.

— **Az üzletvezető hűne.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta Kohn Sándor harmincznyolcz éves üzletvezetőt, aki a Zsigmond-utca 41. számú házában egy kilenczéves kisleány ellen erkölestelen merényletet követett el. Csak most derült ki, hogy hasonló bünescelemekért már többször büntetve volt. Kohn a Zsigmond-utcai Guttmann-féle vendéglőben volt alkalmazva. Lopásért és sikkasztásért több alkalommal börtönbüntetést szenvedett, sőt a főváros területéről is ki van tiltva.

— **Körözött sikkasztó.** A berlini rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Runing Gusztáv harminczkilenc éves pénzbeszedő, aki a drezdai banknak az alkalmazottja volt, kétszázhatvan ezer márkát elikkasztott és megszökött A sikkasztót a rendőrség nyomozza.

— A vén betyár. Egy szárnalmas külsejű, őszbe csavarodott fejű, 80 évesnek látszó embert kísérték be szerdán a szatmári királyi ügyészség fogházába vasraverve. A bilincsbe vert ember Mára Juon Pursza; Szinerváralján fogták el, ahol be akart törni Nagy Béla királyi közjegyző lakásába. Mára Juon Pursza nem ismeretlen a szatmári bíróság előtt. Ezelőtt 20 évvel lopásért, betörésért és gyilkosságért 15 évi fegyházra ítélték. Büntetésének egy részét, mivel jól viselte magát, elengedték, 1910-ben szabadult. Kiszabadulása után Mózesfalun telepedett le, ahol lókereskedéssel foglalkozott. A lókereskedés mellett azonban a régi foglalkozását: a lopást is üzte s tekintélyes vagyont szerzett. A napokban elment Szinerváraljára s ott betörést akart elkövetni Klein József szeszgyári irodájába, ez a kísérlete azonban nem sikerült, mert az éjjeli őr elriasztotta. Mára ekkor másutt próbált szerencsét. Be akart törni Nagy Béla királyi közjegyző irodájába, itt azonban rajtavesztett, a csendőrség letartóztatta s bezáratotta a szatmári ügyészség fogházába. Mára a vizsgálóbíró előtt elmondotta, hogy régen Róza Sándor bandájához tartozott. Az ő vezérlete alatt küzdött a szabadságharcban is. Ott volt a szomorú nevezetességű viadalmi fegyverletételnél. Részt vett az olasz hajjárásban, melynek befejeztével a fővárosban telepedett le. Itt azonban sokszor meggyűlt a baja a rendőrséggel. Ezelőtt huszonkét évvel azzal az elhatározással, hogy más életet kezd, Szatmáron telepedett meg. Vére azonban nem hagyta nyugodni, minduntalan lopott, 1890-ben mezeilykolt, majd kirabolt egy Pástay Gusztáv evü lókereskedőt. Ezért 15 évi fegyházra ítélték. Szatmári jelentés szerint Mára a vizsgálóbíró előtt nem tagadott, csupán arra kérte, hogy vegye le róla a bilincset, úgy sem szökik meg. A vizsgálóbíró, aki Márát külön magánzárkában helyezte el, teljesítette az öreg betyár kérését.

— Elfogott rablók. Székesfehérvárról jelentik: Többszörös betörésért és lopásért hónapokon át körözte a csendőrség Rafael József és Forgács Mari cigányokat. Tegnap a sóstói cigánytelepen elfogták és átkísérték őket az ügyészség fogházába.

— Elcsipett cigánybanda. A bácsmezei Kulán és a körülötte levő községek határában hetek óta izgalmas hajszó volt a cigányok után. Végre a kulai csendőrök, akiket katonai kirendeltséggel erősítették meg, tegnap az országoton megállítottak nyolc kocsi, amelyekben cigánycsaládok tagjai szorongtak egymás mellett. Akik ellen mozgósították a félvármegye csendőrségét, a rablók, kutyajogát, vérengző cigányok végre megkerültek. A kulai csendőrök a bűnösöket tegnap bekísérték a zombori ügyészség fogházába. Az eddig még hézagos adatok szörnyű képét adják a cigányok romboló munkájának. Rablást követtek el Baracsán, Dávodon, Pinczédén, Vepredön, Temerinben és Torzsán. A legutóbbi községben véres összeütközés támadt köztük és a lakosság közt, mely alkalommal egy embert meglöttek, egyet pedig halálosan megsebztek. A csendőrség hetekig üldözte őket, míg végre tegnap kézre került az egész banda. Valamennyit megláncolták és bekísérték a kulai községi házra, ahol kihallgatták őket és ennek megtörténte után valamennyiüket átszállították a zombori ügyészségre.

— Betörő katona. Nagybecskerekéről jelentik: Nagybecskereken már régebb idő óta ugyiszólva napirenden vannak a betörések. Betörték a törvényszék elnökénél, a kir. ügyésznél, de a tettest nem tudták kézrekeríteni. A napokban a polgármester lakásán járt a betörő, honnan több száz koronát vitt el. Megfeszített erővel kezdték nyomozni a tettest s ma végre kiderítették, hogy a betörő Frisch Mihály nagybecskereki 29. gyalogezredbeli közkatona. Beismerte, hogy ő követte el az összes betöréseket. A lopott pénzek egy kisebb részét visszaadta. Frischt letartóztatták.

— Életuntak. Pető István huszonegy éves közművesegéd Pestújhelyen a Tátra- és Bosnyák-utczák sarkán fölbélte magát. Életveszélyes sérülésével a Bethesda-kórházba vitték. — A Koronaherczeg-utca 8. számú házban Kovács Rózi husz éves varrónő lugkóldatot ivott. A Rókus-kórházba vitték. Szerelmi bánatában akart meghalni.

— Halálozás. Prágából jelentik: Anyz tartománygyűlési képviselő, a Narodni Listi főszerkesztője ma meghalt.

Jelentsék Vincze gyalogsági tábornok tegnap Pozsonyban 81 éves korában meghalt. Az elhunyt tábornok végigküzdötte a szabadságharcot. A világsi fegyverletétel után bevonták az osztrák hadseregbe és úgy az olaszországi, mint a porosz háborúban kitüntette magát. A honvédség felállítására után oda helyezték át és utóbb a honvédfőtörvényszék elnöke lett. 1896-ban nyugalmába vonult és ez alkalomból titkos tanácsosi címmel tüntették ki.

Dr. Rex Izse, tisztí orvos 47 éves korában Nagyváradon meghalt. Holttestét Szegedre szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Klein Aranka, fővárosi tanítónő, aki ritka képzettségével és különösen nyelvismereteivel tűnt ki, rövid szenvedés után elete virágjában elhunyt. Holttestét Liptószentmiklósról szállították s az egész város részvéte mellett temették el.

Molnár Sándor iparos, a függetlenségi eszméknek fel századon át lelkes híve, hosszas betegség után Érsekújvárott, 70 éves korában elhunyt.

Rosta Kálmán tanító életének 30-ik évében meghalt Kisgyőrben.

„Vadásznaplómból.”

— A német trónörökös könyve. —

Budapest, június 27.

A németek bálványozott kedvence, a „Kronprinz”, könyvet írt a vadászélményeiről. Legújabb és fenséges írótsrunk meglehet elégedve legelső művével. Vállvergetés nélkül kimondhatjuk, hogy könyve, mely a „Deutsche Verlagsanstalt (Stuttgart és Berlin) kiadásában jelent meg, bátran odasorolható a hasonló irányú német irodalom legjobbjai mellé.

Még akkor is számíthatna a nagyközönség élénk érdeklődésére, ha a „Aus meinem Jagdtagebuch” cím alatt az aranynyomású IV betű fölött nem ékeskedné a porosz hercegi korona és ha az ajánlás alatt „Der Herzogin Karl Theodor in Bayern in Dankbarkeit und Liebe gewidmet” — az autogrammjára nem árulná el, hogy a szerző neve — „Wilhelm, Kronprinz”.

Az egyszerű, keresetlen és vonzó modorban írott tizenégy vadászélmény, nagyszámú fénykép — a trónörökös és neje Cecília hercegnő sikerült felvétele — tarkítja és magyarázza. Mélyen érző, élénk szemű egyéniség, a természet rajongó barátja, költői lélek, szenvedélyes vadász szólal meg e lapokon.

Nem utolsó érdekessége a Kronprinz könyvének, hogy abban olyan természetű vadászatok leírását olvashatjuk, melyekhez a legnevesebb nímródoknak van alkalma. Így, a többek közt, amikor az indiai tigrisvadászat izgalmairól ír, költő tollához méltók e sorok:

„Ez az indiai forró vadásznap egész életemben felejthetetlen marad. Most is, sokszor, ha derék kétesövű puskámat kezembe veszem, megjelenik lelkem előtt a képe. A vakító fehér nap, a barna fiézkók szszai, az idegen maró illat és végre a dzsungel királyának bársonypuha, sárga bőre...”

A mogul császár agrai várának kapuja fölött ez a mondás olvasható:

„Ha van a földön paradicsom, úgy az itt van.”

Ezt a mondást csitálja a Kronprinz, amikor az esti cserkészésről emlékezik meg. Pedig nem áradozó, rajongó, szentimentális természet. A sportember tárgyilagossága érvényesül stílusában, mely nem enged tért a terjengősségre. Fiatalos merészsége szólal meg, ha veszedelmes kalandokról számol be:

„Isten a tanum, ez már sport! De neri vén szüzeknek való!”

Ezért bosszantja, amikor övintézkedésekkel veszik körül, féltik a testi biztonságát, életét. Ez történt az első elefánt megsebesítésénél. A hatalmas állat elmerült, a trónörökös üldözése során, de egyik kísérője visszatartja, mert a sebzett elefánt nem ismer tréfát...

„Nyugodtan feleltem neki, hogy ha föl elmaradhat, de ő nem hagyott el s velünk együtt követte a vérvnyomokat.”

Ez a leírás is megdöbbantja a szívet:

„Egyszerre — egészen váratlanul — dübörgő, csikorgó hang hallatszik... Látom, amint vadászom villámgyorsan elem ugrik és lábaim előtt, három méternyire sem attól a helytől, ahol állok, az egész hótömeg lecsuszik a völgy felé. Akkor fehér terület, mint egy nagy szoba padlója. Ülvegegre fagyott, régi lavina volt. Egészen szilárdnak látszott s mégis az utolsó morzsaig lecsuszott. A hegyoldal szürkészöld füves talaja maradt a helyén. Ez a halál volt, a fehér halál, mely néhány méternyire tőlünk haladt el, köszöntve minket. Azt hiszem, mindegyikünk mondott egy rövid, de átértett imát.”

Hangulatos az első fajdkakas vadászatának leírása:

„A vadász szótlannul előrenyújtott kézzel sötét tárgyat mutatott. Egy fekete tömeget, amely — úgy gondoltam — a havon valami furesa tánczot jár. A kakas! Némán és óvatosan lopóztunk tovább, nagy fáradtsággal gázolva a havon át. Azután két-három lélegzetvétel után, pillanatnyi cizélés után, eldőrdült a lövés és az imént még őrzöngő tánczos, az életvidám szerelmi dalnok, lerogyott a hóba. Még halálában is büszke volt fényes tollazatával, körülötte azokkal a biborfoltokkal, melyeket kicsorgó vére a csillogó hóleplen a szerelmi vallomásból egyenesen az örökkévalóságba.”

A Hohenzollernnek sajátos gondolkodását tükrözi vissza a vadászbarátsággra vonatkozó nyilatkozata:

„Amikor este a vig kandallótűz lobog és amikor nagy börszékekben kényelmesen elnyújtózva, jókedvű vadászemberek cigarettával a fogaik közt, a falon függő troféákat nézik, jól esik így emlékeztetni egymást:

— Tudod-e még, amikor a szarvasra cserkészünk!

Ez egy magától értetődő pajtasságot teremt és — nem tudom másként kifejezni — egyszerűen a boldogság erős, benső érzését is.”

Mi csak mint a kellemes olvasmány kedvelői forgatjuk szívesen e lapokat, de úgy véljük, hogy a német olvasó szíve megbizsereg, ha e könyvben jövődő uralkodója csak mint ember, mint egyszerű vadászember beszélget vele s egy cseppet se leplezi, hogy ő semmivel sem akar több külön, nagyobb lenni, mint akármelyik férfiasan érző alattvalója.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Hauptmann új drámája. Mint Berlinből írják, Gerhard Hauptmann legújabb műve már kész. Címe „Az ijjas Odysseus” és a cselekvény középpontjában Odysseus áll, amint bolyongásából visszatér és fia, Telemachus nem ismer atyjára.

(*) A brassói magyar színház. A Brassói Szövetség két évvel ezelőtt városi színház építésére kért és kapott a közgyűléstől 3500 négyzetméter telket 30 évre. Később ugyanezt a telket a kormány kapta meg a várostól kulturpalota építésére, azzal a kikötéssel, hogy a kulturpalotában a város nemzetisége kidomborítottassék, mert ellenkező esetben a telekajándékozás semmis. A kormány ezt a kikötést nem fogadta el, hanem az elmúlt év őszén 160.000 koronáért megvásárolt egy szállodát, 40.000 koronáért pedig két kisebb házat, ide akarván építeni a kulturpalotával kapcsolatosan az állandó magyar színházat. Karácson Endre műszaki tanácsos, városi képviselő azzal a kéréssel fordult Brassó város tanácsához, hogy a kormány a város által felajánlott telket a vásároltakért cserébe kulturpalota céljaira megkapja, anélkül, hogy abban a szász és román kulturának helyet adna. A városi közgyűlés tegnap foglalkozott ezzel a javaslattal és olyan előterjesztést tett, hogy az ügyre vonatkozó összes iratokat a nemzeti szövetség engedményirattal együtt kérjék vissza a kultuszminisztertől és a kérdés felett a jövő közgyűlésen döntsének. A közgyűlés többek felszólalása után Karácson Endre műszaki tanácsos javaslatát fogadta el és most nagy érdeklődéssel várják a jövő közgyűlést, illetőleg azt, hogy mit fog határozni a képviselőtestület, melyben a szászok többségben vannak.

(*) Leoncavallo új operettje. Rómából jelentik, hogy az ottani Costanzi színházban kedden este volt Leoncavallo „Rózsakirálynő” című új operettjének az előadása. A darab, amelyik burkoltan Manuel exkirály történetét tárgyalja, meleg fogadtatásra talált, de ezt inkább a jó előadásnak köszönheti, mert a zenében kevés az eredetiség.

(*) Parsifal a törvény védelme alatt. Lipesi és drezdai zenei körökben mozgalom indult meg azért, hogy a „Parsifal”-t, Wagner Richard utolsó művét, amelyet a nagy zeneköltő intenciói szerint csak Bayreuthban szabad előadni, azután, amikor a mű szabaddá válik, egyetlen német színpadon se adják elő. Erre vonatkozólag az egész német népet tiltakozásra akarják elszólítani, sőt azt is remélik, hogy — ami eddig nem sikerült — törvényben fogják kimondani a „Parsifal” védelmét.

(*) Az iparművészeti iskola új tanerői. Az elmúlt iskolaévben az Iparművészeti iskola tanterve és műhelygyakorlatainak rendje igen sok változáson ment át és ehhez képest szükség volt új tanerők beállítására és bizonyos órák számának fokozására. Az eddig működő tanerőkön kívül kinevezést kapott Simay Imre az alaprajzi és szobrászati tanszékhez, miniszteri megbízást nyert Györgyi Dénes a butortervezés elemeinek, dr. Wildner Odón a társadalmi és gazdasági ismeretek, dr. Ozorai Frigyes a neveléstanok oktatására. Udvary Géza a kosztümtervezést, Szányi S. László a fogalmazási gyakorlatokat, Margitay Ernő pedig a magyar népi művészetet tanította külön órákon. Rövidebb tanfolyamokon Kainz János festő oktatta a falfestés technikáját, Joachimsthaler József az üvegfestést és a zománcozást. A nyilvános rajzteremmel kapcsolatos oktatásnál és felügyeletnél közreműködött Szántó Gergely és Petten Sándor. A szobrászati szakosztályon tanársegéd lett Bánszky Sándor. A textilművészeti osztályon a szőnyegszöveget oktatta Bertalan Cera, a művészi géphímzést Vagács Aranka. A kiváló és ismert nevével rendelkező iskola munkásságának és művészi haladásának élénk bizonyosságát szolgáltatja a kisegítő tanárok és új tanerők névsora, akik között több neves művész és művész nő szerepel.

(*) Színházak hírei. A Vigszínházban holnapután, szombaton délután a színészegyesületi iskola növendékei vizsgaelőadást rendeznek. Ennek keretében színrehozzák a „Parasztbecsület”-et, Verga Giovanni drámáját. Ezután hangverseny lesz, amelynek műsorát főleg operettek ének számaiból állították össze. Szombaton este a „Toto” és a „Golya” kerül színre. Holnap, pénteken Burekhardt Miksa egyfelvonásos vígjátékát, a „Cló méltóságát” adják először, utána pedig a „Mindennél jó...” ez. vidám bohózatot ismétlik. Vasárnap a szezon utolsó előadásaként a „Toto” és a „Golya” kerül színre és utánuk megtartják a szinpadai záporpróbát. A Magyar Színházban Blaha Lujza szombaton bucsuzik egy időre a fővárosi közönségtől abban a szerepben, amelyben a fővárosi közönségen kívül a bécsi publikumot is ragadta. Csiky-Pásztor-Mader „Nagy-mamám”-ját játssza el szombaton még egyszer és azután balatonfüredi villájába vonul vissza pihenni. A Budapesti Színház kedden, július 2-án díszelőadás keretében ünnepli meg „Az asszonyfaló”-nak 50-ik előadását. A zenekart ez alkalommal Eysler Edmund, az operett komponistája vezényli. A keddi előadás minden látogatója a főszereplők jelmez és énekével és az operett legszebb zenészeneképeivel albumot kapja ajándékba.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Egy millió két Korvin-kodexért. Jelentetük, hogy Fraknói Vilmos püspöknek, a Magyar Nemzeti Múzeumban tegnap rendezett felolvasó-estéjén Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke mutatta be azt a két Korvin-kodexet, amelyet egy firenzei régiséggyűjtő műáros megvételre ajánlott fel a Nemzeti Múzeumnak. A firenzei könyvkereskedő a két Korvináért keres összegben egymillió koronát kért. Bármily nagybecsű is irodalmi és művészettörténeti tekintetben a két kodex, ilyen horribilis összeget nem ér meg. Valószínű, hogy az ajánlattevő ezt a rengeteg árat a negyedére fogja redukálni. De mivel a Magyar Nemzeti Múzeum dotációjából a két műkincs ilyen áron nem szerzhető meg, a tegnapi összejövetelből kifolyólag mozgalom indult meg, hogy az állam és a társadalom közös erővel és áldozatkészséggel tegye lehetővé a két nemzeti műemléknek Magyarország részére leendő megszerzését.

* Magyar tudós Hollandiában. A hollandiai ősi egyetemi városban, Leydenben a jövő hó végén ül össze a vallások és nyelvek nemzetközi kongresszusa, amelyen a budapesti tudományegyetem és a Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben dr. Goldziher Ignác udvari tanácsos, a sémi filológia nyilvános rendes tanára, a kiváló tudós jelenik meg.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© A Tóth testvérek repülése Szegeden. A rákosi hangárból tegnap este vitték vasutra a Tóth testvérek monoplánját és a kitűnő aviatikusok ma reggel utaztak el Szegedre. Nagy érdeklődés előzi meg a nagyszabású szegedi fölszállást, amelyről Tóth József legutóbbi eredményes, szép repülései alapján sok sikert várunk. Péter és Pál napján Tóth József Szegeden, másnap vasárnap pedig Kovász András Zomborban fog fölszállni nagy érdeklődés mellett.

© Léghajón a tenger felett. Hamburgi jelentés szerint a Victoria Louise nevű léghajó ma reggel 3 óra 15 perckor 12 utassal az Északi tenger felé indult tíz óráig kirándulásra. Az uton Helgolandot akarják érinteni és kedvező idő esetén a keleti Friz partokig akarnak menni. A léghajót 8 óra 50 perckor Cuzhavenből látták.

© Eltűnt aviatikus. Londoni jelentés szerint Valentin angol aviatikus tegnap este hat órakor Doverben fölszállt, hogy a csatornán keresztül Dieppebe repüljön. Az aviatikus eddig se Dieppebe nem érkezett meg, sem Doverbe nem tért vissza s ezért nagyon aggodnak, hogy baj érte.

FŐVÁROS.

(Taktika — vagy ügytelenség? Ma szánkunkban — a főváros közgyűléséről írott tudósításunkban — már szóváltottuk azt az anomáliát, hogy a tanács kánikulában, közvetlenül a nyári vakáció előtt száznál több tárgyat vétet föl egy közgyűlés napirendjére és ezzel lehetetlenné teszi a napirenden levő fontosabb kérdések érdemleges és beható tárgyalását. Mert ha igaz is az, hogy például a tegnapi közgyűlés napirendjén lévő 115 tárgy közül száznál több apró-cseprő, jelentéktelen ügy csak tudomásvétel céljából került a közgyűlés elé, bizonyos az is, hogy több fontos kérdés az idő előrehaladottsága és a közgyűlés tagjainak türelmetlensége miatt a beható megvitatást elkerülte. Ez a sors érte az utcai nyilvános illemhelyek bérelti ügyét is, melynek tárgyalásakor — esti 1/2 órakor — mindössze 32 bizottsági tag ritkította a közgyűlési terem padjait. Pedig ez a kérdés, megérdemelte volna, hogy alaposan megtárgyaltassék, aminek bizonyosságául szolgál, hogy a közgyűlés tekintélyesebb tagjai ma már azon tanakodnak, miként lehetne a közgyűlés tegnapi elhibázott határozatát jóvátenni. Arról értesülünk, hogy a közgyűlésnek ezt a határozatát több oldalról is megfélebbezik a belügyminiszterhez, feltárván a miniszter előtt azokat a sajátos jelenségeket, melyek eme téves határozatot megelőzték. Ez az eset is kiáltó bizonyítéka annak, hogy egy közgyűlés napirendjére száznál több ügyet felvenni nem szabad, ám ha mégis megteszik, gondoskodásnak kell történnie olyan irányban, hogy a fontosabb és jelentősebb ügyek a közgyűlés kezdetén tárgyalassanak. — Jövő szerdán tartja a törvényhatósági bizottság a nyári szünet előtti utolsó közgyűlését, melyre tudomásunk szerint ismét rengeteg tárgyat vettek fel. Éppen ezért eleve felbivjuk a tanácsot, hogy a tegnapi botrányos határozathozatal kikerülése végett intézkedjék, hogy a fontosabb ügyek már a napirend legelején szerepeljenek és ezáltal mód és alkalom adassék az ügyek komoly és alapos megvitatására.

(Szabadságon. A főváros főtisztviselőinek szabadságdolgaiban tudvalevőleg a polgármester rendeletben intézkedett. A beosztás szerint Festetics Géza gróf tanácsos, a főváros pénzügyi osztályának vezetője megkezdte nyári szabadságát. Távol léteben az ügyosztályt dr. Berzel Jenő főjegyző vezeti. Ugyancsak nyári szabadságra távozott Buzay Károly főjegyző is, aki helyett az elnöki ügyosztályt Marher Aladár főjegyző fogja vezetni.

(Széchenyi-fürdő — Gellért-fürdő. Előbbi az Artézi-fürdőnek, utóbbi a Sáros-fürdőnek lesz az új neve. A Sáros-fürdő igazgató-főorvosa előterjesztést tett ugyanis a tanácsnak a Sáros- és Artézi-fürdők új elnevezése tárgyában. Az igazgató-főorvos rámutat arra, hogy az említett két fürdő elnevezése nem megfelelő, mert például ha idegen nyelvre fordítják le a két fürdő nevét, azok nem fejezik ki azt, ami őket más fürdőkől megkülön-

bözteti. Az igazgató-főorvos azt javasolja, hogy az Artézi-fürdőt Széchenyi, a Sáros-fürdőt pedig Gellért-fürdőnek nevezzék el. A tanács az előterjesztést maéva tette és elhatározta, hogy a közgyűlésen a fürdők új elnevezése tárgyában javaslatot tesz.

(Hányan látogatták az állatkertet? Az állatkerti bizottság tegnap ülést tartott dr. Vasziévits János alpolgármester elnöklésével, amelyen bemutatták az állatkert megnyitásától számított egyhavi eredményt. Az első hónapban 311.000 ember látogatta az állatkertet, köztük 37.000 gyermek, továbbá 70 fővárosi és vidéki iskola, közel 50.000 tanulóval, akik 20 fillér mérsékelt díj mellett nézték meg az állatkertet.

(A főváros pörei. A tanács ma tartott ülésében tudomásul vette a tisztí ügyészek a szükséges főváros 1911. évben folyamatban volt pöreiről szóló jelentését. Ezzel a jelentéssel már a jogügyi bizottság is foglalkozott és ahhoz hozzájárult.

TANÜGY.

= Az ország tanítói Budapesten. A VII. egyetemes tanítói kongresszusra eddig 2300-an jelentkeztek. Az elszállásolásra Bárczy polgármester közbenjöttével annyi iskolát bocsátottak rendelkezésre, hogy minden jelentkezőt kényelmesen el lehetett szállásolni. Az elszállásoló bizottság az előre jelentkezőket erről külön is értesítette, akik pedig idejekorán nem jelentkeztek és a kongresszuson megjelennék, azok a helyszínén fogják megtudni, hogy hova vannak beszállásolva. A VII. egyetemes tanítógyűlés rendezőbizottsága gondoskodott arról, hogy az egyetemes gyűlésre feljövő tanítóság ez alkalommal kedvezményes feltételek mellett jusson hozzá ahoz, hogy Magyarország egyes vidékeit megtekinthesse. A rendezőség két nagyobb kirándulást tervez. Az egyik kirándulást az Adunára rendezik, ahol a felföldi tanítók fogják megismerhetni hazánknak ezt a szép vidékét. E nagyobb kirándulásokon kívül gondoskodott a rendezőség a főváros környékére vezető kirándulásokról is. A tanítógyűlés elnöksége figyelmezteti a tagokat, hogy a pályaudvarokon karszalagos rendezők és egyenruhás szolgál fogják fogadni őket és csak ezekhez forduljanak felvilágosításokért.

= Tanítót keresnek száz koronáért. A vas megyei Kondorfa, Rábagyarmat, Felsőpály, Csátár, Herény, Bejcz, Martonhely, Sósut, Csém és Badafalva községek felekezeti iskoláiban meg kellett szüntetni egy-egy tanítói állás szervezésével a túlszűfultságot. Az egyházak szervezik az állásokat. A tanítónak ők parancsonak, mert száz koronával hozzájárulnak fizetésükhöz. A többi az állam adja. Így szerveznek állami pénzen felekezeti iskolákat. Az egyháznak ez a 100 korona ad jogcímet ahhoz, hogy a tanítók az ő alárendeltjei legyenek, hogy az iskolát ne pedagógusok, hanem papok igazgassák. Ezer község kíván állami iskolát. Azt nem kap. De felekezeti iskolát szívesen állít az állam.

= A Tolnamegyei Általános Tanítóegyesület ma Szekszárdon a vármegyeház nagytermében Tihanyi Domokos kir. tanácsos elnöklésével nagygyűlést tartott. Horváth Ignác igazgató hosszabb beszéde után határozati javaslatot fogadtak el a tanítók fizetésrendezése, a tanítók nyugdíjrevíziója és a szolgálati pragmatikájtárgyában. A határozati javaslat lényeges része az, hogy egyenlő fizetést kívánnak az állami és nem állami tanítók részére, az összes működési évek számítottassanak be, az addig élvezett korpótlékok hagyassanak meg. A közgyűlés még kimondotta, hogy a tanítói nyugdíjalapról számadást adjanak és hogy azt ne fizetett miniszteri tisztviselők kezeljék. Pedagógiai előadásokat tartottak Eberhardt János tanító és Harsány Szilva tanítónő. Végül elhatározták, hogy lehetőleg minden tanító és tanítónő jelen legyen az egyetemes tanítógyűlésen.

= Százeczer koronás alapítvány. Nedecey János uradalmi jószágigazgató Bereg megye legutóbbi közigazgatási ülésén bejelentette, hogy a Munkácson felállítandó tanítóképző céljaira 100.000 koronás alapítványt tesz oly módon, hogy annak kamatai ösztöndíjban osztassanak ki. Ezek után a közigazgatási bizottság felterjesztést intéz a kormányhoz tanítóképző szervezése iránt.

KÖZIGAZGATÁS.

A városi törvénytervezetről.

Budapest, június 27.

A városi szervezetek újalakításának ügyét a magyar városok országos kongresszusának előkészítő munkálata nagy lépéssel vitte előre a megvalósulás útján.

A nagyfontosságú kérdések most már a közönség elé kerültek és ezen körülmény jogot ad a kongresszus álláspontjainak nyilvános tárgyalására.

A városok szervei közül a legfontosabbak a végrehajtó szervek, mert ha ezek nem megfelelőek, hiába irányítják őket a vezérő testületek (törvényhatósági bizottság, képviselő testület) a legalkalmasabb tételre, a szép eszmék megvalósítása helyett csak ki nem elégit eredményeket mutathatnak fel. A végrehajtó szervek tökéletlensége bénítólag hat a vezérő testületek működésére is, mert intézkedéseik előkészítésénél szükségük van azok szakértelmének teljes kifejtésére, mert emelkül legtöbbször nemcsak a helyes álláspontot, hanem a tényállást sem tudjuk megállapítani.

A városi szervezetek bajain a meglévő alapon nem lehetett segíteni. Nem volt elég erre sem a vezérő testületek közbelépése, sem pedig a városi szervezeteken kívül eső hatóságok támogató és ellenőrző működése, dacára annak, hogy azt a jogorvoslatokról alkotott törvény a lehetőség határáig elősegítette. (1901. XX. t.-cz. 2. §. a pont.)

Ezért kerültek naprendre az új városi törvényalkotás kérdései.

A kongresszus javaslata azonban éppen egyes rendkívül lényeges kérdésekben nem vezet meggyugtató megoldásokra, amint azt a következők igazolják.

Ma a törvényhatósági városokban a bizottság a tanács tagjai közül: hat évre választja a polgármestert, tanácsnokokat, főjegyzőt és főügyészt, — a főispán élethossziglan kinevezi a rendőrkapitányt. Az 1886. évi XXII. t.-cz. alapján megalakított városi tanácsok tagjai közül a képviselő testület: hat évre választja a polgármestert, tanácsnokokat és főügyészt, élethossziglan választja a főjegyzőt és orvost, a főispán élethossziglan kinevezi a rendőrkapitányt. Az utóbbiakra vonatkozó törvény kimondja, hogy a rendezett tanácsú városokban a polgármester, főjegyző, pénztárnok és a számvevői személyzet tagjai egymással a rokonság és sógor-ság első fokában levő egyének egyidejűleg nem lehetnek.

A kongresszus javaslata lényegesen eltérő. A kisebb városokban a tanács hatáskörét a polgármester látja el. A többi városokban a tanács: a polgármester elnöke alatt az alpolgármester, tanácsnokok, ügyész, orvos, mérnök és számvevőből álljon. A tanács tagjait és polgármesteri szervezetű városokban a megfelelő tisztviselőket a képviselő testület válassza hat évre. A személyi összeférhetlenség kérdéseit nem említi.

A kérdéssel összefügg a vezérő testület új megalkotásának módja.

A törvényhatóságok és képviselő-testületek ma adó alapján besorozott és választott tagokból állanak.

A kongresszus azt kívánja, hogy az összes városokban a képviselő-testületek felében a választó közönség, felében a legtöbb adót fizetők választottaitól álljanak.

Figyelmet igényel azon körülmény is, hogy a kongresszus a városok hatáskörét lényegesen szűkíti, kiküszöbölve a határozottan naprendre kívánja venni az üzemek, intézetek felállítását, magánüzemek vagy intézetekbe való belépést, a jóállást és szavatosság vállalást.

Az előálló helyzet elbírálásánál nem lehet optimista álláspontot helyezni, mert ha ez helyes volna, fölöslegesnek lehetne nyilvánítani az új városi törvény megalkotását, mivel azt a törvényen felülemelkedő gondolkodás, a tudással párosult, önzetlen jóakarat és szorgalommal a mai viszonyok között is pótolhatónak lehetne kijelenteni.

El van azonban általánosan ösmerve az, hogy az új városi törvény megalkotása szükséges, ezenfelül azonban el kell ösmerni azt is, hogy ebben, a kongresszus javaslatától részben eltérően, megfelelő intézményes biztosítókat kell a közönség és főleg a városok, mint erkölcsi testületek sikeres megvédése céljából felállítani.

A városoknak különböző üzemekbe való bevonása ugyanis föltétlenül azt fogja eredményezni, hogy az érdekeltek igyekezni fognak a képviselő-testületekbe bejutni és azokban az érdekeiknek megfelelő befolyást gyakorolni. A kétféle választási rendszer ezt megkönnyíti. A vagyoni nem érdekelteket az érdekeltek könnyen kibuktathatják, mert azok a választóknál kilincselni és kortesekkel küzdeni nem fognak.

Az érdekelteknek javasolt esetenkénti kizárása ezen baj ellen nem óv meg.

Dr. Harrer Ferencz, a javaslat megalkotója írta, hogy: „Az összeférhetlenség a városi szervezetből csak a szemérmeseket, gyengébbeket zárja ki, de nem a kíméletleneket és hatalmasokat; az utóbbiak megtalálják a módját annak, hogy közvetve képviselve legyenek”. Tehát a szerződött kizárása sem volna elégséges óvszer.

A képviselő-testületekbe ezért könnyen és túlnyomóan bejuthatnak oly egyének, akiknek éppen nem érdeke az, hogy az illető város biztos alapokon, megfelelő, szükség esetén szerény keretekben és tervszerűen haladjon előre.

A városi vezető tisztviselőket a kongresszus javaslata szerinti törvény nemcsak a tisztújítás esélyeinek tenné ki, hanem a városéval ellentétes érdekű képviselő testületi tagokból álló fegyelmi választmány zaklatásának is, amely őket fizetés-élvonal mellett lenne jogosult felfüggeszteni. A képviselő-testület maga pedig a tisztviselőket a mellékfoglalkozástól eltilthatja, tehát föltűnik a képviselő testületi tagok majdnem korlátlan hatalmat gyakorolhatnának.

Világos tehát, hogy a városi tisztikarokat a javaslat szerinti törvény oly helyzetbe juttatná, melyben — anélkül, hogy ezért méltán megrovaszt érdemelnének — a saját életérdekük miatt nem lenne szabad a városnak oly érdekeit pártolniuk, amelyek az uralmon levő képviselő testületi pártnak és különösen ezen párt hatalmasainak jogtalan érdekeivel ellenkeznek, mert ellenségesen áldatlan küzdelmekbe keverednének, melyekért a városban őket még nyilvános előismerés sem jutalmazná. Ily körülmények között hiába való volna a mainál magasabb képesítés megkivánása, mert az oly tudás, amelynek nyilvánítása csak hiábavaló kellemetlenségeket okozhat, ugy sem érvényesül.

Az új városi törvényben figyelembe kell tehát azon ma gyakorlatban levő elvet venni, mely szerint a városokban tisztújítás alá nem eső tisztviselőkre van szükség és ekként az összes vezető tisztviselőket függetlenségét biztosítani. A személyi összeférhetlenség szabályozása mellőzhetőül szükséges.

A vezető városi tisztviselők közül első sorban a polgármesterek ma egyáltalában nem független helyzetének gyökeres megváltoztatása szükséges, amit elnöki feladataikon kívül a fegyelmi bíróság és az előbbiek közül különösen a városokkal szemben érdekelt üzemek hathatós ellenőrzésének aggálytalan gyakorolhatása követelnek meg.

A kongresszus a függetlenség biztosításának szükséges voltát részben és más irányban maga is elismerte már azzal, hogy a városi rendőrségi szolgálat államosításának tervéhez hozzájárult.

Mivel kisebb valamely város, rendszerint annál kevesebb oly egyén van a városi tisztviselőikön kívül benne, akinek a városok feladatairól és azok helyes teljesítésének módjairól megfelelő fogalmi vannak, ami természetes is, mert kis városban kevesen élnek gondtalanul, a többséget megélhetése érdekében kifejtett küzdelme teljesen lefoglalja.

Mivel kisebb azonban valamely város, annál sokoldalúbb működést kell csekély számú tisztikarának kifejtetnie.

Ma a közigazgatás anyaga már maga oyl nagy és szövevényes, hogy egy egyén azt minden ágazatában a gyakorlati élet követelményeinek megfele-

lően nem tudhatja. A városi tisztviselőknél azonban a magánjogot, büntetőjogot is ismerniük kell és a műszaki, gazdasági dolgok megértésére is szükségük van, mert ellenségesen az illető egyetlen szakértő — ha ugyan van ilyen a városnál — jóformán teljesen, hivatalosan ellenőrzés nélkül működik.

Czél szerűtlen ezek miatt polgármesteri szervezet tervezésével a kisebb városok vezetésének egy tisztviselő kevéssé nyilvános működésére való bizását elfogadni akkor, mikor új és nehéz városi feladatok felvételéről van szó s ez megtakarítást sem jelentene, mert a szakelődők így sem lennének nélkülözhetők.

Ugyanezen okok miatt nem célravezető és az elnöki teendőkkel ellentétes annak kötelezővé tétele, hogy a polgármesterek előadóként szerepeljenek.

Viszont egyáltalában nem indokolt, hogy az előadók függetlensége és érvényesülése a polgármesterek főnöki jogaival korlátozva legyen, sem hogy a polgármesterek a tanácsos hatáskörét teljes szerint elvonhassák, mert a polgármestereknek, akiknek a tanácsoson kívül közvetlen végrehajtó tisztviselők és egyéb alkalmazottak fölött fegyelmi joguk van, a tanács előtt a határozatok végrehajtásáért kell felelniük, amely a polgármesterek működését első fokban ellenőrizni és felülbírálni hivatott.

Ha azonban a polgármestereknek az egész városi kezelésért való felelőssége, amely a fegyelmi jogokon alapul, továbbra is fel lesz tartva, a közvetlen vagyongazdálkodó és mérnöknek a polgármester fegyelmi fenbátósága alól való kivétel ellentmondás lenne.

A kongresszus javaslata, hogy a városok legfelsőbb foku felelősségi fóruma a m. kir. közigazgatási bíróság legyen. A kongresszus ez irányban is elismerte, hogy a városi szervezetben független intézkedéseire van szükség.

A kongresszus a városi törvény-tervezetével a közigazgatás mai kereteit nem kívánja érinteni. A közigazgatási bíróságról szóló törvény azonban a bíróság elé utalt ügyekben a törvény rendes útján való orvoslást kizárja. (1896. évi XXVI. t.-cz. 18. szakasza.)

Az egyöntetű eljárás érdekében, sok baj, fölösleges munka és késedelem elkerülése végett szükséges ezért, de egyébként is, a városi elsőfoku eljárást — sok esetben önbíráskodást — általános érvényű rendelkezésekkel szabályozni, amire a panaszzog fentartása mellett a belügyi m. kir. minisztert kellene felhatalmazni.

Megfelelő városi szervezetek a városi ingatlanok közül a földbirtokokkal nagyfontosságú érdekeket elégíthetnek ki mint ezeltudatos termelők. Hiába való a fizetések emelése, ha a drágaság azoknál sokkal nagyobb arányban emelkedik. A városi földbirtokok eladásának kérdéseit ezért nem szabad könnyen venni.

A kongresszus az ajándékelfogadás tilalmát kifejedte a javaslatából, holott ez a tisztviselői függetlenség és pártatlanság lényeges feltétele.

Ellenőrizhetlen visszadésekre adhat alkalmat, ha csak az lesz a városi tisztviselőknél eltiltva, hogy magánosoknak díjazásért készítsenek beadványokat, miért ezen megkülönböztetés elejtése szükséges.

A felsorolt észrevételekkel nem érintett részében a kongresszus javaslata a városok érdekei szempontjából nemcsak hogy nem kifogásolható, hanem az azok boldogulásának elősegítésére alkalmas javaslatok egész sorozatát tartalmazza.

Az önkormányzat kérdéseinek a nagy városok mai viszonyainak szempontjából történt felfogása okozta azt, hogy részben kifogások merülhetnek fel.

Az elfogadott javaslat szerinti városi törvény azonban új, a mostaniaktól lényegesen eltérő helyzeteket és városi pártokat teremtene, miért, ha az előhaladás akadályai megszűnnek, a korlátok ledölte után könnyen előtérbe juthat a „Spoil system” mel szemben pótolhatatlanul szükséges lesz a városi tisztikarok ellenműködése, a mi a felhozottal

szerint, függetlenség hiányában, a független és hatalmas érdekeltekkel szemben, lehetetlen lenne.

Ezen ellensúlyozás nem képezi az önkormányzatnak sérelmét, mert az irányító elhatározások ugyanis a képviselő testületek és felsőbb fórumoknak vannak fentartva és a tisztviselői rosszakarat érvényesülése elé könnyű leküzdhetetlen akadályokat állítani. A „Spoil system” meggyökeresedése azonban az önkormányzat teljes megszüntetését jelenti.

A kongresszus ülése nem volt alkalmas az előadott észrevételek előterjesztésére, mert már a javaslat készítője és az állandó bizottság a kifejtettől eltérő szempontokból, eszményi elvekből kiindulva, bíralták a városi önkormányzat kéréseit.

Nagyiványi Fekete Elemér.

Kecskemét város terjeszkedése. Kecskemét és a Tisza között elterülő, tizenegyszeres száz katasztrális hold területű, Kohárszentlőrinc községet, a melyet Kecskemét város közönsége hét év előtt Kőburg hercegtől megvásárolt, a belügyminiszter az összes érdekeltek meghallgatása után *Kecskemét városához csatolta*. Kecskemét város területe az egyesítéssel 163.240 katasztrális holdra emelkedik, míg lakosságának száma 72.000 lesz.

A vármegyei tisztviselők gyűlése. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete ma délután hat órakor tartotta Pestvármegye székházában i. z. edik rendes közgyűlést Köller Sándor veszprémi alispán elnöklésével. A közgyűlés elintézte a hatáskörébe utalt alapszabályszerű tárgyakat, ugyancsak a költségvetést, az évi zárszámadást és a megüresedett választmányi és tiszti állások betöltését. *Benkó Albert* alispán helyébe, akit közigazgatási bírónak neveztek ki, a közgyűlés egyhangulag *Jankó Ágoston* torontálmezei alispánt választotta meg alelnöknek. Az igazgatótanácsba *Tarnay Gyula* borsodi alispánt, dr. *Kosztics Ákos* baranyai főügyészt, *Schill József* aradmezei főjegyzőt, *Tarafás Béla* fejérmegyei, *Desseuffy Emil* pestmezei főszolgabírákat és *Werner Kálmán* biharmegyei írásvédelmi elnököt választották meg. A választmányt 12 új taggal egészítették ki. Dr. *Horváth József* egyesületi igazgató indítványára egyhangú határozattal kimondotta a közgyűlés, hogy az Ótátrafüredre e hó 29-én tartandó diszközgyűlésen sem napirend előtti felszólalásnak, sem indítvány előterjesztésnek helye nincs s hogy ezen a közgyűlésen hozzászólás és tudomásvétel nélkül csupán a diszközgyűlés előzetesen hirdetett programjait tárgyalhatják le.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magyar Dalosszövetség diszközgyűlése.** Csütörtök este tartotta meg a Magyar Dalosszövetség diszközgyűlését a városligeti Gundel-féle vendéglő első emeleti termében. *Bárczy István* nyitotta meg a diszközgyűlést. Ezután gróf *Zichy Géza* mondott ünnepi beszédet. Megalakították a kisorsoló bizottságot, mely a versenyre jelentkező egyesületek között a sorsolást megejtette. A sorsolás eredményének kihirdetése után a versenybíró-ságot választották meg. A szavazás után a közgyűlés folytatását június 28-án déli 12 órára tűzték ki.

Pénteken reggel nyolcz órakor lesz az első összpóba a Tattersall ez alkalomra feldisznított csarnokában. Az első hangverseny délelőtt 11 órakor kezdődik, melyen minden dalosegyesület az általa választott karta mutatja be. E hangversenyt délután 5 órakor folytatják. Szombaton, június 29-én délelőtt 10 órakor a Bazilika ének- és zenekara Liszt esztergomi miséjét fogja bemutatni. Utána déli 12 órakor a régi országháza termében folytatódó közgyűlés lesz, melyen a jubileumot illő egyesületeket és dalosokat fogják kitüntetni. Délután 5 órakor a Tattersallban a szabadon választott karok harmadik hangversenye folyik le. Vasárnap délelőtt 11-kor lesz a versenyzés a Király-díjért. Délután 6 órakor pedig 3000 dalosból álló összkar fog néhány nehéz és értékes dalszerzeményt bemutatni. A versenyzés eredményét délután 7 órakor hirdetik ki a Tattersallban. Este 9 órától 11-ig a főváros látja vendégül a Vigadó összes termeiben.

(—) **A Nőtisztviselők Országos Egyesülete** a tagjai számára az idén Svédlőren (Szepes vármegyében) biztosított üdülőhelyet. Az első 6 személyből álló csoport e hó 28-án este utazik el Budapestről, ehhez a csoporthoz is lehet még csatlakozni. Jelentkezéseket az egyesület tagjai részéről a Nőtisztviselők Országos Egyesülete titkársága fogad el. (Andrássy-ut 83. sz.)

TÖRVÉNYSZÉK

§ Birói kinevezések. A király Péchy Aurél Kassai ítélőtáblai tanácselnököt a kassai ítélőtábla elnökévé, *Hedry Lőrincz* kassai ítélőtáblai bírót a kassai ítélőtáblához tanácselnökké és dr. *Szegedy Lajost*, a nagyváradi ítélőtábla elnöki titkárat a nagyváradi ítélőtáblához bírónak kinevezte.

§ Kovács Gyula ügye a Táblán. Kovács Gyula országgyűlési képviselő ügyében tudvalevően két felfolyamodást nyújtottak be. Egyiket a letartóztatás ellen, a másikat pedig egy előterjesztés formájában, amelyben kérték, hogy ha már Kovácsot szabadlábra nem helyezik, a lakásán tartsák őrizet alatt. A vádtanács a két felfolyamodást elutasította s ez ellen a védők újabb felfolyamodást jelentettek be. Az ügy iratai tegnap érkeztek föl a budapesti táblához. Tárgyalás csak a jövő hét elején lesz zárt ülésben.

§ Paternó elítélték. Rómából jelentik: Az esküdtszék bűnösnek mondta ki Paternó hadnagyot *Trigona* grófnő meggyilkolásában és a bíróság a hadnagyot *életfogytiglani kényszer munkára ítélte*. Ez Olaszországban a legnagyobb büntetés.

§ A kisvárdai választás utójátéka. Az általános választások alkalmával a kisvárdai kerületben *Hrabovszky* Guidó függetlenségi képviselőjelölttel szemben *Lipthap Béla* lépett fel nemzeti munkapárti programmal. A munkapárt egyik leglelkesebb kortese, *Diener Pál* anarcsi gazdálkodó volt, akinek az volt a megbízatása, hogy a választás napján bor, pálinka és nyershusra való utalványokat adjon a választóknak. A választás napján *Diener* nagyban buzdózkodott a nyugták osztogatásában. Az ellenzék azonban csakhamar rájött erre a nyugtáosztogatásra burkolt vesztegetésre és tanúkkal megfigyeltette *Diener*t, mikor az *G. Takács* Mihálynak és annak *Andrea* és *Dániel* nevű fiainak — mindhárom anarcsi választók — nagyobb mennyiségű utalványt adott, amelyeket ezek a kisvárdai keresztemben és mézarszékben válthattak be. Természetesen azzal a kötelességgel kapták a nyugtát, hogy *Lipthapra* szavazzanak. A megfigyelés után az ellenzék azonnal megtette feljelentését s a rendőrség nyomban ki is hallgatta *Diener*t és a három *Takács*ot. *Diener* és az öreg *Takács* tagadta, a két ifjabb *Takács* azonban beismerésben volt. A nyiregházai törvényszék a Btk. 185. szakasza alapján, a választópolgárok ellen elkövetett vétség miatt *Diener*t hat napi fogsárra, átváltoztatható 120 korona pénzbüntetésre, *Takács* Andreát és *Dániel*t pedig 15—15 korona pénzbüntetésre ítélte. Az öreg *Takács*ot bizonyítékok hiányában felmentette. A debreczeni tábla helybenhagyta az ítéletet s ma a budapesti kir. Kuria a semmisségi panaszok elutasításával szintén hozzájárult az első bíróságok ítéletéhez.

§ Börtönre ítélt vezérigazgató. *Kathony Béla* életrevaló eszme hangoztatásával akart magának gondatlan létezészencziát teremteni, amikor 1910. november 3., illetve 24. napjára Székelyudvarhelyre alakuló közgyűlést hívott össze. Ezen a közgyűlésen megalakította Budapest székhellyel a Központi Háziipari Szövetkezetet. A megalakult szövetkezetet *Kathony Béla* bejegyeztette a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék cégjegyzékébe is. A szövetkezetnek természetesen ő volt a vezérigazgatója és egyedüli igazgatósági tagja. A megalakulás, illetve cégbejegyzés után *Kathony* vezérigazgató kiküldötte vidékre tagszerzés céljából *Maurer Károly* és *Hasenstab* Bálint alkalmazottait, akiket titkári címmel ruházott fel. A kiküldött titkárok a vármegyei alispánok és tanfelügyelők hathatós támogatása és pártfogása mellett eredményesen működtek s csakhamar 2815 korona 67 fillért szedtek össze a jelentkező tagoktól beszédett négy korona beirattási díjakból és 20 koronás részlegeladásokból. A beszédett pénzeket *Kathony* a postatakarékpénztárban csekkszámlára helyezte el. Mikor azonban a szövetkezetnek működnie kellett volna, már nem volt pénz, mert *Kathony Béla* összegekből 1500 koronát magának utalványozott ki és azt el is költötte. A zuglódo tagok panaszára kérdőre vont vezérigazgatót a rendőrség letartóztatta és ellene a befejezett vizsgálat után a kir. ügyészség hűtlen kezelés büntetése miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. *Jamniczky* bíró elnöklet alatt ítélező tanácsa és *Kathony* Bélát el-

ítélte egy évi börtönre, amelyből két hónapot kitöltöttnek vett az elszenvedett vizsgálati fogsággal. Az ítélet ellen a felek felebbezték.

§ Anglia kémei. Lipcséből táviratozzák: A birodalmi törvényszék ma *Glaus* volt wilhelms-haveni rendőr kémkedési ügyével foglalkozott s miután *Glaust* Anglia csak lopás miatt szolgáltatta ki s miután *Jaenicke* rendőr, az előbbinek a bűntársa megtévelyodott, csak *Ehlers Albert* wiesbadeni hajóaltiszt ügyét kezdte tárgyalni. Ez *Glaussal* és *Jaenicke*vel együtt a német haditengerészet jelzőkönyvének egyes részeit és egyéb titokban tartott dolgokat elárulta egy idegen kormányoknak. A nyilvánosságot a tárgyalásról kizárták. A törvényszék *Ellner* Albertet 6 évi fegyházra ítélte.

§ Székely aviatikus pöre. Aradról jelentik: *Hoffmann* Sándor aradi kereskedő szerződést kötött Székely Mihály aviatikkussal, hogy márczius hónapban Aradon fölszáll. Székely Mihály motor hiányában nem tehetett eleget szerződési kötelezettségének. *Hoffmann* a szerződésben kikötött 10.000 korona kártérítésért bepörölte Székelyt.

§ Egy temesvári takarékpénztár csődügye. A Temesvár-Belvárosi Takarékpénztár csődügyében, mint jelentettük, vádat emelt az ügyészség az igazgató, valamint *Vértes Adolf* és *Róna Ignác* ügyvédek ellen. Három napi tárgyalás után ma hirdette ki *Virágh Béla* elnök a vádtanács határozatát, amely szerint *Vértes Adolf* és *Róna Ignác* ügyvédek ellen az eljárást megszüntette, ellenben *Adler József* és *Kremling* főkönyvelőt vád alá helyezte.

§ Rágalmazó ügyvéd. Szegedről jelentik: *Móricz Samu* dr. elvesztette egy perét *Bagoj József* temesvári ítélőtáblai szolga ellen. A beadott fellebbezésével, melyet a Kuriahoz intézett, a temesvári táblát pártskodással vádolta, azt állítva, hogy a tábla azért ítelt úgy, mert nem akarta, hogy a szolga ellen fegyelmet kelljen indítani. Ezért *Lassy József*, temesvári táblai elnök, *Dömök Jenő* tanácselnök és hat bíró rágalmazás címén feljelentette *Móricz*ot, aki bíróküldést kért a per eldöntésére. A Kuria a szegedi törvényszéket delegálta, amely az ügyet ma tárgyalta. *Móricz* jóhiszeműségére hivatkozott. A bíróság hivatalból üldözendő kétféle rágalmazás vétségéért a vádlottat 200—200 korona fő- és 100—100 korona mellékbüntetésre ítélte. Az elítélt ügyvéd fellebbezett.

SPORT.

() **Távevezős-verseny.** Szombaton, e hó 29-én délután öt órakor az újpesti öböl és a Neptun Evezős Egylet háza közötti Dunaszakaszon rendezi folyamregattáját a Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetsége. A szenzációsnak ígérkező versenyen a *Műgyetemi Evezős-Club* veretlen nyolczas csapatával a *Pannonia Evezős-Club* Bécsben győzelmet aratott *Schaertlin*-nyolczasa fog *József* főherceggel díjért kemény küzdelmet vívni. Az egyes versenyben a Duna-bajnokságért dr. *Leviczky* és dr. *Mészáros* biztos indulók. A Rákospataki díjban a *Pannonia* és *Sirály*, a magyar főiskolai ifjuság által adományozott művészi kivitelű ércpajzsért, mely örökös vándordíjként alapítottott, ez idén első ízben a *Műgyetemi Evezős-Club* startol. A rendező szövetség a versenyek megtekintésére a *Gizella* nagy buffetvel ellátott termes gőzöst bérelte ki, mely a 4000 és 3000 méteres távon a versenyzőket minden versenyszámban az indulástól a célig nyomon követi s amelyről a verseny minden mozzanata megfigyelhető. A hajóra jegyek az evezős-egyletek házaiban és az ismert elárusítóhelyeken e hó 28-án estig 1 korona 50 fillérért, 29-én pedig ugyanott és a hajónál (korlátolt számban) 2 koronáért árusítottak. A kisérő *Gizella* gőzögre délután 4 órakor az eskü-téri (mohácsi). 4 óra 25 perczkor pedig a császárfürdői hajóállomáson lehet föléllani.

() **A magyarok Stockholmban.** A MOB. vezetősége ezen az uton szelítja föl mindazokat az olimpiai kiküldötteket, (evezősök, atléták, tornázók), akik a III-ik csoporttal július 1-én indulnak el Stockholmba, hogy június 28-án, (pénteken) este 8 órakor a teljes olimpiai ruházatban jelentkezzenek a BTK tornacsarnokában (V. Markó-utca 20. sz., bejárat a Klotild-utca felől) *Izser* Károly csoportvezetőnél. Azok a kiküldöttek, akik pénteken este teljes olimpiai ruházatukban meg nem jelennek, nem utazhatnak az illető csoporttal Stockholmba.

KÖZGAZDASÁG.

Uj tengerhajózási társaság. Ismeretes, hogy az Atlantica, az Angol-osztrák magyar bank, néhány fiemei tőkepenzes új tengerhajózási részvénytársaságot akarnak alapítani. A Magyar Pénzügy az alapítás részleteiről a következőket írja: Quarnero tengerhajózási r.-t. (Fiume) cég alatt 500.000 korona (2500 darab 200 K névértékű részvény) alaptőkével új hajózási részvénytársaság van alakulóban Fiumében. A társaság, mely a járatokat 4-5 hajóval szándékozik fenntartani, Fiume és a Quarnero fürdőhelyei, különösen Abbázia és Lovrana közt tervezi a közlekedést. Az alapítók egyelőre egy 7 tagú bizottságot küldtek ki az alapítási teendők ellátására. E bizottság vezetője lovag Meynier Károly. Az alaptőke a tervezet szerint egyelőre félmillió korona. A kibocsátandó részvények átvételét egy szindikátus garantálna, amelybe bele öhajjták vonni az Atlantica tengerhajózási r.-t.-ot is.

A pénzügyi helyzete. Az Osztrák-Magyar Bank tanácsának mai ülésén — amelylyel lapunk ma helyőn érdemben foglalkozunk — a vezérigazgató jelentést tett a legutóbbi négy hét üzleteredményeiről, majd pedig a folyó év első felének hozadékairól. A mi a legutóbbi négy hétet illeti, vagyis május 23-ától június 23-ig, konstátálták, hogy az eszkompiüzletben a befektetés 243 millió koronával csökkent. Említésre méltó, hogy a csökkenés főleg a budapesti főintézetre és a budapesti fiókintézetekre szorítkozik, ahol a csökkenés 37,7 millió koronát tesz ki. A bécsi főintézetnél a csökkenés fél millió korona volt, a boszniai fiókoknál pedig 300.000 korona. Ezzel szemben az osztrák fiókintézeteknél a tárczaállomány 4,2 millió koronával emelkedett. A magyarországi bankintézeteknél beállott erős csökkenés a budapesti városi kölcsön elváltatásáig vezetett vissza és a legutóbbi folyó hónap 23-iki bankkimutatás szerint az egyéb aktívák, amely cím alatt tudvalevőleg a bank külföldi követeléseinek vannak elkönyvelve, körülbelül ugyanakkora összeggel emelkedtek, mint a mekkorával a tárczaállomány Magyarországon csökkent. A lombardüzletben a befektetés 60,4 millió koronával nagyobb, mint a múlt évi június 23-án. Itt úgy az ausztriai, mint a magyarországi fiókok követelményei szaporodtak, amelyek ez évben főleg mértékben vettek igénybe lombardhitelt a banknál. A lombardállomány az ausztriai fiókintézeteknél 22,5 millióval, a magyar fiókintézeteknél pedig 25 millió koronával emelkedett. Ezzel szemben a bécsi és budapesti főintézetek lombardállománya csak 4, illetve 9 millió koronás emelkedést mutat. A mi az első félév üzleteredményeit illeti, kifejtette a jelentés, hogy a tiszta jövedelem 20.997.000 koronát tesz ki a múlt évi 13.118.000 koronával szemben, tehát 7.790.000 koronával nagyobb, mint tavaly. Az első félév e jövedelme a legnagyobb a bank főállása óta. Mivel pedig az előzetes osztalék az első félévre részvényenkint 28 koronát tesz ki, amely július 1-én kerül kifizetésre és összesen 42 millió koronát jelent, tehát a különböző alapok dotálását és az állami részesedést figyelmen kívül hagyva, 18.497.000 korona túlfödöt marad. A legnagyobb része e jövedelmi többletnek természetesen a számitoló-üzletből származik, amelyből a jövedelem szaporodása 7.352.000 koronát tesz ki, másodsorban pedig a lombardüzletből, amely körülbelül 1.100.000 koronával jövedelmezett többet, mint a tavalyi első félévben. Természetes, hogy a kiadás is megfelelően növekedett. A bank minden hónapban egy-kétszer belejutott a bankjegyadó-kötelezettségbe, ami körülbelül fél millió bankjegyadót jelent. Az osztalékadó, az üzemkiadások és a bankjegygyártási költségek szintén növekedtek. A kiadások szaporodását körülbelül 1,4 millió koronára teszi a jelentés. — Ezután jelentés történt a hazai és a külföldi pénzügyi helyzetéről. A jelentés megjegyezte, hogy az igények a legutóbbi időben szokatlanul nagyok. Az aranykészlet a legutóbbi három hét folyamán több mint 24 millió koronával csökkent és ezenfelül több mint 29 millió koronányi aranykötetelést adunk tovább, de a devizasükséglet azóta nem csökkent. Ezután a főtanács még a folyó igazgatás több ügyét intézte el. A kamatláb megváltoztatásának kérdése nem volt a tanácskozás tárgya.

Magyar tőke Romániában. Romániában kétmillió leu alaptőkével „Obor“ cég alatt megalakult az Első Romániai Közraktári Vállalat Bukarest központtal. A vállalat alapítására szindikátus alakult, amelynek tagjai a bukaresti bankok és bankári cégek és vezetői, a Kereskedelmi Bank és a Lészámítoló Bank romániai telepei. A vállalat már júliusban megkezdte működését.

A növénynevelés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelésügyi szakosztálya a németországi növénytermelő-társaság Budapestben tartózkodó csoportjával együtt, gróf Dessewffy Emil elnöklésével rendkívüli látogatott együttes előadói ülést tartott a Köztelek dísztermében, melyet ez alkalommal szinte a zsufolásig megtöltött a növénynevelés problémái iránt érdeklődő gazdaközönség. A gyűlésnek két előadója volt: a német Appel kormánytanácsos és Hegyi Dezső, a magyarországi növényélet- és kertani állomás vezetője. Az előadások után kifejlődött vitában úgy magyar, mint német részről többen résztvettek. Dr. Appel kormánytanácsos azt hangzott, hogy elsősorban is a növény ellenálló képességét kell fokozni, mert ha a növény a betegség csirái ellen lehetetlen immunis lesz, akkor a betegség máris le van győzve. A termelő ugyanis abban a helyzetben van, hogy a növényt mindenféle viszonyok között minden fázisában megfigyelheti s így a különféle viszonyok és külső behatások befolyását a növény fejlődésére a legbiztosabb alapon tanulmányozhatja. A tetszéssel fogadott előadás után megindult vitában Kühle, a németek elnöke kifejtette, hogy a földművelés nemzetközi s így a növény elnevelésének lelküzdésére indított harcoknak is nemzetközinek kell lennie. Kifejtette továbbá azt a reményét és hitét, hogy a mai nap és közös tanácskozás a magyar és német érintkezést nagyban meg fogja erősíteni. Hegyi Dezső fontosnak tartja, hogy az absztrakt tudomány a gyakorlatba vitessék át. Koppély Géza a magyarországi ezukorrépa termelésnél elért nagy eredményeket hozza föl bizonyítékkal a növénykertben nagy hasznának. Második előadó Hegyi Dezső volt, aki fejtegette a növénykertben földadatát a speciális magyarországi viszonyok között. A magyarországi növényélet- és kertani állomás már is igen szép eredményre hivatkozhat a növénynevelés terén. Jóllehet az intézet még csak néhány éves. A különleges magyar viszonyok következtében nálunk a növénybetegségek ellen való védekezés is sokban eltér a nyugaton használt eljárásoktól. A növénynevelést és a növény ellenálló képességét célzó nagy munka Magyarországon is biztosan halad. A tanácsos előadástól igen figyelmeztetően szólottak hozzá: Kühle, dr. Rätz, gróf Somssich Géza és Jaeger. Végül az elnök meleg szavakban köszönetet mondott az előadóknak.

Bankfiók Siófokon. Egyik budapesti pénzügyintézetünk két delegáltja előtanulmányokat és puhatolozásokat végez bankfiók létesítése ügyében Siófokon. Fővárosi pénzügyintézetnek eddig nincsen fiókja a Balaton mellett, a siófoki pénzügyi műveleteket eddig a Balatonvidéki Takarékpénztár Részvénytársaság (alaptőke 80.000 korona) és egy öngyezőny egylet mint szervezet látják el. Még hitellevél-szolgálat sem létezik jelenleg a nagy fürdőhelyen.

A Bihar-Szilágyi Olajipar tőkeemelése. A Bihar-Szilágyi Olajipar Részvénytársaság ma tartott rendes évi közgyűlésén elhatározta, hogy a 284.338 korona 95 fillér nyereségből részvényeinek folyó szolvénvét folyó hó 28-tól kezdve pénztáránál tizenhat koronával beváltja és tudomásul vette, hogy az igazgatóság a tárczában levő 2900 darab társaságbeli részvényt olyképen értékesítette, hogy azokat 205 koronás árfolyamon részvényeseknek rendelkezésére bocsátotta, úgy hogy a részvénytőke most már 2.000.000 koronát tesz ki.

Az új adótörvények és a kereskedők. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület tekintettel arra, hogy az új adótörvények már 1913. január 1-én életbe lépnek, elhatározta, hogy az ősz folyamán az Egyesülés kebelében adóügyi irodát fog felállítani, amely az O. M. K. E. tagjainak mindennemű felvilágosítást nyújt adóügyben. Elhatározta továbbá, hogy az adótörvények fontosabb rendelkezéseit népszerű füzetben bocsátja közre és a társasággal kapcsolatban egy a fővárosban, mint a vidéken nagybecsű felvilágosító előadásokat fog rendezni és a perrendtartási törvénynek a kereskedőket érdeklő rendelkezéseit népszerű ismertetésben fogja közre bocsátani.

Textiliparosok gyűlése. A Magyar Textil- és Textilgyártó Gyárosok Országos Egyesülete tegnap báró Herzog Péter főrendiházi tag elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az összes szakmabeli rokonszervezetnek az egyesületbe való beolvadása folytán szükségessé vált alapszabálymódosításokat elfogadták. A rendkívüli közgyűlés megtette azokat az intézkedéseket is, amelyek az októberben megtartandó XX. rendes közgyűlés előkészítéséhez szükségesek és a további munkákkal dr. Máhler Lénárt egyesületi fűtőkárt bizta

meg. A szakosztályok és a létező és ezután még alakítandó vidéki fiókok kérdését igen alaposan megvitatták. Ezután Gerstl Leó pápai textilgyári igazgató előadta a textilipari tanműhelyek felállításáról szóló tervezetét, amelyeknek célja a munkások kiképzése révén a munkahiány megszüntetése. A közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület a tanműhelyek kérdésével foglalkozni fog és ezt az akcióját, ha a részletek is elkészülnek, támogatni fogja.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján tegnap ülésében elhatározta, hogy az alaptőkének a jelenlegi 4.200.000 koronáról 6 millió koronára való felemelését fogantatja. Az 1.200.000 korona névértékű új részvényeket egy a Magyar Általános Hitelbank vezetése alatt alakított szindikátus vette át.

A Pestmegyei Takarékpénztár tőkeemelése. A tavaly egymillió korona alaptőkével alakult Pestmegyei Takarékpénztár azzal a tervvel foglalkozik, hogy alaptőkéjét kétféle millió koronára felemeli. Valószínű, hogy a tőkeemelési összeg túlnyomó részét a takarékpénztár két rokon főérdekelteje, a Phoebus Villamosági Részvénytársaság és a Belvárosi Takarékpénztár fogja szolgáltatni.

A pénzügyi tisztviselők mozgalma. Mióta a szakadás megtörtént a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületében s új vezetőség került az egyesület élére, kedden este volt az első taggyűlés. Az összejövetelen Tóth Andor egyesületi elnök vázolta a vezetőség eddigi ténykedését, majd arra kérte a tagokat, hogy azokat a kartársakat nyervek meg az egyesület számára, akik eddig mindennemű szakmóvaltól tartózkodtak. Több előadás is hangzott el szakkérdésekről.

Munkáskizárás a női konfekció iparban. A fővárosi és környékbeli női ruhakonfekció mesterek már régóta elkecseregett harcban állanak a munkásokkal, akik — noha a mesterek igen mérsékelt kívánságokat állítottak föl s csak a hatalmi kérdések kikapcsolását követelték — olyan mereven elzárkóztak a békés kiegyenlítés elől, hogy a mesterek csak a munkabeszüntetéssel válaszolhattak arra. Mint értesülünk, a Nőruha Konfekció Iparosok Köre ma esti gyűlésén kimondotta, hogy holnap, péntek estétől kezdődőleg, beszüntetik a munkát s munkásaikat valamennyien elbocsátják.

Uj vasut Miskolc—Tiszapolgár között. A Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság — mint értesülünk — tíz és félmillió koronás vállalkozás létesítésén fáradozik. Miskolcra Tiszapolgárig vonulna az új vonal, amely villamosüzemmel közlekednék. Maga Miskolc városa és a környék helyiségei is részt vesznek ebben az alapításban. A tárgyalások folynak s a hivatalos megalakulás még a nyár folyamán megtörténik.

Szabósegédek szakrajtanfolyama. A kereskedelemügyi miniszter intézkedése folytán a Magyar Királyi Technológiai Iparmúzeum igazgatósága közszabóipari szakrajtanfolyamot rendez női ruha (férfi) segédek részére. A tanfolyamok július első jén kezdődnek és tartanak körülbelül nyolc hétig. Tanítási idő hétköznapon szombat kivételével este 7-9-ig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Az egyik tanfolyamot a VII., Rottenbiller-utca 37-39. szám II. emeleti polgári fiúiskolában, a másikat a Technológiai Iparmúzeum II. emelet 18. számú termében tartják. A szakrajzzal kapcsolatosan az anyagismeretet és kalkulációt is tanítják. Tanítási díj két korona. Beiratkozni lehet e hónap 20-ikától július hó elsejéig a Technológiai Iparmúzeum igazgatósági irodájában.

A Hermes új vállalata. Az erzsébetfalvai fémáru gyár és a Győrffy-féle újpesti fémáru gyár fuzionálnak. Az új társaság 2.400.000 korona alaptőkével alakul meg. Igazgatóságában helyet kap a „Hermes“ váltóüzlet is, amelynek égisze alatt készül és jön létre a fuzió.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Brenner Zsigmond Lugos; — Wagner Ede Nagyléta; — Nyári Géza Budapest, Sas-utca 15.; — Feldmann Salamon Abaujszántó.

Felolós szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Igazgató:
ERDŐS ARMAND

**BELATINY
PEZSGÓ**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, június 27.

A készáru piacra ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Kielegítő kínálattal szemben a mal- m... (text continues with market analysis)

elő. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zár- laton felül, 11.85 koronán indult, nurgós kiná- latra gyors egymásutánban 11.67-ig hanyatlott, aztán 11.75-re javult, de újra 11.63-ig ment visz- sza és zárlatkor 11.64 koronán maradt. Az áprili- si buza 12.95 koronás kezdő árfolyama 11.90-ig csökkent, aztán szűk keretben ingadozott és 11.91 koronán zárult. A tegnapi zárathoz viszó- nyítva végeredményképpen ma az októberi buza 17 fillérrel, az áprilisi buza 15 fillérrel, az októ- beri rozs 9 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel, a júliusi tengeri 7 fillérrel, az új tengeri 9 fillér- rel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ- kező volt:

Table with columns: Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri belföldi új, Köles. Sub-headers: Tiszavidéki, Fejérmegyesi, Festvidéki, Bácskai, Bácskai, Rozs I. rendű új, Arpa takarmány I. rendű, Zab I. rendű, Tengeri belföldi új, Köles. Columns: Kilós, Ára 100 kg., Kilós, Ára 100 kg.

Kötvelett:

Buza, Tiszavidéki: 300 q 81 k 25.20 K, 300 q 81 k 25.10 K, 150 q 81 k 25.— K, 100 q 81 k 24.80 K, 950 q 80 k 24.80 K, 100 q 80 k 24.90 K, 300 q 80 k 24.80 K, 900 q 80 k 24.80 K, 1600

q 80 k 24.90 K, 700 q 79 k 24.90 K, 300 q 80 k 24.70 K üszökhégyü, 1000 q 80 k 25.10 K Bu- dára, 100 q 79 k 24.40 K üszökhégyü. Pestvidéki: 100 q 78 k 24.30 K sárga, 700 q 77 k 23.60 K keverék. Bánsági: 1000 q 79 k 24.25 K, 1700 q 78.5 k 24.50 K. Bácskai: 1635 q 78.5 k 24.80 K. Törökbecsei: 3000 q 78.8 k 24.90 K. Hartai: 1300 q 80 k 24.95 K. Új-buza, Pestvidéki: 1000 q 76 k 23.70 K aug. 15. Rozs: 100 q 21.60 K, 100 q 21.60 K, 100 q 21.70 K mind ppar. Új-rozs: 1000 q 19.20 K július. Zab: 175 q 22.— K, 200 q 22.— K, 100 q 21.60 K mind kp. Az árak korona értékben 100 kilogrammon- ként értendők.

A határidőpiacra kötvelett:

Délelőtti:

Előfordult kötések (50 Fg.-kint) 1912-re. Buza 1913 áprilisra 12.05-11.80-97-90-91... Rozs októberre 9.64-54-59-55... Zab októberre 9.54-55-44-54-46-47... Tengeri 1913 májusra 7.63-64-54-57-56... Tengeri júliusra 8.86-79-83-82... Tengeri augusztusra 8.93-85-92-91... Káposztarepce

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Káposztarepce. Values for 1913. áprilisra, októberre, májusra, júliusra, augusztusra.

Budapesti gabonaforgalom.

1912. június 25-től 1912. június 26-ig.

Erkezett Elszállított méte mázsa

Table with columns: Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Values for 3226, 1648, 2340, 85, 7355, 6004, 18506, 24345, 344, 16192, 2955.

Main table: Budapesti értéktőzsde. Columns: Mai záró ár, Pénz, Áru, Részv. nyelk száma, Bizettség részv.-kint, Mai záró ár-folyam, Pénz, Áru, Részv. nyelk száma, Bizettség részv.-kint, Mai záró ár-folyam. Rows: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Szövetkezések, Készletek, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

Kőbányai sertésvásár.

Június 27. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 140—150 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 158—162 fillér. Sertéslétszám: 1912. június 25. napján volt készlet 35609 drb. — 1912. június 26-án felhajtott 109 drb. — 1912. június 26-án elszállított 413 drb. — 1912. június 27. napjára maradt készletben 35605 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Budapesti vágómarhavásár.

Június 27. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 289 drb, magyar ökör 1171 drb, magyar tehén 761 drb, magyar bivaly 101 drb. Boszniai növendékmarha 68 drb. Póthajtásra bejelentve 29 drb. Összesen 2299 drb vágómarha, a hét félyamán a vesztégyvásáron. Árjegyzék mitermészetűként, elősúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 90—100 koronáig, kivételesen 104—108 koronáig, középminőségű 76—88 koronáig, silány minőségű 60—74 koronáig. Magyar parasztkarha, jobb minőségű 76—90 koronáig, silány minőségű 60—74 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 98—108 koronáig, kivételesen 112 koronáig, középminőségű 80—96 koronáig, silányabb minőségű 60—78 koronáig. Bika jobb minőségű 88—100 koronáig, kivételesen 104—106 koronáig, silányabb minőségű 72—86 koronáig, bivaly 56—77 koronáig, kivételesen 82 koronáig. Magyar tehén 60—94 koronáig, kivételesen 96 koronáig. Tarka tehén 60—98 koronáig, kivételesen 100 koronáig, kicsontozni való marha 46—56 koronáig, növendékmarha 70—92 K-ig. Mind 100 kilónként elősúlytan.

Heti lóvásár.

Június 27. A székesfővárosi Tattersall telepén ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 318 első osztályú, 618 második osztályú, összesen 936 lovat. Eladtak 559 darabot. A székesfőváros megvett vágónak 158 drb lovat 50—142 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 27. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a vezése alatt álló minisztériumban Zsarkó Pál ideiglenes minőségű fizetéstelen székesfővárosi kir. tanfelügyelőségi tollnokot és dr. Hencz Lehel budapesti lakost ideiglenes minőségű fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókká, dr. ifj. Kossuth Lajos sátoraljai helyi kir. joggyakornokot és dr. Lovag Yid Ervin budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokká nevezte ki.

Népmagyarosítás. A belügyminiszter Kaempfer Henrik budapesti lakos Kovácsra, kisk. Hatschek Imre budapesti lakos családi nevének Halmosra kert átváltoztatását megengedte.

VIZÁLLÁS.

június 26. június 27.		június 26. június 27.	
m á t e r		m á t e r	
Inn	Schilding 2.82 3.23	Fizsa	M.-Sziget 0.48 0.89
Duna	Fassau 3.73 4.40	Tekeháza	0.88 0.47
	Linz 1.20 2.11	V.-Námény	1.15 0.81
	Hécs 1.89 1.83	Tóhal	1.42 1.23
	Pozsony 3.25 3.37	Tiszafüred	1.94 1.53
	Komárom 4.03 3.83	Szolnok	2.— 1.83
	Budapest 3.76 3.52	Csongrád	2.30 1.97
	Paks 3.57 3.19	Szeged	3.09 2.80
	Mohács 4.76 4.56	T.-Becse	3.11 2.91
	Gombos 0.— 0.—	Titel	4.18 4.05
	Ujvidék 4.33 4.89	Ódova	0.90 0.30
	Pancsova 3.56 3.82	Tapoly	0.40 0.30
	Orsova 3.57 3.43	Bártfa	1.84 0.00
Morva	1.08 1.84	Bodrog	Ladány
Vág	Zalainc 0.62 0.80	Sajó	Zsolca 1.79 1.56
	Trencsén 0.56 0.51	Hornád	H.-Németh 0.48 0.98
	Szered 0.98 0.85	Berettyó	0.08 0.20
Rába	Szt.-Gottárd 0.20 0.66	B.-Ujfalu	0.86 0.20
	Sárvár 0.08 1.04	Csucsá	0.44 0.—
	Győr 3.55 3.55	N.-Váradi	0.02 0.14
Órava	Várasd 1.98 2.28	Bélnyes	0.50 0.88
	Zákány 0.32 0.38	Tenke	0.89 0.10
	Bárcs 1.19 0.60	Gurabonca	0.92 0.00
	Eszék 2.54 0.00	Borosjenő	0.10 0.30
Mura	M.-Szerdak 0.94 0.00	Békés	1.76 1.70
Száva	Zágráb 0.40 0.72	Gyoma	2.29 1.20
	Sáriszék 1.81 2.85	Gy.-Fehérvár	0.54 0.00
	Mitrovicza 2.55 2.23	Branjicska	1.30 1.29
Szamos	Deés 6.24 0.16	Arad	0.12 0.00
	Szatmár 0.98 0.62	Mátó	1.42 1.26
Kraszna	N.-Majtény 0.— 0.65	Lugos	0.78 0.99
Latorozs	Munkács 0.12 0.08	K.-Kostély	1.04 0.86
Labozs	Homonna 0.20 0.16	Kiszató	0.78 0.80
Vág	Pereszény 0.— 0.—	Temesvár	0.20 0.14
		Becsikeres	1.02 1.03

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő változóan felhős, meleg és az ország keleti felében száraz volt; kisebb-nagyobb zivataros esők a nyugati részekben fordultak elő. Nagyobb csapadék Rajeczfürdőn (33), Zsarnócán (23), Zágrábban (20 mm.) esett.

A hőmérséklet csekély kivétellel a normális fölé emelkedett és minimuma a Délvidéken 30 C fok, minimuma Botfalun 11 C fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban nyugat felől javulás várható.

(Sürgöny-prog.: Keleten; elvélve csapadék, később melegebb.).

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erő	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér-séklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Székely	61.1	15.6	N	2	4	—	24	10
Ungvár	59.7	19.2	NW	8	0	—	23	16
Késmárk	60.0	00.0	—	0	0	—	—	—
Losonc	59.9	19.2	NW	1	4	—	29	15
Ogyalla	60.3	18.6	NW	3	4	—	26	17
Budapest	60.1	21.0	NW	8	4	—	29	17
Héreny	61.9	18.6	N	6	4	—	25	16
Keszthely	61.2	18.8	N	6	4	—	25	18
Pécs	59.8	18.8	N	6	4	—	26	18
Zágráb	62.3	17.6	SSW	2	4	20	24	16
Fiume	60.2	21.7	NE	4	1	—	15	18
Szeged	60.0	21.0	N	2	4	—	28	18
Temesvár	58.6	21.3	N	1	4	—	30	17
Nagyvárad	58.2	17.5	SW	1	4	—	26	16
Kolozsvár	60.0	17.2	SW	1	4	—	27	11
Nagyszombat	58.9	16.6	SSW	1	0	—	23	12
Szatmár	—	0.0	—	—	—	—	—	—
Eger	—	0.0	N	2	4	—	25	17
Arvaváralja	—	17.2	NW	1	4	—	25	18
Solnocsbánya	—	16.8	NW	2	3	—	24	14
Komárom	—	18.1	NE	4	4	—	28	15
Nagyvár-Ovár	—	16.2	NE	4	4	—	24	16
Sopron	—	17.8	NE	4	3	—	25	15
Békés	—	00.0	—	—	—	—	—	—
Cirkvenca	—	0.0	—	—	—	—	—	—
Debrecen	—	20.9	E	2	4	—	27	17
Köcskemét	—	20.0	N	1	8	—	22	12
Óroszlány	—	22.0	N	2	4	—	27	17
Arad	—	03.0	—	—	—	—	—	—
Zombolya	—	22.3	N	2	4	—	30	18
Versecz	—	00.0	—	—	—	—	—	—
Orsova	—	20.2	SE	2	4	—	30	15

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

net volt: mint idézték fel a halott utólagos felkutatását, a szabadság utáni kiáltása, egy mártír nő felzudulása, amit egész életén át a divó erkölcs visszafojtott és most a sírból, a leszögeztet koporsóból kétségbeesetten kiált elismerés után.

— Az a férfi, aki apámnak mondotta magát, esetlen, tenyeres-talpas alak, ki inkább helmi mészárosnak illett volna, meg a testvéreim, két husz-luszonkét év körüli erős legény, nyugodtan várakoztak helyeiken. Bourneval, kit szintén felszólítottak, hogy jelen legyen, ahogyan belépett, mellém ült. Erősenbegobolt felöltöben jelent meg; nagyon halavány volt s olykor-olykor szürkés bajuszát harapdálta. Nyilván el volt készülve a történendőkre.

— A jegyző bezárta az ajtót s miután a peccétviaszszal lepecsételt burkolatot, melynek tartalma előtte ismeretlen volt, felbontotta s hozzá kezdett a testamentum felolvasásához.

Itt aztán a barátom kis szünetet tartott, titkáriához ment, kitől valami öreg papirt vett el, felbontotta, sokáig csókolta, azután folytatta:

— Ime itt van forrón szeretett anyám végrendelete:

„Én alulírott Katharina-Anna Matild Geneveva de Croixluce, mint Lipót József Contran de Coureil felesége, testileg és lelkiileg egészséges, a következőkben adom végakaratomat:

Mindenekelőtt az Isten és René fiam kegyelméért eszedem azokért, amiket most tudtul adni szándékozok. Jól tudom, hogy fiam elég nagylelkű abban, hogy nekem megbocsásson és megértsen. Egész életemen át szenvedtem. Férjem pénzemért vett el, azután pedig félreismerve megvetett, gyötört és folytonosan becsapott.

Megbocsátok neki, de kötelezettséget nem érzek iránta. Idősebb fiaim soha sem szerettek

és nem anyához méltón bántak velem. Az voltam előttem egész életemen át, minnek — sajnos — lennem kellett; halálom után irántuk sem érzek kötelezettséget. Nincs vérkötelék folyton megújuló szeretet nélkül, melyet minden egyes nap megszentel. A háládatlan fia kevesebb számunkra, mint az idegen; akárcsak a gonosztevő, olyan az, mert nincs joga anyjával szemben különbözően viselkedni.

Az emberektől állandóan rettegve félttem; rettegtem igazságtalan törvényeiktől, állatias szokásaiktól s alávaló előítéleteiktől. Istentől azonban nem rettegok. Minthogy már amugy is halott vagyok, eltaszítom magamtól ezt a gyakorlatos képmutatást. Kifejtem gondolataimat és szívem titkait feltárom.

Tehát ezennel összes vagyonomat, amely fölött a törvény rendelkezne enged, az én forrón szeretett Bourneval Simon Germer Péteremre hagyom, akitől majd később szeretett René fiunk birandja.

Most pedig a legfőbb Biró előtt kijelentem, hogy az eget, az egész életemet elátkoztam volna, ha nem tapasztalom kedveseimnek mély, magasztos, gyöngéd és rendíthetetlen szeretetét s ha karjaik között meg nem fogtam volna, hogy a Teremtő azért teremtette a lényeket, hogy egymást szeressék, védelmezzék, vigasztalják és a keserű órákban együtt ontsák könnyeiket.

Coureil az apja idősebbik két fiának, René azonban Bournevalnak köszöni az életet. Könyörgöm az emberek és a sors urához, hogy apa és fia az emberi társadalom előítéletein felülemelkedjék s hogy halálukig szeressék egymást, mely szeretetből valamit a sírba nekem is juttassanak.

Ez a végső gondolatom és akaratom. Matild de Croixluce.”

— Coureil ur erre felkelt. „Ez egy örültnek a végrendelete” ordította. Mire Bourneval odalépett s erős, átható hangon mondotta:

— Én, Bourneval Simon, kijelentem, hogy ez az irat a kiméletlen igazságot tartalmazza. Ezt a birtokomban levő levelekkel kész vagyok bizonyítani.

— Erre aztán Coureil odalépett s mármár attól tartottam, hogy összeütközésre kerül a sor. Egy pillanatig reszkette nézett farkasszemet a két erős, marczona alak. Anyám férje e szavakat hebegte: „Hisz maga gyöngélméjü.” Erre ő erős, nyugodt hangon felelte: „Uram, majd még találkozunk valahol máshol. Már régen felfofoztam volna, ha mindenekelőtt nem lebeg szemem előtt, hogy azt a szegény nőt, akivel ön állandóan a legkomiszabban bánt, ilyenmü izzalmaktól megkiméljem.”

— Ezután e szavakkal fordult felém: „Maga az én gyermekem, hajlandó engem követni? Nincs jogom elvezetni innét, de ha követni akar, magamhoz veszem.” Szó nélkül megszorítottam kezét s együttessen távoztunk. A zür-zavar majdnem megörjített.

— Két nappal később Coureil párbajban megölte Bournevalt. Testvéreim, félvén a botránytól, hallgattak. Az anyámtól örökölt vagyon felét átengedtem nekik és ők elfogadták. Apám nevét vettem fel, lemondva arról, melyet a törvény adott, de amely nem volt az enyém. Bourneval már tizenöt éve halott, de én a fájdalmat még mindig nem gyöttem le.

Ezután barátom felkelt; néhány lépést tett s velem szembe ült s így folytatta:

— Most pedig azt mondom, hogy anyám végrendelete a legszebb, a legbecsületesebb és legnagyobb művek egyike, amit egy nő tenni képes. Önnek is ez a véleménye?

Megszorítottam mindkét kezét e szavakkal kisérve:

— Természetesen, barátom!

Ordította: Lengyel Kálmán

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1912. június 28-án.

VIGSZÍNHÁZ

Előszór:
Clo méltósága.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Barcsardi Max. Fordította: Adorján Andor.
Ezt követi:
Mindenütt jó . . .
(Le bonheur sous la main).
Böhözát 3 felvonásban. Irta: Gavault Paul. Ford.: Mérei A.
Személyek:
Barsac Suzy Göthné
Pont Hébert Antone Göth
Claire P. Gazi M.
Saint Renan gróf Vendrey
Mosolygó Lili Mészáros G.
Giraud Edmond Tapolczay
Javalle Gaston Tanay
Françoise Lenkeffy L.
Firmín Sarkadi
Jeaninne Csáki I.
Kezdeté 1/2 9 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Frankfurterik.
(Die fünf Frankfurter).
Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Rössler Károly. Ford. Molnár F.
Személyek:
Gudula asszony T. Ferrar R.
Anselm Vagó
Náthán Szirmai
Salamon Sebastyán
Carl Körtész
Jacob Petó
Charlotte Nagy T.
Gustav hercege Törzs
Christoph öreg Dobi
Evelina hercegnő Tóth I.
Agárdó herceg Pártos
A hercegnő Csatali J.
Abrahaug gróf Papp
Kezdeté 3 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A csókszanatórium.
Operett 3 felvonásban Irta Felner Pál. Zenéjét szerette Barón Rud. Fordította Liptai Imre.
Személyek:
Dr. Kontár Kardos
Krisztina Becskyné
Róbertinó Hudacsek
Brünnlin Németh
Asszalia, a felesége Erdei
Móric, a fia Király
Kalandor Latabár
Gr. Záray Nep. Raskó
Mimi hercegnő Medgyaszay
Morusz Barnabás Hajnal Gy.
Kezdeté 8 órakor.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Az asszonyfaló.
Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerette: Eyster Edmund Fordította: Mérey Adolf.
Személyek:
Maros Béla, örnagy Ferenczy
Mary White Pataky V.
Raffaéna Szathmáryné
Tilda, leánya Balog B.
Camillo Fekete
Donogán báró Szabolcs
Lovási Fenyvesy
Sziák báró Szász
Berkes Parányi
Kezdeté 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKOR)
Előszór:
Ábrahám a menyországbán.
Kezdeté 1/2 8 órakor.

Jardin de Paris

Erzsébet királyné-ut 1. Telefon: 167—25.

Kezdeté 9 órakor.

Tomboló siker! Falrengető kacagás!
Nagyszerű slágerek!

GERDA WALDE

a perzsa sah kincsétérő gyémántjaival.

A falusi csendőr Budapesten

a legaktuálisabb operette.

WILLIAM SCHÜFF a legkacagatóbb zongorahumorista.
KORNAI BERTA, SAJO GÉZA,
RICHARD GODAI és még 12 első-rangu attrakció.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

..... (Főpostával szemben)

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőszégnél Munkácsán.

FILLÉRES KÖNYVTÁR

!!! EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR. SZERKESZTI PÓSA LAJOS EGY-EGY KÖTET !!! KÖTVE 60 FILLÉR.

ELBESZÉLÉSEK, REGÉK, TÖRTÉNELMI ELBESZÉLÉSEK, VERSEK, SZINDARABOK, ÜTLEIRASOK GYŰJTEMÉNYE MAGYAR FIUK ÉS MAGYAR LEANYOK SZÁMÁRA.

A Filléres Könyvtárban jól megválogatva a legelőkelőbb magyar írók műveit adjuk néhány fillérért. Nyugodt lelkiismerettel adhatja a szülő a gyermek kezébe ezeket a köteteket, mert valamennyit a szerkesztő szigorúan megválogatja.

A Filléres Könyvtár kötetei egyetlen egy iskolai könyvtárból sem hiányozhatnak, mert nemcsak szórakoztatják a gyermeket, hanem nevelik is. Tanítják törlemetszett magyarságra, magyarul gondolkodni, magyar szellemet lehelnek a serdülő gyermek lelkébe, történelmi elbeszélései hazafiságra tanítják a gyermeket.

Teljes jegyzéket, valamint mintaköteteket kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: SINGER ÉS WOLFNER könyvkereskedése. Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

Megrendelésnél minden számért 64 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentesítve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért 12 korona küldendő be.

Mátyás király-kávéház

Rákóczi-ut 19. szám.

A főváros legelegánsabb terrasse-ja. Minden **Vörös Misi** muzsikál.

BRISTOL

Elsőrangú szálloda. Kávéház és étterem.

BUDAPEST-DUNAPARTON.

PALACE ÉTTEREM = PALACE és KÁVÉHÁZ

CAFE RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.

Esténként Palace soups
tölnei Korodi Gyula személyenként
muzsikál. 3 korona.

Weinberger és Fodor

az összes

sportcikkek áruháza.

FOOTBALL

czikkekben az ország legnagyobb raktára.

IV., Harischbazar 4.

Telefon 113—59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 187—46

nagy előadás

Ma este 9/8 órakor
A szenzációs júniusi műsor utolsó hete. Csak rövid ideig: Schröder 20 jézesmedve. Rikogoku japán csodái. Szombaton és vasárnap nagy délutáni előadások, gyermekeknek félárak.

VICHY

TERMÉSZETES sógyártmány.

Francia állami források.

VICHY-ETAT PASTILLA 2-3 darab étkezés után elősegíti az emésztést
VICHY-ETAT SÓ Vichy-víz készítésére
VICHY-ETAT KOMPRIMÁLVA alkalikus víz előállítására

IPAROSOK OLVASÓTÁRA

- XVIII. évfolyam Szerkeszti **MÁRTONFFY MÁRTON**
- 1—2. sz.: Resotszky Viktor. Az asztalosság költségvetésana különös tekintettel a kisiparra 1 K 20 f.
 3. « Orel Géza dr. A technologia köréből. 60 f.
 - 4—5. « Hasznos olvasmányok. 1 K 20 f.
 6. « Tarcai György. Apró történetek. 60 f.
 7. « Kerekes György. Kassa város gazdálkodási viszonyai a XVII. században 60 f.
 - 8—9. « Simkó Endre. Az emberiség jötevői. Nevesebb felfedezők a természet-tudományok és az 'par terén. 1 K 20 f.
 10. « Cserjési Károly. Az ötvösség technologiaja. 60 f.

Kaphatók:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részv. társ.-nál
BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Heti műsor:

Június hó	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Szinkor)
Délután: 29 Szombat Este	Mindenütt jó	A csókszanatórium	A nagymama	Tót legény Amerikában Az asszony faló	Arcatlan Zsuzs Ábrahám a menyországbán
Délután: 30 Vasárnap Este	A golya — To'o	—	—	Tót legény Amerikában Az asszonyfaló	A obsitos Ábrahám a menyországbán

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmunkában szabadalmazott, különösen páratlan csészerszerűgü kicserélhető nyomtappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő legnyeknek is megfelel. **Műláb** a lehető legjobb kivitelben. **Műkéz** a legizlésebb kiállításban. **Műfüző**

Támgepek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

DARANYI LEGÚJABB MODELLO Számoló
ÉS LÁTHATÓ IRASU

Összeadó gépei

nem szorulnak reklámra.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó gép
Kereskedelmi Vállalat, a Széllítmányozási
és Iparbank részvénytársaság árusítálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.
Telefon 139-54.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.

Az **ATHENAEUM KÖNYVTÁR** legújabb kötete:

A szerelom földi vándorutjának és fellődésnek csodaszép, minden részletében lebilincselő regénye.

BÖLSCHÉ: Szerelom az élők világában

Két kötet. + A 2 kötet ára 1152 oldal.

Eddig megjelentek:

Kóbor Tamás: Komédiák. Novellák (424 oldal).
Bíró Lajos: Glória. Nov. (448 o.)
Balzac: A számárhör. Reg. Fordította Harsányi K. (387 old.)
Zola: Pascal orvos. Regény. Fordította Gerő Attila. (448 old.)
Dickens: Két város. Regény. Ford. Balint Mihály. (448 oldal)
Anatole France: A Pingvinek szigete. Regény. Fordította Bolony György. (320 oldal).
Csahov: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal).

Sajtó alatt vannak:

Tolstoj: Hadzal-Murát. Regény. Voss Richárd: A költő és az asszony. — Tóth Béla: A boldogságcsöngő dráma. — G. F. Meyer: A szeszáros házassága. — Koltai Jenő: Hét évány esztendő. Maupassant: Egy élet, stb.

Kiadja az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai r.-t. Kapható minden kizárólag könyvkereskedésben. 000

EGY-EGY KÖTET ÁRA: **380**

EGY-EGY KÖTET ÁRA: **190**

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös-írógépek. — Összorakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodabertelepe, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

Teljes Butorkiárusítás

csak ez év augusztus 1-éig

Teljes lakberendezések, csillárok, szőnyegek, képek stb. stb. minden elfogadható árban. **kiárusítottak.**

József-utca 4. II. em. 10. sz.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítjük a város t. közönségét, hogy **képviselőházi Kávéház és vendéglői üzletünket Országúti dunafelől oldali nagy terrazon megújítottuk és ez irányban minden tekintetben nagybecsű rendelkezésre állunk. Kitérő kiszolgálás, valamint kávéházi és éttermi különlegességeinkkel oda törekszünk, hogy a nemban páratlanul álló nyári helységeinkben a város t. elsőrangú közönségének adhasunk szórakozó helyet. A zenét Silying Berthold szalonkintette látja el.**

Teljes tisztelettel **Frey és Ozipoth,**

Nők és férfiak öröme

NEOSAN'-tabletták!

Törv. védve és szabadalmazva. Orvosok által is elismert meg-
lepő biztos hatású mindkét nem gyógyászati állapotánál. A
férfiort visszadja és a legközebbi korig fenntartja. Impotencia
ellen nincs jobb szer az egész világon. A gyonrot nem ront-
ják, káros hatásuk nincs. Egy doboz, mely 20 szemet tar-
talmaz 4 korona 50 fill. Postán szétküldi utánvétellel, diszkrét
csomagolásban a főraktár Magyarország és Ausztria részére:

Szent Hermina gyógyszerlár
Budapest, VII., Törökly-ut 28. szám, Depot 100.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi **Perzsa és Smyrna szőnyegek**

nagy választékban kaphatók, budapesti la-
kóknak árfel- **részletfizetésre is.**
omelés nélkül

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

Héveny vagy idült **bujakór - bántalmak**

ny görvélykór, borbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb) s
a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigyda-
/anat, rheumatizmus, a száj, gége gonyedései, daga-
/atok, onostosis, tehet,tlenség és mindenféle szerzett vagy
örököl bujakóros bántalmak esetében, a legmegrögzöttebb s
minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyö-
keres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémiá
által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül
vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orv-
sok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szer és
már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy
nagy doboznak 62 darab tartalommal 11.- kor. Minta és pro-
spektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerlára Budapest, Király-
utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

„PALLAS”

nyugdíj-, élet- és katonai
biztosító részv.-társaság

Erzsébet-körút 24

köt felette előnyös feltéte-
lek mellett nyugdíj-, élet-,
hozomány, nép, katonai szol-
gálati és

orvosi vizsgálat nélküli életbiztosításokat.

Képviselők kedvező feltéte-
lek mellett alkalmaztatnak.

KÉRJEN PROSPEKTUST

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evő-
eszközöket valódi 13 próbás ezüst
valamint alpacca-ezüst disztár-
gyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán műorás és :: :: ::
ékszerész

Budapest, Erzsébet-körút 29., I. em.
Nagy képes album-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákossziget 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Férjhez mennek
Igen csinos 19 éves dán hölgy 50.000 kor. hozományval, később még 200.000 korona örökség, fiatal amerikai kisasszony 120.000 dollár készpénz-hozományval és még sok száz vagyonos hölgy 5-500.000 K. hozományval. Urak, ha vagyontalanok is, de komoly számdékuak, forduljanak díjtalan felvilágosításért és címre: Fidas, Berlin 18.

Őszi duráncai barack
kilója 2.40, kajszinbarack, nagy meggy, szivcsereesznye, csemegékörte 90, ribizli, szilva, egres 70, rózsaburgonyának mázsáját 16, vajbarnak 70, paradicsomnak 90, fejeskáposztának drbja 70, salátangorka 36, kovászolándó 12, töltött paprika 12, kelkáposzta 6, karalábé 4. Agrárius Budapest, Mátyás-utca 9.

Ananászbarack
nagy meggy, szivcsereesznye csemegékörte, szilva, ribizli postakosaraként 4.50, vajbab, káposzta, ugorka, tök, karalábé 2.50. Ismételődnének előnyös áránját Szabó Csongrád-ról.

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.- Barta József konzervgyára Felka (Szepes-megye).

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, szálloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoralbum 1 korona. Butorháló lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

Méternöki
műszerek, festmények, régi érmek, olcsón eladó. V., Sziget-utca 4-6. II., 25. ajtó.

Öreg
hamis fogakat, zálogcédukat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischograd Jakab, Akácfa-utca 45. I. 5. Levelezőlapra jövők.

Gyorsírás
és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legálapesebb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovics rendszer. Befiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendégeinket díjtalanul állásba juttatjuk Biogowski és Társa, (Romington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. száza.

Flatalember,
négy polgárit végzett, irodai gyakornoknak felvétetik. Jelentkezni 12-2-ig Kulcsár Sándor csillárgyárában, Dessowffy-utca 9-11. szám.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznak Wernld gyalogsgági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Wernld lovassági karabély 16 korona, Kro-patschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyval 25 K. fegyverszj 1 korona, tölténydarabja 10 fill. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Négyszobás
urilakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kilátással a budai hegyekre, augusztus 1-re kiadó. II. kor., Bimbó-utca 9. szám.

Feltalálók
Utmutatója szabadalmazáshoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi Aron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. földszint.

Zálogcédukat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 9f. sz. Izabella-utca sarkán.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Bercsényi-utca 7. sz.
Díjazás butoralbum 1 kor.

Singer varrógépek
Kerekpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Zálogcédukat,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövők

LEFKOVICS A.
Szájgyártmányu fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűtőedények 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle tusziva:tyuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csillárok
rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, leg-
jutányosabb áron szállít.
Schulz-csillárgyár
Rózsa-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

AZ ATHENAEUM A KÖNYVTÁR
legújabb kötete:
A szerelem földi vándorútjának a fejlődésének csudaszép, minden részletében lebilincselő regénye.
BÖLSCHÉ: Szerelem
az élők világában.
Két kötet. 1152 oldal.
A két kötet ára **3.80**

Eddig megjelentek:
KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számárbőr. Regény (387 old.) Fordította Marsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pingüinek színete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal).

Minden kötet ára 1.90
Sajtó alatt:
TOLSZTOJ: Hadzsi-Murát. Regény. - VOSS R.: A költő és az asszony. - Tóth Béla: A boldog-asszony dervise. - C. F. Meyer: A szerzetes házassága. - Heltai Jenő: Hét sváby esztendő. - Maupassant: Egy élet stb., stb.

FATIME és SEMIRAMIS
övszer-különlegességek a világ legkiválóbb minőségű! Válogatott 1-a parammi gyártmányok. Elefántcsontszínen tartályval vagy anélkül. Fatime és Semiramis feltűnő biztonságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több övi rak-tározó képesség! Ar tuca-touként 6.-, 8.-, 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlással 20% rabatt. Szent-küldés azonnal, titoktar-tás mellett.
KELETI J.,
Budapest, IV., Korona-herceg-utca 17. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 télemelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol búrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok.
Telefon 82-13. 28599

VÉD JEGY
Dió-kivonat
az ősz hajnak festésére.
Régóta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a díonák zöld héjából készített hajfestésor mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenye-színét visszazadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50, díonák, hajfestő K 6 és 3, dió-kivonat vagy dióolaj K 4 és 2, díonés a székél festéshez K 2, dió dupla kivonat K 6 és 4 káli-erme, glicerin-szappan legfinomabb toalettszappanok 4 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:
MÁCZUSKI A.
Wien, III/2. Erdbergterfände 2.
Raktárak Budapestben:
Török J. gyógyszer. Király-u. 12.
Vértessé S. ilatszert, Kristóf-tér 8. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-u. 7. Brüder Radenovits Baross-utca 1. Thalhammer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drogueria, Rold-utca 8. sz., Molnár és Moser drogueria, Korona-herceg-utca 11. szám.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
utolsó könyve:
Tövisszes látogatóban
Elbeszélések
(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytörédeke.)
Ára fűzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Soványság
Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszorgony, gyöngesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozoneknt 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás pénz nélkül vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak. Teljes pensió 185 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

A magyar memoár-irodalom érdekessége I
ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM
Első kötet
Ára 6 korona
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-i-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

ADORJÁN ANDOR
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémián tanókat által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánosságijoggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban, Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szent, 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületében; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-czégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

INGYEN
Küld érdekes árjegyzéket fényképezőgépek és kellekekről
Chmura S.
optikai műintézet
Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

Készpénzért
vagy hitelképes egyő-nelnek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen
olcsón
sehol nem kap modern háló-, ebéd-, uri és szalon szobákat stb. Gyvő-ződjön meg, tekintse meg zsúfolt raktárait, itt jutányosan
vehet
a leggyorsorúbból a legdiszesebb kivitelig minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó özj
BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárát Szercesen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.